
PRODUCTION
DE HOLLYWOOD
A LA COSTA BRAVA
DIRECTOR
DAVID VEGA
DATE
TdR
2n batxillerat
09 / 11 / 2016
SCENE
Bell-lloc del Pla
Sr. Moncunill

Títol:
De Hollywood a la Costa Brava

Autor:
David Vega Fontquerna

Tutor:
Sr. Ramon Moncunill

Curs:
2016 - 2017

Escola:
BELL-LLOC DEL PLA (Girona)

Disseny coberta: David Vega
Fotografia: Platja d'Empúries 24/09/2016
Autor fotografia: David Vega

INDEX

1. Introducció

Les aficions què són realment? A simple vista pot semblar una cosa òbvia, però si et pares a pensar uns segons, arribes a la conclusió que necessites l'ajuda del diccionari per saber el que realment significa.

"Afició": Inclinació a una activitat (definició del Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans).

Aquesta definició, segons el meu parer, està una mica incompleta, ja que segons el meu punt de vista una afició no només és una inclinació cap a una activitat, sinó la inquietud que tens per poder aprendre allò amb què et sents identificat.

En el meu cas la meva afició és el cinema, ja que des de sempre m'ha seduït la idea de plasmar els meus pensaments dins d'una pantalla, perquè així la gent ho pugui gaudir. Això mateix he volgut fer amb el meu treball de recerca (TdR), i per això aquest projecte és un reflex meu a través de l'admiració que m'inspira a la Costa Brava i el setè art.

Aquest estudi es concentra en les 5 filmacions més rellevants que, segons el meu criteri, s'ha rodat en un lloc o altre de la Costa Brava. Aquest col·lectiu de pel·lícules està format per: *L'Âge d'Or, Pandora y el holandés errante, De repente... el último verano, La luz del fin del mundo i Pasión de hombre.* De Hollywood a la Costa Brava és un treball que convida el lector a fer un viatge en el temps a través del cinema i el territori.

1.1 Objectius

L'objectiu principal d'aquest treball és donar a conèixer la faceta de la Costa Brava com a plató de cinema, pel fet que per a molts aquesta etapa és totalment desconeguda. El pas del temps ha condemnat a l'oblit moltes de les produccions que es van realitzar en aquestes contrades. Malgrat tot, cal remarcar que encara se segueix apostant per la Costa Brava a l'hora d'escollir un escenari audiovisual. En els últims anys s'han continuat produint projectes com ara anuncis, videoclips i pel·lícules.

L'altre objectiu marcat és ampliar el meu coneixement sobre el món del cinema i així desenvolupar la meva cultura cinematogràfica i artística. El fet que el treball estigui completat amb un documental fet per mi mateix, també em serveix per desenvolupar noves tècniques i formes, que suposa la realització audiovisual. No obstant això, no només tinc com a objectiu enriquir les meves capacitats cinematogràfiques, sinó que també pretenc millorar la meva comunicació verbal i escrita, aspectes fonamentals a l'hora de realitzar aquest treball.

1.2 Metodologia

El TdR està compost per un treball escrit i un documental. Aquestes dues eines serveixen per perfilar i millorar el contingut, fent-lo més dinàmic i interessant.

El documental s'ha realitzat amb una videocàmera marca Sony Handycam model HDR-PJ2000E acompanyat per un trípode, amb l'objectiu de donar més estabilitat i equilibri a la imatge. Pel que fa a l'apartat de postproducció, el documental ha estat editat amb diferents programes com ara l'Adobe Premiere i el Movie Maker. El fet que estigui editat amb un programa semiprofessional, fa que el documental sigui una producció de més qualitat i amb una riquesa visual que no et proporciona un programa amateur. No obstant, això, l'aprenentatge d'aquest *software* requereix moltes hores de pràctica.

Una de les adversitats més grans que he viscut a l'hora de realitzar el treball ha sigut la manca d'informació tant en pàgines web com en llibres i centres d'informació. Aquest factor, m'ha portat a cercar pels arxius municipals i particulars. Malgrat que aquest mètode no està tan a l'abast com els llibres i les webs, anar als arxius és garantia de mostrar informació que no trobaries en altres mitjans.

Tant el treball escrit com l'audiovisual inclouen diferents entrevistes realitzades a diverses personalitats del món del cinema. Aquest recurs serveix perquè els experts i la gent que va viure els rodatges d'aquelles pel·lícules, puguin explicar de primera mà la seva experiència i opinió.

Per acabar la introducció vull remarcar que el treball escrit s'ha anat elaborant simultàniament amb el documental, aspecte primordial perquè els dos formats estiguin presentats d'una manera ordenada i poc confusa.

"El cine no es un trozo de vida sino un pedazo de pastel"

Alfred Hitchcook

2. El cinema

El cinema, també conegut com el setè art, és la tècnica de narrar històries a través d'imatges en moviment mitjançant una càmera.

Aquest art va néixer el 28 de desembre del 1895 al Grand Cafè de París per obra dels germans Lumière, creadors del cinematògraf. Inicialment aquesta eina no era una via per crear art sinó simplement era un invent per poder enregistrar la realitat de la societat. Tot i això, en el transcurs del temps es va anar convertint en un forma per plasmar bellesa i entreteniment, fins al punt de ser considerada com a art. Durant els seus 120 anys d'història, el cinema no ha parat d'evolucionar fins a convertir-se en l'art més consumit per la societat.

2.1 Els inicis del cinema (1895-1927)

Com he esmentat abans, l'origen del cinema té lloc a París a finals del 1895. La primera projecció de cinema consistia en la sortida d'uns obrers de la fàbrica Lumière. Aquest estil de pel·lícules mancaven d'argument, ja que la finalitat d'aquestes gravacions era enregistrar la realitat, que s'havia vist alterada a causa de la revolució industrial. D'aquests primers metratges destaquen: *The Corbett-Fitzsimmons Fight* (1897) realitzada per Enoch Rector, *La llegada de un tren* (1895) dels germans Lumière. Cal esmentar que totes les pel·lícules que es van realitzar en aquesta etapa són films muts i en blanc i negre. Inicialment, la música s'interpretava en directe, a la mateixa sala de projeccions.

Fotograma de "Viaje a la luna" de George Méliès"

Malgrat que el cinema era una emergent font d'entreteniment, els germans Lumière no van veure cap futur en aquest art. No obstant això, George Méliès va començar a introduir la màgia dins del setè art, i aquesta insòlita barreja va suposar la creació dels efectes especials. La incorporació d'aquests dos valors va

suposar un gir radical a l'hora d'entendre el cinema, donat que l'objectiu no era captar la realitat sinó crear una història.

La primera pel·lícula que incorpora una història és *Viaje a la luna* (1902) dirigida per George Méliès. El guió del film estava basat en dues novel·les: *De la tierra a la luna* (Jules Verne) i *Los primeros hombres en la luna* (H.G. Welles). L'èxit que va suposar aquesta producció va portar el realitzador francès a produir més d'un miler de pel·lícules.

En poc temps el cinema va traspassar fronteres i va arribar a la resta de països del món. Aquest fet va provocar l'aparició de nous artistes amb l'objectiu explicar històries a través d'aquest art. En aquests inicis hi havia molta diversitat de gèneres, com per exemple: l'expressionisme alemany, el cinema històric, el *western*, la comèdia i el drama.

L'expressionisme alemany va néixer acabada la Primera Guerra Mundial i tractava amb molta subtilesa el drama humà. Els films destacats d'aquest moviment artístic són: *Nosferatu el vampiro, Metrópolis* i *El Gabinete del Dr. Caligari*. Pel que fa al western, podem destacar films com *Asalto y robo de un tren*, considerada la primera pel·lícula de l'Oest. Altres pel·lícules destacades d'aquest període són: *El nacimiento de una nación* (cinema històric) i *La quimera de oro* (comèdia)...

El cinema no només tenia la finalitat d'entretenir, sinó que també servia per criticar o manifestar un pensament o una ideologia. Un clar exemple és *El acorazado Potenkim*, de Sergei Eisenstein. Aquesta pel·lícula criticava la posició del tsar, defensant la revolució bolxevic.

Si resumíssim aquesta etapa de la història del cinema destacaríem l'experimentació artística que realitzaven els cineastes a l'hora de crear les seves obres. Cada director aportava elements nous i innovadors que servien per donar identitat a aquella nova modalitat artística anomenada cinema.

2.2 El cinema clàssic (1927-1977)

Encetem aquesta etapa amb l'arribada del cinema sonor, amb la pel·lícula *El cantor de jazz*. Aquest avenç va suposar la mort progressiva del cinema mut. Tot i això molts directors no creien en la incorporació del so, i per això van seguir apostant per fer metratges muts.

Estrena de la pel·lícula: "El cantor de Jazz."

Finalment, a causa d'aquesta inadaptació, molts actors i directors del cinema mut van ser sentenciats a l'oblit.

El fet que el cinema es popularitzés va

provocar el creixement de grans productores com ara Warner Bros, Universal Studios, RKO Studios, Paramount, MGM... L'aparició d'aquestes grans corporacions va provocar que el cinema no només fos un simple art, sinó que també es convertís en un negoci. L'apoderament de les productores en el món del cinema va provocar l'explotació laboral dels actors, i per això molts d'ells van fundar una productora pròpia anomenada United Artists.

Firma del contracte de la Fundació de la productora United Artist

Entre els principals propulsors destaca el nom de Charles Chaplin, una persona que a part d'enlluernar-nos per les seves qualitats com a actor també destacava per ser una persona innovadora i avançada.

En aquesta etapa, a diferència de l'anterior, es posa èmfasi en la importància dels actors i de les actrius, que agafen cada vegada més protagonisme dins d'una producció.

Els gèneres més conreats en aquesta etapa són: *westerns*, amb *La diligencia*, *Centauros del desierto*; musicals, amb *Cantando bajo la lluvia*, *Un americano en París*, i cinema negre, amb *Callejón sin salida, Cayo Largo*.

També sorgeix amb força el neorealisme, que es va desenvolupar a Itàlia després de la Segona Guerra Mundial. Aquest moviment artístic pretenia dotar de màxima fidelitat les històries explicades pels cineastes.

El cinema clàssic era l'expressió d'aquelles pel·lícules que intentaven crear art a través del cinema. Aquest període ens ha regalat els millors metratges de la història del setè art, ja que en aquesta etapa hi figuren títols com *Casablanca, El Padrino, Lo que el viento se llevó, Ciudadano Kane, Vértigo...*

El cine, como la pintura o la literatura, da y toma cosas de la vida, con la diferencia de que la literatura y la pintura existen como arte desde el comienzo

Jean Luc Godard

2.3 El cinema Actual

El que anomenem cinema actual va néixer fa 40 anys amb motiu de l'estrena de *Star Wars*, considerat com el primer gran Blockbuster i un dels majors èxits en taquilla i marxandatge. A partir d'aquí la manera d'entendre i fer cinema va canviar completament: l'objectiu ja no era idear simplement art, sinó crear grans èxits de taquilla.

Aquestes superproduccions destaquen pel seu astronòmic pressupost i per la seva campanya de màrqueting, amb la finalitat de portar molts espectadors al cinema.

Aquest renovació del cinema està encapçalada per cineastes com Steven Spielberg, George Lucas i James Cameron, entre altres.

L'altre factor que ha determinat aquest període són els avenços tecnològics, que no només han facilitat la manera de treballar, sinó que també han servit per introduir noves tècniques i modalitats com el ara la **motion capture* ("captura i moviment") i l'animació 3D.

No hi ha dubte que el progrés del cinema és constant i segueix un ritme trepidant. Fa poc menys de deu anys les pel·lícules anaven amb bobina i avui dia tot es fa a través d'un format digital. L'evolució continua el seu procés i d'aquí a poc ens arribaran els metratges per via satèl·lit, fet que contribuirà a millorar les tècniques i els sistemes d'emmagatzematge, gravació i reproducció de les pel·lícules.

Malgrat que la tecnologia és una eina positiva, en els últims anys també ha portat connotacions negatives. L'aparició de la pirateria ha provocat el tancament de molts cinemes i la cancel·lació de molts projectes. No obstant això, vista aquesta amenaça, el cinema ha de tornar a evolucionar i buscar nous camins, nous formats i noves produccions artístiques amb l'objectiu de tornar a innovar.

Foto de l'esquerra: moment del rodatge de la pel·lícula "El amanecer del planeta de los símios". La filmació es va dur a terme amb tecnologia motion capture.

Foto inferior: Imatge de la tècnica Motion capture

** Motion capture: és una tècnica d'emmagatzemar moviments d'actors i utilitzar aquesta informació per crear i animar personatges en 3D*

3. El plató de cinema

Un plató de cinema és un lloc natural o artificial que serveix per recrear els espais on es desenvolupen les pel·lícules. Aquest element, malgrat que moltes vegades passa desapercebut, realment té un valor incalculable dins del metratge, perquè és l'indret on es recrea l'acció del film.

Per motius logístics, el plató ha de ser un espai gros, ampli, amb l'objectiu de facilitar la feina a actors, actrius i tècnics.

Cada cop més directors opten per rodar les seves produccions en platós d'estudis, que els proporcionen més facilitats i un ventall de possibilitats per personalitzar el plató de manera més fàcil i àgil. També cal destacar que rodar en un estudi és molt menys costós que rodar en un plató natural com podria ser, per exemple, la Costa Brava.

Plató d'estudi

Tanmateix, cal posar èmfasi que un plató natural dota la pel·lícula de més realisme, atès que no depèn tant dels efectes cromàtics. En canvi, en un estudi tot és més fals, donat que s'utilitzen efectes digitals per recrear les localitzacions dels films.

Plató amb localització real

Tot i els beneficis que reporten les localitzacions reals com a plató de cinema, cada vegada més, les produccions es concentren als estudis, fet que pot provocar l'extinció dels platós naturals. Per evitar aquest succés s'ha de vetllar perquè els sets de rodatge reals segueixin presents dins del patrimoni audiovisual durant molts més anys.

3.1 El plató de cinema a la Costa Brava

Des de gairebé els inicis del cinema, la Costa Brava ha estat escenari de moltes produccions audiovisuals. La primera data del 1916 i s'anomena *El secreto del mar* i va ser rodada als municipis de Torroella de Montgrí i Begur. Tot i així, el fet de ser una pel·lícula antiga i poc rellevant, ha provocat que el film sigui desconegut.

Considerem *L'Âge d'Or*, de Luis Buñuel i Salvador Dalí, la primera pel·lícula significativa que es va rodar a la Costa Brava. A partir d'aquesta producció, el nom d'aquest territori es va fer visible en el mapa cinematogràfic, i la Costa Brava es va convertir en un dels paratges de moda per enregistrar les pel·lícules. Durant els anys 40, moltes produccions estatals van apostar per rodar en aquell paratge que aleshores era verge i desconegut. A partir de la dècada dels 50, les productores de Hollywood van veure en la Costa Brava un espai magnífic i singular per realitzar moltes de les seves pel·lícules. Un dels altres factors que empenyien les productores a traslladar les seves filmacions a la Costa Brava era el fet que la mà d'obra a Espanya era molt econòmica en comparació amb la d'altres països. L'altre factor determinant va ser l'aposta que va fer el govern dictatorial espanyol perquè els platós d'arreu d'Espanya fossin acollits per moltes produccions americanes. Un clar exemple és el desert d'Almeria, que durant força dècades va ser el lloc de referència dels rodatges de molts *spaghetti western*. L'objectiu primordial de promocionar Espanya com a plató de cinema era donar aire a l'economia espanyola, que a conseqüència de la Guerra Civil (1936-1939) estava immersa en una profunda crisi econòmica.

Els anys 50, 60 i 70, van ser l'esplendor de la Costa Brava cinematogràficament parlant, ja que s'hi van rodar pel·lícules d'un gran nivell com per exemple *Pandora y el holandés errante, Mr. Arkadin, De repente... el último verano, La luz del fin del mundo, Simbad y la princesa* i *Los Viajes de Gulliver*, entre moltes altres.

A la meitat dels anys 80, la producció de pel·lícules estrangeres i estatals es va veure alterada. Espanya durant aquest període estava vivint una etapa de bonança econòmica i social, primordial per entendre l'arribada massiva de turisme.

Si analitzéssim la salut de la Costa Brava audiovisualment, tindríem resultats molt positius, encara que estaríem molt lluny d'aquells anys 50, 60 i 70.

Panoràmica de la platja de s'Alguer (Palamós)

"A Dios pongo por testigo que jamás volveré a pasar hambre"

"Lo que el viento se llevó"

4. Els anys 30

Els anys 30 van ser els inicis del període que coneixem com l'edat d'or del cinema. Aquesta dècada va ser primordial per consolidar l'entrada del so dins del setè art, encara que molts cineastes optaven per seguir fent cine mut. Aquest període també va servir per fixar les noves bases d'aquest art. El fet que el cinema es popularitzés va provocar el creixement de grans productores com Warner Bros, Universal Studios, RKO Studios, Paramount, MGM...

També van començar a sorgir les primeres grans estrelles: Charles Chaplin, Clark Gable, Buster Keaton, Humphrey Bogart, Vivien Leight, Greta Garbo...

Dels anys 30 destaquen pel·lícules com *Frankenstein, Sopa de ganso, Tiempos modernos, La diligencia, Lo que el viento se llevó*....

Pel que fa a Espanya, els anys 30 van suposar un període molt convuls, a causa de la proclamació de la República (1931) i posteriorment la Guerra Civil (1936-1939). Aquests dos fets històrics van provocar que la producció de pel·lícules fos escassa, però malgrat això les pel·lícules fetes en aquest període són de gran nivell cinematogràfic.

Entre les poques produccions espanyoles realitzades als anys 30 destaquen *La Edad de Oro, Barrios Bajos, El barbero de Sevilla* y *Las Hurdes*.

L'AGE D'OR

"La Edad de Oro" de Luis Buñuel

La Edad de Oro

4.1 Fitxa tècnica

Títol original: *L'Âge d'or*

Any: 1930

Dirigida per: Luis Buñuel

Guió: Salvador Dalí i Luis Buñuel

Música: Georges Von Parys

Fotografia: Albert Duverger

Productora: Vizconde de Noailles

Duració: 62 minuts

Repartiment: Gaston Modot, Lya Lys, Max Ernst, Caridad de Laberdesque, Pierre Prévert, Pancho Cosío, José Artigas, Valentine Hugo i Lionel Salem.

Argument: La pel·lícula s'inicia amb un documental sobre els escorpins. Més endavant quatre lladres morts de gana intenten fugir d'uns sacerdots, però la cerimònia que estaven realitzant s'havia vist interrompuda pels gemecs sexuals d'un home i una dona. Tanmateix, l'home que estava produint els crits va ser castigat durant un període, mentre la dona seguia vivint una vida amorosa.

4.2 El director Luis Buñuel

Va néixer a Calanda (Terol) l'any 1900. A conseqüència de la Guerra Civil i l'opressió del règim franquista, es va veure obligat a fugir a França i a Mèxic, lloc on va rodar la majoria de les seves pel·lícules. Buñuel no només destaca per la seva llarga trajectòria com a cineasta, sinó que també ha estat dels pocs directors espanyols que han guanyat un Oscar. La majoria de les seves cintes eren de caire surrealista, és a dir, intentaven reflectir els somnis i la imaginació a través de la gran pantalla.

Luis Buñuel en un moment del rodatge d'una pel·lícula

Els primers dos metratges de Luis Buñuel, *Un perro andaluz* i *La Edad de Oro*, tenen guió del pintor empordanès Salvador Dalí. El cineasta aragonès també va col·laborar amb mites com Alfred Hitchcock, Luchino Visconti i Walt Disney.

4.3 L'actor Gaston Modot

Gaston Modot

És el membre més destacat del repartiment de *La Edad de Oro*. Tot i ser un actor bastant desconegut, va participar en grans pel·lícules del cinema francès com *La gran ilusión, La regla de juego* i *París, bajos fondos*. Cal destacar que la majoria de papers que interpretava Modot eren personatges secundaris. Aquest fet determina que fos un actor poc conegut, ja que en molt poques ocasions va tenir l'oportunitat d'encapçalar un film.

4.4 *La Edad de Oro* i la Costa Brava

El cap de Creus és l'indret que tria el cineasta aragonès per ambientar els 16 primers minuts del metratge, on podem veure la fugida d'uns lladres. Segurament aquest film va ser el que menys expectativa va crear, ja que aleshores tant Buñuel com Dalí no eren personatges populars.

Fotograma de la pel·lícula rodada al Cap de Creus

El fet que fos una pel·lícula insòlita i estranya va provocar una mala rebuda del públic, encara que en el decurs dels anys s'ha convertit en una obra de culte per a molts cinèfils.

També cal remarcar que als anys 30 el cap de Creus era un indret desconegut per molta gent. Encara faltaven un parell o tres de dècades perquè esclatés el *boom* turístic a la Costa Brava.

El paratge de la Tudela és el lloc que va inspirar Dalí a l'hora de fer la pel·lícula. Aquest bell espai destaca per la seva singular geologia, que fa de musa de molts artistes. Aquest paratge, a part de ser el bressol de *La Edad de Oro*, també ho va ser de la pintura daliniana *El gran masturbador*.

Aquest parc assentat al cap de Creus va ser durant molts anys un complex turístic privat anomenat Club Mediterranée. Finalment, els terrenys del parc van ser expropiats i els va adquirir el govern amb l'objectiu de tornar a convertir aquell punt en un lloc on les persones poguessin admirar i contemplar aquelles roques que tant apreciaven Buñuel i Dalí.

El fet que el rodatge de *La Edad de Oro* no estigui gaire documentat, provoca que hi hagi escassa informació i fotografies de la filmació. Aquest factor determina que no sapiguem el lloc exacte del cap de Creus on es va realitzar el rodatge, tot i que és molt probable que es rodés la pel·lícula al paratge de Tudela.

Malgrat que *La Edad de Oro* és la pel·lícula més destacada dels anys 30, no és l'única, considerant que també es va realitzar *El Cafè de la Marina, Abajo los hombres* i *Aurora de esperanza*. Aquests metratges, encara que van ser poc significatius i coneguts en el seu moment, tenen una notable qualitat cinematogràfica.

Mapa de Tudela

"Como alcalde vuestro que soy os debo una explicación y esa explicación que os debo os la voy a pagar"

Bienvenido Mr. Marshall

5. Els anys 50

Després de la forta sotragada que va patir el món durant la Segona Guerra Mundial (1939-1945), els anys 50 van ser primordials per assolir la recuperació i consolidació del benestar de molts països. Aquest recobrament també es va poder veure reflectit en el cinema, ja que els anys 40 va ser un període molt complicat per a la indústria cinematogràfica; no obstant això, es van seguir firmant grans pel·lícules com *Ser o no ser, Casablanca, La soga, Ciudadano Kane*...

En el transcurs dels anys 50 van arribar nous avenços tecnològics com l'*Smell-O-Vision** i el *Cinemascop***. Aquests ginys tenien l'objectiu de donar un aire més modern al setè art. Tot i això molts d'aquests progressos no van acabar de consolidar-se.

Durant aquesta etapa es van forjar nous mites del cinema, la majoria joves i rebels amb aires de desafiar allò que els envoltava. Entre aquest col·lectiu d'actors destaquen: Marlon Brando, James Dean, Marilyn Monroe, Ava Gardner, Liz Taylor.

Les pel·lícules més rellevants de l'època són *Cantando bajo la lluvia, La ley del silencio, Ben Hur, Centauros del desierto, Vértigo*...

Si ens endinsem en el cinema espanyol del anys 50 hi trobem la figura de Luis García Berlanga, per molts considerat com un dels millors cineastes de l'Estat. La seva fina ironia i la seva destresa per manejar la càmeres l'han portat a estar present en els llibres d'història del cinema espanyol. La seva pel·lícula més destacada en aquesta dècada és *Bienvenido Mr. Marshall!*.

Pel que fa a l'apartat interpretatiu, el cinema espanyol comptava amb grans actors com Pepe Isbert, Carmen Sevilla, Fernando Rey, Lola Flores, Fernando Fernán Gómez, José Luis López Vázquez.

** Smell-O-Vision, és un sistema que va inventar Hans Laube que servia per què l'espectador sentís les olors (fins a 30) durant la projecció de la pel·lícula. Aquest invent tenia com a objectiu portar a l'espectador dins la història de lapel·lícula.*

*** Cinemascop, amb l'ús d'unes lents especials que s'instal·len a les càmeres i màquines de projecció i que fa que una vegada s'ha filmat es descomprimeix i queda una proporció d'entre 2,66 i 2,39 vegades més ampla que alta. Amb aquesta perspectiva dotava d'espectacularitat la projecció.*

JAMES MASON
AVA GARDNER
MARIO CABRE

NIGEL PATRICK
SHEILA SIM
HAROLD WARRENDER

PANDORA

Y EL HOLANDES ERRANTE

DIRECCION:
Albert Lewin

PRODUCCIÓN "ROMULUS FILM"
en TECHNICOLOR

Pandora y el holandés errante

5.1 Fitxa tècnica

Títol original: *Pandora y el holandés errante*

Any:1950

Dirigida per: Albert Lewin

Guió: Albert Lewin

Música: Alan Rawsthorne

Fotografia: Albert Duverger

Productora: MGM

Duració: 122 minuts

Repartiment: James Mason, Ava Gardner, Nigel Patrick, Sheila Sim, Harold Warrender, Mario Cabré, Marius Goring i John Laurie

Argument: Pandora és una dona d'una extrema bellesa que, malgrat el seu encant, destrossa la vida de tots els homes que s'enamoren d'ella. Un bon dia desembarca al moll de Puerto Esperanza l'holandès errant, un home condemnat a navegar per l'oceà a la recerca d'una persona disposada a morir per ell. Després de l'aparició d'aquest personatge sorgeix una història amorosa en què un torero, un pilot de carreres i l'holandès errant han d'aconseguir robar el cor de Pandora.

5.2 El director Albert Lewin

Foto d'Albert Lewin

Va néixer a Brooklyn a finals del 1894 i de ben jove va ingressar a la prestigiosa Universitat de Harvard. Lewin es va introduir en el món de l'art fent de crític teatral i cinematogràfic. Més endavant va començar a treballar a les ordres de l'empresari Samuel Goldwyn, fundador de la prestigiosa productora Metro-Goldwyn-Mayer.

Posteriorment va començar a fer llargmetratges com *La luna y seis peniques*, *Pandora y el holandés errante* i *Los asuntos privados,* de Bel Ami, entre altres. El film més destacat del cineasta americà és *El retrato de Dorian Gray*, basada en la novel·la d'Oscar Wilde.

Malgrat la seva curta filmografia a causa de la seva mort prematura, Albert Lewin va ser un notable director que va destacar gràcies a l'elegància i el risc que contenen les seves obres. En moltes de les seves pel·lícules predominen aspectes com l'ús del primer pla, que utilitza per mostrar els sentiments dels personatges.

Tot i ser un director amb talent, el fet que algunes de les seves pel·lícules fossin un fracàs a la taquilla va provocar que Albert Lewin no acabés de projectar-se com un referent del món cinematogràfic.

5.3 L'actor James Mason

Foto de James Mason

L'actor anglès va néixer a la població de Yorkshire a mig any 1909. Tot i no tenir cap Oscar, està considerat com un actor de gran nivell que destacava gràcies a la seva potent veu i a la personalitat de què dotava els personatges que interpretava.

Mason pot presumir d'haver treballat amb directors de renom com ara Joseph L. Mankiewicz, Alfred Hitchcock i Stanley Kubrick. Ser un dels millors actors de l'època el va portar a fer més d'un centenar de pel·lícules, i moltes d'elles han entrat en la història del cinema, com *Lolita, Con la muerte en los talones, Ha nacido una estrella*,

20.000 leguas de viaje submarino, Julio César ...

No hi ha dubte que James Mason ha estat un dels millors intèrprets de la història del cinema, fins i tot avui dia el seu llegat segueix present, ja que molts actors troben en ell una font d'inspiració.

5.4 L'actriu Ava Gardner

Atractiva, poderosa, rebel i única. Aquestes quatre paraules defineixen l'actriu nord-americana Ava Gardner, un dels mites del Hollywood dels anys 50 i 60. Forjada per les grans productores, Ava va assolir un nivell de fama superior al d'altres actrius, i així es va convertir en una de les artistes més sol·licitades del moment.

Foto d'Ava Gardner

La seva carrera com a actriu va ser llarga, i va conrear grans èxits com *Mogambo, Siete días de mayo, La noche de la iguana* i *55 días en Pekín*.

Malgrat que la seva trajectòria com a actriu és pràcticament excel·lent, va tenir una vida privada dura i difícil, sovint influenciada per la Metro Golden Mayer, que marcava unes pautes molt estrictes a l'artista. En moltes ocasions determinaven amb qui s'havia de casar. Un clar exemple és la unió entre les dues grans estrelles de la Metro, ella i l'actor Mickey Rooney. Aquest matrimoni finalment va acabar en divorci.

Els anys 70 i 80 van ser el període en què l'estrella es va anar apagant. L'actriu va passar a un segon pla interpretant personatges secundaris de pel·lícules menors. Per entendre aquesta decadència, abans hem de comprendre que la funcionalitat d'una estrella de Hollywood era residual, ja que no era res més que un "producte" creat per les productores de cine. Quan aquest prototip deixava de funcionar se'l llençava a les escombraries i es creava un de nou millor que l'anterior.

Ava Gardner sempre serà recordada per aquella fesomia resseguida per la potent mirada dels seus ulls verds, que la van portar a enamorar mig món.

"[Ava Gardner] no sabe actuar ni hablar, pero es deslumbrante"

Louis B Mayer

5.5 *Pandora y el holandés errante* i la Costa Brava

Un any abans del rodatge, l'empresari català Albert Puig Palau va convèncer Albert Lewin perquè rodes *Pandora y el holandés errante* a la Costa Brava. Inicialment la idea del cineasta britànic era gravar la seva pel·lícula en territori italià, però una estada en terres catalanes el va fer canviar d'opinió, ja que va quedar meravellat per aquell paratge.

Aquest rodatge va marcar un abans i un després dins la història del litoral català, ja que aquesta filmació va donar pas a l'època daurada de la Costa Brava.

L'abril del 1950 a la petita població pesquera de Tossa de Mar van aterrar nombrosos camions vinguts del continent americà. Hi transportaven tot tipus de material: càmeres, micros, grues, tràvelings... Unes setmanes més endavant ja van aparèixer els dos protagonistes principals, Ava Gardner i James Mason, que van ser rebuts amb els braços oberts pels tossencs i les tossenques.

Aquell rodatge no només va servir per posar el nom de Tossa dins del panorama turístic, sinó que també va donar feina als habitats d'aquella vila, ja que la majoria van treballar de figurants de la fictícia població de Puerto Esperanza. Els extres de la pel·lícula tenien un jornal de 25 pessetes. Cal recordar que per a una societat miserable i pobra com era la d'aquell moment, aquell sou era més que suficient per passar tot un mes.

La filmació va ser llarga i polèmica a causa del suposat romanç entre Ava Gardner i Mario Cabré. Les males llengües diuen que això va portar Frank Sinatra, aleshores espòs de l'actriu protagonista, a viatjar fins al lloc del rodatge, amb l'objectiu de controlar la seva muller. Però també es diu que Sinatra simplement va emprendre aquell viatge per acabar d'enllestir els papers del divorci amb la seva anterior parella, Nancy Barbato. Tot i que mai sabrem si realment va existir aquest romanç, tenim la certesa que aquest rumor es va escampar i va ocupar les portades de les revistes del cor d'arreu del món.

El rodatge va durar aproximadament dos mesos i, a part de Tossa de Mar, municipis com s'Agaró, Palamós, Platja d'Aro, Sant Feliu de Guíxols i Girona també van ser escenari d'aquella famosa producció. A diferència d'altres films, el segell de la Costa Brava és omnipresent a gairebé tota la pel·lícula.

Pandora y el holandés errante va ser estrenada el 1951, encara que a Espanya va arribar amb un any de retard. Comercialment, el film va ser tot un fracàs. Els experts atribueixen el malencert de la pel·lícula al fet que el metratge fos d'una gran complexitat intel·lectual tenint en compte que la societat d'aquella època era gairebé analfabeta.

Malgrat que la pel·lícula fos un fracàs, el temps ha donat la raó a Pandora, que s'ha convertit en un referent del cinema clàssic. Aquest drama romàntic també ha estat una de les fonts d'inspiració de molts cineastes de renom com per exemple Martin Scorsese, que en una entrevista va manifestar que per ell veure aquella pel·lícula era com "entrar en un somni estrany i meravellós".

Actualment la figura d'Ava Gardner encara fa acte de presència a Tossa de Mar, però aquesta vegada en forma d'escultura.

M'agradaria acabar aquest apartat fent un paral·lelisme amb una pel·lícula que em desperta una profunda admiració, *Bienvenido Mr. Marshall*. Els americans potser no van arribar a la fictícia població de Villar del Río, però on sí que ho van fer va ser a la Costa Brava, on mitjançant el setè art van fer revifar molts pobles d'aquell pintoresc litoral que aleshores intentaven sortir discretament de la misèria.

Senyor Lewin, sigui on sigui, moltes gràcies.

Descans d'Ava Gardner del rodatge a Tossa de Mar

ORSON WELLES

MARK SHARPE · PAOLA MORI · AMPARO RIVELLES
PATRICIA MEDINA · AKIM TAMIROFF

Mr. ARKADIN

JANO.

DIRECTOR
ORSON WELLES

I. G. VILADOT, S. L. - BARCELONA

Mr. Arkadin

6.1 Fitxa tècnica

Títol original: Mr. Arkadin

Any: 1955

Dirigida per: Orson Welles

Guió: Orson Welles

Música: Paul Misraki

Fotografia: Jean Bourgoin

Productora: Orson Welles

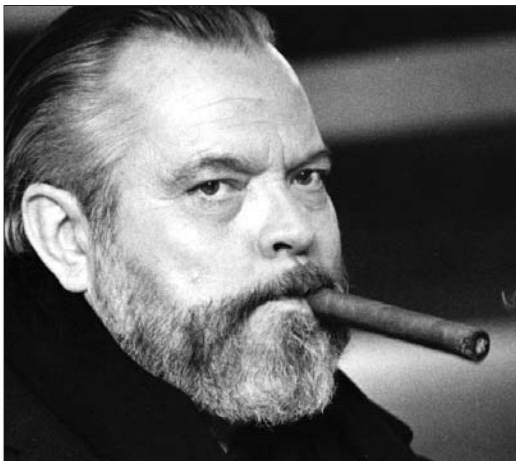
Duració: 100 minuts

Repartiment: Robert Arden, Orson Welles, Paola Mori, Akim Tamiroff, Michael Redgrave, Patricia Medina, Mischa Auer, Katina Paxinou, Grégoire Aslan, Suzanne Flon.

Argument: Mentre el contrabandista Guy Van Stratten atracava el seu vaixell al port, es va trobar estassat a terra un moribund agonitzant. Les últimes paraules que va pronunciar aquell home van ser: *Mr. Arkadin*. A partir d'aquest fet el jove contrabandista va començar a buscar aquest misteriós personatge. Un vegada el va localitzar, Mr. Arkadin li va encarregar a Van Stratten que investigués sobre el seu passat, ja que a causa de l'amnèsia que patia no recordava res.

6.2 El director Orson Welles

Aquest extravertit i polifacètic personatge està considerat com una de les figures més brillants que han trepitjat mai el nostre planeta. La poderosa creativitat i la seva capacitat trencadora són dos dels elements que defineixen les obres de Welles, moltes d'elles considerades autèntiques obres d'art.

Fotografia d'Orson Welles

Orson Welles és un geni amb majúscules, ja que a més de ser director d'orquestra tocava tots els instruments: en moltes ocasions, a part de ser director, també era actor, guionista i productor.

El cineasta i actor americà ha deixat petjada en el món audiovisual gràcies a títols com ara *Ciudadano Kane, Sed de mal* i *La dama de Shangai".*

Els seus metratges eren provocatius i tenien com a objectiu desafiar els sentiments de l'espectador. L'afany provocador i juganer d'aquest personatge va arribar a tal punt que un dia mitjançant la ràdio CBS va fer creure a mig Amèrica que la Terra estava sent conquistada per extraterrestres.

Orson welles va seguir el camí d'un altre il·lustre nord-americà, Ernest Hemingway. La influència de l'escriptor pel que fa a Espanya és prou evident en la filmografia del director de *Ciudadano Kane*, ja que en nombroses pel·lícules la cultura i el territori espanyols hi són presents. Amb l'escriptor també compartien aficions folklòriques del territori, com les processons, els Sanfermines i els braus, entre altres celebracions. Aquests mateixos gustos no només unien aquests dos personatges sinó que també coincidien en les idees culturals, socials i polítiques. Welles més d'una vegada havia manifestat la intenció de portar a la pantalla dues de les novel·les de Hemingway, *El viejo y el mar* i *Por quién doblan las campanas*. Finalment, aquests projectes no es van dur a terme.

Welles, com molts altres genis, era un avançat en el temps, la seva visió envers el setè art va revolucionar i capgirar la manera de fer cinema. Les noves bases que va assentar el cineasta americà no van ser ben rebudes a la seva terra natal. Per això Welles va fugir a Europa, a la recerca de la llibertat creativa que no tenia als Estats Units.

La fama i el talent d'aquest actor no tenia fronteres, i aquest fet el va portar a conquistar en dues ocasions l'estatueta d'or de l'Acadèmia de les Arts i les Ciències Cinematogràfiques. Els reconeixements no només van arribar a la seva terra natal sinó que també va aconseguir nombrosos premis arreu d'Europa, en els prestigiosos festivals de Cannes i

Bafta.

Malauradament, ja fa més 30 anys que Orson Welles va morir, a Los Angeles. Però si parem molta atenció, podem comprovar que les seves pel·lícules segueixen fent aquella flaire de puro que tant el caracteritzava.

6.3 L'actor Akim Tamiroff

Akim Tamiroff

Aquest desconegut intèrpret georgià, malgrat tenir un paper molt secundari a *Mr. Arkadin*, exerceix una notable actuació, que provoca en moltes ocasions la irritació del públic. La virtut principal d'aquest actor era que dotava de personalitat els seus personatges. Aquesta qualitat la va desenvolupar al llarg de la seva carrera, fet que el va portar a ser un actor reconegut i respectat per la indústria del cinema.

La col·laboració i la confiança en el món del cinema és un dels pilars fonamentals perquè una pel·lícula funcioni. Per això els directors a l'hora de fer el càsting intenten triar els actors que més s'escauen per a les seves pel·lícules. Aquest fet provoca que en nombroses ocasions s'estableixi un vincle col·laboratiu. Això mateix passava entre Tamiroff i Welles, ja que en nombroses ocasions l'actor georgià tenia la confiança del geni de Wisconsin per encarnar els seus personatges. Aquest còctel talentós ha firmat títols d'un gran nivell artístic com *Sed de mal, Cagliostro, El proceso* i *Don Quijote*.

Malauradament moltes vegades associem, de manera errònia, que l'èxit i el talent tenen com a resultat final la fama. Podem afirmar que aquesta equació moltes vegades no és factible, ja que per circumstàncies inexplicables Tamiroff tot i tenir aquests dos factors no va assolir la notorietat i el reconeixement del públic. Tot i així, els companys de professió eren conscients que l'intèrpret georgià era una estrella amb majúscules.

6.4 *Mr Arkadin* i la Costa Brava

A les acaballes de la dècada dels 50 van començar a arribar tímidament els primers turistes vinguts d'arreu d'Europa. Aquest fet va provocar que en moltes demarcacions d'Espanya es comencessin a remodelar, construir i potenciar establiments turístics com ara hotels i restaurants, amb l'objectiu de satisfer les expectatives dels visitants.

Un dels factors que van impulsar el turisme va ser el cinema. En els anys 50 es van rodar més d'una vintena de pel·lícules a la Costa Brava, la majoria superproduccions americanes, com ara *De repente el último verano, Los viajes de Gulliver, Simbad y la princesa, Sea Fury, Sombras acusadoras* i *Aventura para dos*. També s'hi van gravar nombroses pel·lícules espanyoles, i destaquem *Su desconsolada esposa*, *El pasado te acusa, Un vaso de whisky* i *Crimen para recién casados*. A conseqüència de la multitud de films que s'hi van rodar, anomenem els anys 50 com l'edat d'or de la Costa Brava com a plató de cinema.

L'any 1954 el director i actor Orson Welles va decidir gravar unes seqüències de *Mr. Arkadin* a la lògia de senya blanca i a l'emblemàtic Hostal La Gavina de s'Agaró. Aquell hotel que va enlluernar tant al cineasta americà, va ser construït per l'arquitecte gironí Rafel Masó a principis del segle XX juntament amb el nucli urbà de s'Agaró. Al llarg del temps l'Hostal La Gavina s'ha convertit en un dels hotels més distingits de l'Estat espanyol.

La fisonomia externa d'aquest establiment ha canviat en bona part, però l'interior segueix conservant l'essència, l'aroma, el glamur de l'època en què el director va rodar en aquestes instal·lacions. La imponent recepció, quadres, làmpades, mobiliari, catifes i les mateixes estances, ja deixen entreveure com de majestuós i captivat es va sentir Orson Welles.

El rodatge de *Mr. Arkadin* va ser el que menys expectativa va crear. Pràcticament ningú sabia que es gravarien aquelles escenes de la pel·lícula en el paratge de s'Agaró. La seqüència filmada en aquest indret representaven fictíciament un poble de Mèxic.

Robert Arden en un fragment del film Mr. Arkadin a s'Agaró

Mr. Arkadin va arribar a les sales espanyoles a finals del 1955. El públic va acollir fredament l'obra d'Orson Welles. Tanmateix, el film era d'una gran qualitat cinematogràfica, contenia una gran posada en escena i estava acompanyada per aquells plans que tant caracteritzava el geni de Wisconsin. Tot i l'originalitat de la història i el brillant guió, *Mr. Arkadin* s'ha convertit en el germà petit de *Ciudadano Kane*.

"Es imposible hacer una buena película sin una cámara que sea como un ojo en el corazón de un poeta."

Orson Welles

DE REPENTE... EL ULTIMO VERANO

"SUDDENLY, LAST SUMMER"

ELIZABETH TAYLOR
KATHARINE HEPBURN
MONTGOMERY CLIFT

Basada en la obra de
TENNESSEE WILLIAMS
Dirigida por JOSEPH L. MANKIEWICZ
Producida por SAM SPIEGEL

PERCEVAL

De repente... el último verano

7.1 Fitxa tècnica

Títol original: Suddenly, last summer

Any: 1959

Dirigida per: Joseph L. Mankiewicz

Guió: Tennessee Williams, Gore Vidal

Música: Buxton Orr, Malcom Arnold

Fotografia: Jack Hildyard

Productora: Columbia Pictures presents a Sam Spiegel production

Duració: 114minuts

Repartiment: Elizabeth Taylor, Montgomery Clift, Katharine Hepburn, Albert Dekker, Mercedes McCambridge, Gary Raymond, Joan Young

Argument: La senyora Venable, una vídua rica, consternada per la mort del seu fill Sebastian, que va morir en circumstàncies estranyes l'any anterior, proposa al doctor Cukrowicz que practiqui una lobotomia a la seva cosina Catherine, persona que va acompanyar el seu fill, Sebastian, de vacances en aquell enigmàtic indret d'Espanya.

7.2 El director Joseph L. Mankiewicz

Normalment de manera errònia solem associar les estrelles de cinema amb els actors i actrius; no obstant aquesta fórmula no es duia a terme sempre, sinó que en moltes ocasions els mateixos cineastes eren els propis astres de les pel·lícules. Mankiewicz estava dins d'aquest conjunt de directors que destacaven pel mestratge i la capacitat per convertir una pel·lícula en una obra d'art.

Joseph L. Mankiewicz

Joseph L. Mankiewicz, duran l'edat d'or del cinema, va ser un dels directors més cotitzats per la indústria cinematogràfica, i gràcies al seu talent va firmar títols com *Cleopatra, Julio Cesar, Eva al desnudo, De repente... el último verano...* Moltes d'aquestes cintes s'han fet un lloc dins de la història del setè art, ja que moltes d'elles van assolir el reconeixement de l'Acadèmia d'Arts i Ciències Cinematogràfiques dotant-lo així de quatre premis Oscar.

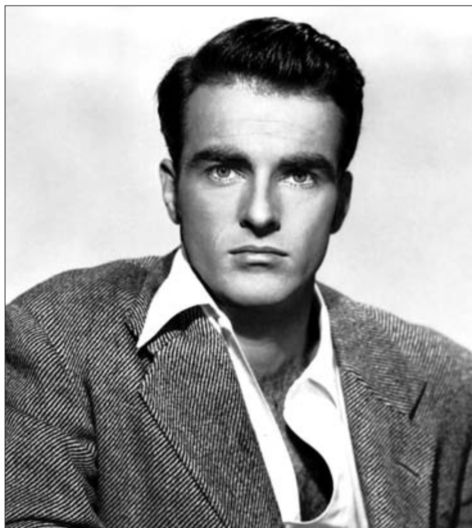
Mankiewicz, tot i destacar per la seva habilitat realitzadora, també va despuntar per la destresa com a guionista. Els seus guions desprenien naturalitat, factor cabdal per donar realisme al metratge.

Encara que la carrera del cineasta de Pensilvania va ser gairebé perfecta, el fracàs de "Cleopatra" va eclipsar molts dels seus èxits, i aquesta pel·lícula es va convertir en un dels fracassos més grans de la història del cinema. El film va ser un malson per a Mankiewicz, que va veure com la superproducció que encapçalava se li estava anant de les mans. El rodatge de *Cleopatra* va durar més d'un any i es va veure alterat nombroses vegades a causa de la delicada salut del cineasta. Cal remarcar que la productora 21 Century Fox mai ha fet responsable el director del fracàs d'aquesta superproducció, sinó que van assenyalar la parella de protagonistes formada per Liz Taylor i Richard Burton com a causants del desastre.

7.3 L'actor Montgomery Clift

Com molts altres actors, Clift va iniciar la seva carrera interpretativa en els escenaris de Broadway, lloc on va madurar i créixer com a actor. Més endavant va fer el salt a Hollywood mitjançant un prometedor debut a la pel·lícula *Río Rojo*, on va actuar al costat de John Wayne.

A partir d'aquesta oportunitat que li va brindar Howard Hawks, Clift va començar a fer pel·lícules de gran transcendència artística com ara *Yo confieso, Los Juicios de Nuremberg* i *De aquí a la eternidad.*

Montgomery Clift

L'actor pot presumir d'haver treballat amb el mestre del suspens Alfred Hitchcock, que el va triar per encarnar el personatge del mossèn Logan a la pel·lícula *Yo confieso*. La brillant actuació de Clift finalment no va obtenir cap nominació als Oscar, però el mateix any va ser nominat pel film *De aquí a la eternidad*.

Un instant pot ser determinant per a la vida d'una persona: només van fer falta uns segons perquè Monty Clift ho perdés pràcticament tot. Va ser a mig any 1956 que l'actor es va estimbar amb el vehicle que conduïa. L'accident va estar a punt de costar-li la vida, però finalment, gràcies a la medicina i els avenços quirúrgics, els metges van poder salvar l'actor de Nebraska. Després de l'accident, Clift va caure en una profunda depressió i mai no en va poder sortir. Finalment, nou anys després del succés, el mateix actor va decidir posar punt final a la seva vida.

7.4 L'actriu Katharine Hepburn

Una estrella de Hollywood solia brillar entre uns 5 i 10 anys, després l'astre s'apagava i vivia la resta de la seva vida condemnat a l'ombra del que un dia va ser. Tot i que aquesta fórmula es duia a terme en el 98% dels casos, n'hi havien que brillaven durant tota la seva carrera. Aquest reduït grup d'estrelles estava liderat per la gran Katharine Hepburn. La seva energia i destresa per actuar va portar l'actriu americana a culminar aquell èxit que tant buscaven els actors i les actrius.

Katharine Hepburn

El segell i la personalitat de Hepburn es veu reflectida en totes les pel·lícules de la seva filmografia. La presència de l'actriu no deixava indiferent a l'espectador, que quedava enlluernat per les seves qualitats interpretatives.

Davant d'una actriu d'aquestes característiques és complicat destacar els films més importants de la seva filmografia, però les produccions que despunten per

sobre de les altres són *En el estanque dorado, La reina de África* i *Historias de Filadelfia*.

Tot i que ja fa més de 13 anys que Hepburn ens va deixar, encara segueix regnant com l'actriu que ha guanyat més Oscars en la història del cinema; el seu record encara està present dins la indústria del setè art, que segueix homenatjant-la i recordant-la com la més gran actriu de tots els temps.

7.5 L'actriu Liz Taylor

Segurament l'actriu britànica va ser la creació més perfecta i increïble que va idear la indústria del cinema. Després d'una dècada enlluernats per Ava Gardner, les grans productores van decidir forjar una nova estrella que destaqués no només per la seva bellesa, sinó que també disposés d'un bon talent interpretatiu.

Liz Taylor

Liz Taylor durant més de 20 anys va ser l'estrella de la constel·lació de Hollywood que més va brillar, tot i així, finalment l'astre es va anar apagant i va passar a estar en un segon pla interpretant personatges secundaris de pel·lícules menors.

Si analitzem profundament la filmografia de Taylor, podem constatar que l'artista anglesa va liderar grans superproduccions de l'època com *Cleopatra, Quo Vadis, Gigante, La gata sobre el tejado de zinc, ¿Quién teme a Virgina Woolf?* i *De repente... el último verano*.

La presència de Taylor era sinònim d'èxit, encara que el film fos mediocre. L'aparició de l'actriu londinenca incentivava l'espectador a veure el metratge. Aquest fet va portar Liz Taylor a actuar en més d'una cinquantena de pel·lícules.

En els últims anys de la seva vida, l'artista va viure apartada de les càmeres i es va dedicar a l'activisme social organitzant actes benèfics per ajudar els més desfavorits. També va estar involucrada en la política, on més d'una vegada va manifestar el rebuig contra la guerra de l'Iraq.

7.6 *De repente... el último verano* i la Costa Brava i

L'edat d'or del cinema a la Costa Brava va arribar al seu punt àlgid amb el rodatge de *De repente... el último verano*. Una producció de gran renom basada en una obra de teatre

del gran dramaturg americà Tennessee Williams.

El rodatge es va dur a terme en municipis com s'Agaró, Pals, Begur i Sant Antoni de Calonge. Tot i la diversitat de paratges que s'hi va filmar, Begur és l'indret on es va concentrar la major part de la gravació. L'escena realitzada a la Costa Brava ocupa els cinc minuts finals del metratge i és quan la protagonista explica al doctor Cukrowicz què va passar realment l'últim estiu.

El rodatge d'aquesta producció va suposar una injecció de diners molt important per al territori, ja que va donar nombrosos llocs de treball entre un grapat de joves de 15 a 20 anys que feien de figurants de la misteriosa població caníbal de Cabeza de Lobo.

El fotògraf de Begur Josep Carreras va ser l'encarregat per la productora Columbia Pictures per immortalitzar les escenes de la protagonista Liz Taylor a la platja, als carrers del poble, al castell de vila de Begur... Aquestes fotografies les podem trobar a la botiga que regenta actualment el seu fill i a l'arxiu municipal del poble.

La seqüència gravada a la Costa Brava constava d'una persecució on la Catherine (Liz Taylor) i en Sebastian eren perseguits per un grup de salvatges. En aquesta escena es pot distingir emplaçaments com ara el restaurant La Taverna del Mar de s'Agaró i les platges de Pals i Calonge. Pel que fa a Begur podem identificar carrers com el del Metge Pi, el carrer de Vera i la plaça de la Vila. La part final de la seqüència té lloc a l'emblemàtic castell de Begur.

Liz Taylor pujant al Castell de Begur (Cabeza de Lobo, al film) on es va rodar l'escena final. Arxiu Municipal de Begur. Arxiu d'imatges Ajuntament de Begur. Col·lecció Josep Carreras. Autor: Josep Carreras

Tot i que la pel·lícula tenia un brillant repartiment, només Liz Taylor va venir a rodar a la Costa Brava. L'actriu britànica va ser rebuda amb els braços oberts pels habitants de Begur, que estaven enlluernats amb la presència d'aquella famosa estrella de Hollywood. Malgrat les molèsties que pot causar un rodatge d'aquestes dimensions, els habitants de la vila estaven encantats que el seu municipi fos escenari d'una de les produccions més importants del cinema americà.

El film es va estrenar l'any 1960, però va arribar a Espanya amb 20 anys de retard a causa de la censura que havia aplicat el Departamento Nacional de Cinematografía. Aquest òrgan governamental havia justificat la prohibició considerant la producció un insult per a Espanya i la seva gent.

De repente... el último verano és per a molts la pel·lícula amb més qualitat cinematogràfica que es va rodar a la Costa Brava. Gràcies al meravellós repartiment i al mestratge del realitzador de Mankiewicz, aquest film està considerat com una de les millors obres dels anys 60. Aquest metratge va rebre nombrosos reconeixements: va resultar guanyador dels Globus d'Or i va obtenir tres nominacions als Oscars.

El llegat de la pel·lícula encara batega a municipis com Begur, on recorden amb orgull el pas de Liz Taylor per la vila. L'any 2015 es va rememorar la figura de l'artista en el marc del I Festival de Cinema de Begur, que promou tot tipus d'actes per homenatjar l'actriu. En aquella edició, per commemorar el 57è aniversari del rodatge, l'organització va decidir fer una exposició de fotos sobre l'estada de Taylor a la Costa Brava.

També hi va haver taules rodones amb rellevants crítics del cinema com ara Carlos Boyero (El País) i Oti Rodríguez Marchante (ABC), el cineasta José Luis Garci i els actors Karra Elejalde, Teresa Gimpera i Andrew Tarbet, entre altres.

Taula rodona amb periodistes i actors al I Festival internacional de Cinema de Begur (25-10-2015. Foto: David Vega)

"Recuerda esto, mantén cerca tus amigos, pero más cerca tus enemigos"

El Padrino

8. Els anys 70

Després de la crisi dels míssils a Cuba i la guerra del Vietnam, la societat era conscient que l'esclat d'una tercera guerra mundial era imminent. Tot i estar en plena guerra freda, als anys 70, el conflicte entre les dues superpotències, els Estats Units i la Unió Soviètica, era cada vegada més dilatat, ja que el fet que els EUA fossin derrotats al Vietnam va abocar els nord-americans en una profunda crisi anomenada Síndrome del Vietnam.

Molts cineastes, com Oliver Stone, Francis Ford Coppola, Stanley Kubric i Michael Cimino, van trobar en el cinema una eina per expressar i reivindicar el rebuig per aquella batalla. A partir dels 70 i fins a les acaballes dels 80, aquest moviment va seguir present dins la societat americana i la indústria del cinema.

Els anys 70 van suposar un període de renovació i canvi per al món del setè art, gràcies a l'aparició d'una nova generació de directors encapçalats per Steven Spielberg, James Cameron, Francis Ford Coppola i George Lucas. Aquests cineastes van fixar les bases d'un cinema comercial i més selectiu pel que fa a gèneres cinematogràfics. En aquesta etapa els films que es realitzaven eren d'una gran qualitat artística, per aquest fet molts d'ells són considerats autèntiques obres d'art. En aquest col·lectiu de pel·lícules figuren títols com *El Padrino, Star Wars, Alien, Tiburon, Taxi driver...*

Pel que fa a Espanya, els anys 70 van ser un període d'inestabilitat a causa de la mort del dictador Francisco Franco, que va posar punt final a 35 anys de dictadura franquista. El fet que la censura del règim ja no fos vigent va provocar que moltes de les produccions que es van fer en aquella dècada tinguessin continguts sexuals. Aquesta era l'anomenem de "destape español". Les pel·lícules eren d'una qualitat molt inferior, respecte al cinema europeu; tot i així, per al públic espanyol veure aquest tipus de films era tota una novetat, ja que amb el franquisme aquests metratges eren censurats.

JULIO VERNE
LE LLEVO
AL FONDO DEL MAR
AL CENTRO DE LA TIERRA
A LOS CRATERES DE LA LUNA
AHORA LE HARA VER

LA LUZ DEL FIN DEL MUNDO

KIRK DOUGLAS · YUL BRYNNER · SAMANTHA EGGAR

en la novela de JULIO VERNE **"LA LUZ DEL FIN DEL MUNDO"**

FERNANDO REY · JEAN CLAUDE DROUOT con RENATO SALVATORI · y la colaboración especial de MASSIMO RANIERI

guión de TOM ROWE   música de PIERO PICCIONI   productor ejecutivo ALFREDO MATAS   producida por KIRK DOUGLAS

La luz del fin del mundo

8.1 Fitxa tècnica

Títol original: The light at the edge of the world

Any: 1971

Dirigida per: Kevin Billington

Guió: Tom Rowe,Rachel Billington (novel·la Jules verne)

Música: Piero Piccioni

Fotografia: Henri Decae

Productora: Co-producció USA-Liechtenstein-Espanya-Suïssa; Triumfilm / Jet Films / The Bryna Company

Duració: 132 minuts

Repartiment: Kirk Douglas, Yul Brynner, Samantha Eggar, Fernando Rey, Renato Salvatori, Jean-Claude Drouot, Massimo Ranieri

Argument: Un grup de pirates liderat pel capità Konge assalta un far i mata tots els treballadors menys Will Delton. Aquest personatge intentarà sobreviure i fugir dels pirates que volen eliminar-lo. L'objectiu de Delton no només és vetllar per la seva vida, sinó que també té com a finalitat recuperar el far.

8.2 El director Kevin Billington

Aquest desconegut director britànic, l'any 1971 va ser l'encarregat de portar a la gran pantalla l'obra de Jules Verne *El faro del fin del mundo*.
El fet que la pel·lícula fos un fracàs va provocar que la carrera del realitzador anglès quedés estroncada.

Kevin Billington

Els orígens artístics de Billington es remunten al teatre i a la televisió, on va ser partícip de grans sèries d'èxit de la BBC. Com molts altres directors i actors, quan Billington ja s'havia consolidat a la petita pantalla, va decidir fer el salt i començar a dirigir produccions de cinema. Les pel·lícules que va fer durant la seva etapa en el setè art són de baixa qualitat artística. Tot i ser un realitzador poc conegut, va tenir l'oportunitat de treballar amb actors de gran renom com per exemple John Cleese, Yul Brynner i Kirk Douglas.

8.3 L'actor Kirk Douglas

Malauradament moltes vegades relacionem un bon actor amb la quantitat d'Oscars i Globus d'Or que ha guanyat durant la seva carrera. Aquest pensament és fals tenint en compte que grans mites del cinema com per exemple Charles Chaplin, Cary Grant, Orson Welles, Groucho Marx i Alfred Hitchcock no van obtenir cap estatueta d'or pel seu treball. Però sí que van ser reconeguts de manera honorífica en comptades ocasions. En aquest il·lustre col·lectiu també figura el nom de Kirk Douglas. Tot i ser nominat en tres ocasions, l'acadèmia del cinema, de manera errònia, mai li va atorgar el preuat guardó.

Kirk Douglas

El llegendari actor americà ha participat en més de 80 produccions, entre les quals destaquen *Espartaco, Senderos de gloria, El gran carnaval* i *Cautivos del mal.*

Douglas no només va destacar per la seva condició com a actor, sinó que també va ser un ferm defensor dels drets humans. La seva forta personalitat i la seva ideologia el van portar a desafiar el seu propi país, ja que va criticar en reiterades ocasions moltes de les accions que va dur a terme el govern americà durant la Guerra Freda (1947-1991).

Al llarg dels anys de la seva carrera, l'actor novaiorquès ha conreat i forjat un llegat que avui en dia encara perdura.

8.4 L'actor Yul Brynner

Yul Brynner

Conegut com el calb més famós del cinema, l'actor d'origen rus Yul Brynner ha passat a la història per haver participat en grans clàssics de l'època daurada del cinema. Encara que les pel·lícules més emblemàtiques són *Los Diez Mandamientos* i *Los Siete Magníficos*, també va participar en altres films de gran rellevància cinematogràfica com *Los hermanos Karamazov, El rey y yo*, i *Anastasia*.

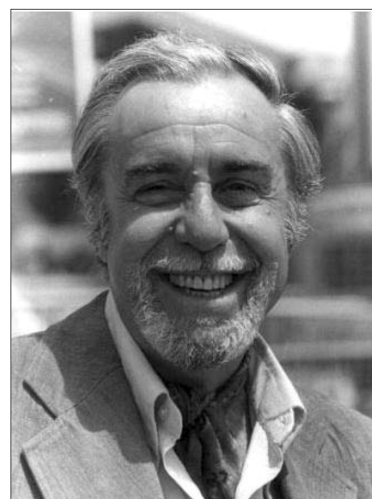
Darrere d'aquella exòtica i seductora fisonomia s'amagava un dels millors actors de Hollywood. El desbordant talent que desprenia l'intèrpret dotava de personalitat tots els personatges que encarnava. Aquest tret característic provoca que moltes de les seves actuacions respirin la seva elegant essència.

Durant la seva llarga trajectòria com a actor, va efectuar una quarantena de pel·lícules. Tot i que bona part de la seva carrera la va desenvolupar als Estats Units, també va realitzar nombrosos films al continent europeu i asiàtic.

Els darrers anys de la seva vida van estar marcats per la lluita contra el càncer de pulmó que lentament s'anava apropiant de la llum de l'intèrpret. Finalment, a l'edat de 65 anys, Yul Brynner ens va deixar una herència artística que encara perdura.

8.5 L'actor Fernando Rey

El cinema espanyol ha estat bressol de grans actors i actrius. Noms propis com Antonio Banderas, Alfredo Landa, Penélope Cruz, Carmen Maura, Fernando Fernán Gómez... han sorgit del gran planter interpretatiu del país. L'artista gallec Fernando Rey segurament ha estat la figura més representativa i destacada del nostre cinema. La seva carrera d'èxits nacionals i internacionals avalen l'intèrpret corunyès com un dels grans actors del setè art.

Fernando Rey

Les pel·lícules que més destaquen de la seva filmografia són *El discreto encanto de la burguesia, The French Connection, Tristana, Campanadas de medianoche* i *Viridiana,* entre altres.

Durant els anys 60 i 70, Rey va traslladar la seva carrera

als Estats Units, on va tenir l'oportunitat de treballar amb llegendes com ara John Hurt, Charles Bronson, Paul Newman, Gene Hackman i Charlton Heston.

Tot i ser un dels millors actors espanyols de tots els temps, l'escassa cultura cinematogràfica que té la societat espanyola provoca que per molts Fernando Rey sigui una actor totalment desconegut. Vista aquesta evidència, les institucions i les mateixes persones hauríem de vetllar perquè el nom d'aquest artista segueixi present dins del nostre coneixement cultural.

8.6 *La luz del fin del mundo* i la Costa Brava

Des dels inicis del cinema, la literatura ha estat ben present dins del setè art. Nombrosos directors i guionistes han optat per portar còmics, novel·les i biografies a la pantalla gran. Aquesta concordança entre els dos arts ha donat a peu a grans films.

Quan associem el cinema i la literatura, és obligatori mencionar el nom de Jules Verne. Bona part de les seves obres han estat adaptades per ser projectades davant d'un públic. En total s'han realitzat més de 95 pel·lícules, i moltes d'elles s'han fet un lloc dins la història del cinema. La combinació entre Verne i el món audiovisual no sempre ha estat sinònim d'èxit, ja que algunes de les adaptacions no han estat a l'altura de la novel·la.

La Costa Brava en diferents ocasions ha estat l'escenari dels mons imaginatius i fantàstics de Jules Verne. L'exòtic mareny era el paratge perfecte per ambientar els mons màgics i extraordinaris de l'escriptor nantès. *La luz del fin del mundo* i *La isla misteriosa* són dos films gravats al litoral català que reprodueixen dues obres del cèlebre autor.

La luz del fin del mundo és un dels metratges més ambiciosos i importants que es va dur a terme a la Costa Brava. La participació de grans actors com Kirk Douglas, Yul Brynner, Samantha Eggar i Fernando Rey, va aixecar l'expectació del públic.

Els exteriors de la pel·lícula van ser rodats íntegrament al cap de Creus, on es van construir dos fars i una caseta. Tot i que un dels fars va ser cremat per exigències del guió, les dues construccions restants van formar part del paisatge d'aquell indret fins l'any 1998, que van ser destruïts. La demolició d'aquells dos elements va portar nombroses controvèrsies. A partir d'aquest esdeveniment van sorgir grups i associacions que reivindicaven preservar el far de "la Fi del Món".

Tot i que la pel·lícula tenia un esplèndid repartiment, el públic i la crítica van rebre amb fredor aquest film. La incoherència del guió i la poca destresa de Billington per moure la càmera va provocar que la pel·lícula fos lenta i avorrida.

Els anys 70 van suposar l'inici de la decadència de la Costa Brava com a plató de cinema. L'arribada massiva de turistes i la proliferació de construccions a les zones verges, van

ocasionar que rodar en el litoral català fos cada vegada més complicat i costós. De tota manera, en aquesta dècada es van realitzar aproximadament deu produccions: *El ojo del huracán, La luz del fin del mundo, Nicolás y Alejandra, Los farsantes del amor, Morbo, La señora García se confiesa, Borrasca, Valentino, Yo soy mía* i *Diabla.*

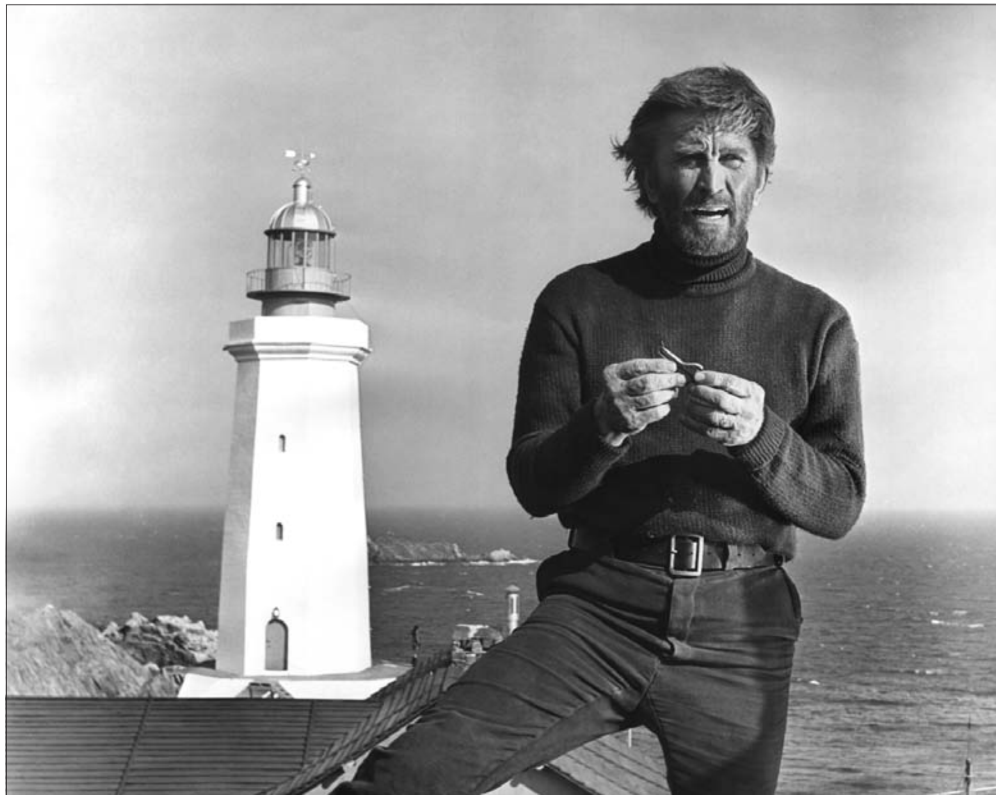

Foto del rodatge de la pel·lícula amb Kirk Douglas

"¿Hay alguien en casa, McFly?"

Regreso al futuro

9 Els anys 80

Després de l'aparició del cinema comercial, els anys 80 van servir per consolidar i reafirmar les bases d'aquest nou estil artístic. En aquesta dècada es va assolir el punt àlgid del cinema de Blockbusters, ja que es van conrear films de gran transcendència com ara *E.T., Indiana Jones, Regreso al futuro, Los Goonies* i *Terminator*, entre altres. Aquests metratges, amb el pas del temps, s'han convertit en autèntiques icones del setè art.

Bona part de l'èxit d'aquests films és degut a la banda sonora: gràcies a aquelles melodies enganxoses i ensucrades, l'espectador podia identificar les respectives pel·lícules. El compositor de cinema per excel·lència és John Williams, autor de populars bandes sonores com ara la de *Superman*, *Star Wars, E.T.*, *Indiana Jones*... A partir del seu model han sorgit músics de gran renom com pot ser James Horner, Alan Silvestri, Hans Zimmer i Alexandre Desplat, entre molts altres.

Pel que fa al cinema d'autor europeu, aquesta dècada va suposar l'inici d'una decadència provocada per la manca d'idees. Per això molts dels cineastes van optar per fer un cinema basat en adaptacions literàries de novel·les europees i universals. Aquest factor també era aplicable a l'Estat espanyol, on es van realitzar films com *La Colmena, Los santos inocentes* o *La plaça del Diamant*.

Els anys 80 van ser un període positiu per al cinema espanyol, l'estabilitat que vivia el país va servir perquè el govern apostés pel cinema. En aquesta etapa van aparèixer figures cabdals com Vicente Aranda, Pedro Almodóvar, José Luis Garci... L'any 1982 es va produir una efemèride molt recordada i celebrada pel cinema espanyol, ja que per primera vegada l'Acadèmia de les Arts i les Ciències Cinematogràfiques americana va atorgar l'Oscar a una producció espanyola com a millor pel·lícula estrangera, *Volver a empezar*, de José Luis Garci. Aquest film no només va captivar el públic del seu país, sinó que va commoure tot el món. Cal remarcar que Luis Buñuel anteriorment havia guanyat una estatueta d'or per *El discreto encanto de la burguesía*, però el fet que la pel·lícula fos francesa va provocar que no fos el primer film espanyol que guanyés aquest distingit premi.

ANTHONY QUINN EN

Pasión de Hombre

UNA PRODUCCION GOLDEN SUN, S. A. UN FILM DE JOSE ANTONIO DE LA LOMA · ANTHONY QUINN EN PASION DE HOMBRE
CON MAUD ADAMS · RAMON SHEEN · VICTORIA VERA · RAY WALSTON · R.J. WILLIAMS Y
ELIZABETH ASHLEY EN GLORIA · PRODUCTOR EJECUTIVO J. A. DE LA LOMA Jr. MUSICA DE VLADIMIR HORVNZHY ARREGLOS DE PILAR PEREZ
DIRECTOR DE LA FOTOGRAFIA TOTE TRENAS ASESOR PICTORICO Y CUADROS DE CUIXART ESCRITA Y DIRIGIDA POR JOSE ANTONIO DE LA LOMA

Manuel Salvador S.A.

NOVELA PUBLICADA POR Editorial Planeta, S. A.

Pasión de hombre

9.1 Fitxa tècnica

Títol original: Pasión de hombre

Any: 1989

Dirigida per: José Antonio de la Loma

Guió: José Antonio de la Loma

Música: Vladimir Horunzhy

Fotografia: Tote Trenas

Productora: Golden Sun

Duració: 91 minuts

Repartiment: Anthony Quinn, Elizabeth Ashley, José María Caffarel, Maud Adams, Ray Walston,Victoria Vera, R.J. Williams, Ramon Estevez, Robert Miller, Shari Shattuck, Pepe Martín

Argument: Mauricio és un reputat pintor que viu a la Costa Brava juntament amb el seu fidel majordom. Un bon dia rep la inesperada visita de la seva filla i el seu nét George. La mare vol que George es quedi uns mesos amb el seu avi. Aquest film ens retrata la relació entre l'avi i el nét.

9.2 El director José Antonio de la Loma

José Antonio de la Loma

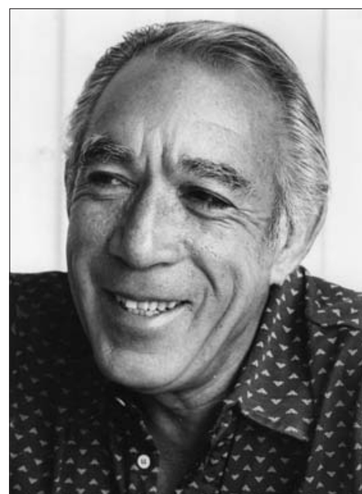
El cinema espanyol està constantment sotmès als prejudicis de la gent, que titlla les produccions cinematogràfiques pròpies de tenir poca qualitat. Tot i tenir aquesta etiqueta, no hem d'ignorar l'enorme talent que hi ha a Espanya en el setè art. Actualment el nostre país és un dels referents europeus en aquesta modalitat artística. Malgrat tot, no hem d'oblidar que si hem arribat fins aquí és gràcies a persones com José Antonio de la Loma.

El director barceloní ha passat a la història com el pare del *"cinema quinqui"*, un gènere cinematogràfic que va irrompre a Espanya a finals dels anys 70. Aquesta modalitat tenia com a objectiu narrar les vivències de coneguts delinqüents del país. Els respectius films eren un reflex del vandalisme espanyol dels anys 80 i un fidel retrat de la societat i del comportament de la justícia social. De la Loma, juntament amb Eloy de la Iglesia, van ser els dos màxims exponents d'aquesta modalitat.

El realitzador català va començar la seva trajectòria dirigint *spagetthi westerns*. Amb el pas del temps De la Loma va enfocar la seva carrera fent un cinema de crítica social, que posteriorment va ser denominat com a *"cinema quinqui"* o costumista. Durant la seva etapa vinculat a aquest estil cinematogràfic va realitzar films com *Perros callejeros, Yo el Vaquilla, Los últimos golpes del Torete i Tres días de libertad.*

9.3- L'actor Anthony Quinn

Mèxic ha vist néixer nombroses estrelles de cinema, noms il·lustres com Anthony Quinn, Mario Moreno Cantinflas, Gael García, Salma Hayek, Jorge Negrete, entre altres, han posat aquest país dins del panorama cinematogràfic.

Anthony Quinn

L'intèrpret Anthony Quinn va començar la seva carrera com a actor gràcies a Cecil B. Demille, que va introduir el mexicà en la salvatge indústria de Hollywood. Els inicis no van ser fàcils per a Quinn, ja que la precarietat econòmica que vivia va condicionar la seva vida. Tanmateix, gràcies al suport financer de B. Demille, l'artista hispanoamericà va poder continuar la seva prometedora trajectòria.

Al llarg de la seva carrera, Anthony Quinn va participar en gairebé 200 produccions; aquest fet evidencia el ritme tre-

pidant i frenètic que portava l'actor. El geni de Chiuaua feia de mitjana unes 5 pel·lícules per any, una xifra molt poc freqüent, tenint en compte que anualment els actors realitzen entre dues i tres produccions de mitjana.

En l'excepcional filmografia d'Anthony Quinn despunten films com *Lawrence de Arabia, Los cañones de Navarone, La Strada, Viva Zapata o El loco del pelo rojo.*

La figura de Quinn encara està present dins del món del setè art: tot i que va traspassar fa quinze anys, avui dia se segueixen fent homenatges i recordatoris en memòria d'aquest llegendari actor.

9.4- L'actriu Maud Adams

Aquesta actriu i model sueca va ser l'escollida per realitzar el paper de comtessa a la pel·lícula *Pasión de hombre.* El rol de la intèrpret en aquest film és difuminat i prescindible a causa del fluix i incomprensible guió.

Maud Adams

L'elegant Maud Adams, de la mateixa manera que moltes altres actrius, no destacava per la seva capacitat d'actuar, sinó que la seva bellesa suplia les evidents mancances interpretatives. No obstant això, aquesta figura és rellevant perquè en tres ocasions va ser la noia que va seduir i enamorar el famós espia britànic James Bond, aleshores encarnat per Roger Moore.

En la seva filmografia, tot i no ser brillant, destaquen els tres films de l'agent 007: *Octopussy, El hombre de la pistola de oro* i *Panorama para matar*.

9.5- Pasión de hombre i la Costa Brava

Els anys 80 van posar el punt final a l'edat d'or de la Costa Brava com a plató de cinema. El massiu turisme i l'abundant edificació van convertir aquella costa verge i desconeguda en un autèntic ressort turístic. Un altre factor determinant va ser l'encariment de la mà d'obra i la manca de col·laboració institucional.

En aquesta dècada es van realitzar un total de cinc pel·lícules: *"Naftalina", "Waka-waka", El caballero del dragón, Una nit a Casa Blanca i Passión de Hombre,* també coneguda com *El meu avi*.

L'any 1988 van aterrar en terres catalanes Antony Quinn i Maud Adams per protagonitzar el film *El meu avi*. Aquesta petita producció encapçalada pel barceloní José Antonio

de la Loma pretenia tornar a posar el nom del director en el panorama internacional, cosa que no va aconseguir tot i la rellevància del rodatge. El secretisme i la discreció que van acompanyar la producció, van provocar que aquesta pel·lícula aixequés poques expectatives.

El personatge principal del film, Mauricio, està inspirat en el pintor català Modest Cuixart. Persones properes a ell manifesten que el director no va saber captar bé la figura del barceloní. Tanmateix a la pel·lícula podem apreciar alguns dels rituals que tenia l'artista, com per exemple enterrar el seu pinzell després de finalitzar una obra.

El fet anecdòtic d'aquesta producció va ser la participació de Ramon Sheen, fill del famós actor de Hollywood Martin Sheen. A diferència del seu germà Charlie, Ramon no va triomfar en el món del setè art. L'escàs talent de l'actor pel que fa a interpretació li va ser un impediment a l'hora de seguir els passos del seu progenitor.

"Pasión de hombre" va ser rodada a cavall de l'Alt i el Baix Empordà. Al metratge hi podem apreciar municipis com l'Estartit, Fortià, Figueres (Museu Dalí), Mont-ras, Empuriabrava, Pals i Begur (Aiguablava). Tot i la diversitat d'escenaris, la filmació es va concentrar a Fortià i Mont-ras.
Pasión de hombre va ser estrenada l'any 1989 a l'Estat espanyol. La majoria de les principals sales ni tan sols la van projectar a causa de la poca qualitat cinematogràfica. Tot i així, en altres llocs el film va ser projectat com a pel·lícula complementària, fet que evidencia la poca transcendència que va tenir aquesta producció.

Moment del rodatge de la pel·lícula. Foto: Joan Isern Amir. Arxiu municipal de Palafrugell.

10. La Costa Brava actualment

Han passat dies, anys i dècades i la Costa Brava segueix conservant l'encant i l'essència d'aquella llunyana edat d'or, on les llums encegadores dels focus i la remor de la claqueta eren la banda sonora d'una època que va veure com actors de gran renom van venir a rodar en aquelles platges aleshores desconegudes.

El món no s'atura, les hores són minuts i els minuts són segons. El temps passa i la Costa Brava segueix essent plató de cinema. Tot i que el nombre de produccions s'ha vist estroncat en aquests darrers anys, aquest paratge segueix bategant amb la seva faceta d'escenari cinematogràfic. En aquesta última dècada s'han enregistrat nombroses produccions audiovisuals, com videoclips, anuncis, curts i pel·lícules. Però cap d'aquests projectes ha assolit l'importància de films com *Pandora y el holandés errante* i *De repente... el último verano.*

La marca Costa Brava durant aquests últims vint anys s'ha consolidat com a referent turístic, apostant pel seu singular relleu i el seu patrimoni únic. Aquesta combinació de conceptes ha portat aquest indret a ser una de les principals atraccions turístiques de l'Estat espanyol. Segons dades del Patronat de Turisme Costa Brava, l'any 2016 aproximadament més de quatre milions i mig de persones han visitat el litoral català.

Foto superior: La Tossa de Mar que va trobar Ava Gardner quan va filmar Pandora i el holandés errante.
Foto inferior: és com se la trobaria avui. Platja Gran de Tossa de Mar. Foto David Vega

11. Conclusió

Mil batalletes, anècdotes i vivències completen una única història. La d'aquell indret funset i marginal que va ressorgir de les cendres gràcies a la màgia d'un art anomenat cinema. Els fets que escriuen aquesta història estan marcats per moments màgics, fantasiosos i singulars.

Aquells mil·lenaris pins, la infinita sorra i les velles roques han estat partícips d'una de les etapes més importants i meravelloses d'aquest parage. Mentrestant, discretament, la furiosa tramuntana s'està enduent aquells vells records, protagonitzats per estrelles de cinema, pescadors i caravel·les.

Realitzant aquest treball, he pogut constatar el desconeixement que tenen moltes persones sobre la faceta de la Costa Brava com a plató de cinema. He pogut verificar aquest fet mitjançant una petita enquesta realitzada a 100 persones d'edats compreses entre 15 i 90 anys. Més de la meitat dels enquestats no han sabut anomenar cap pel·lícula realitzada en aquest litoral. Tot i que els resultats no són gaire rigorosos a causa del poc volum de gent entrevistada, podem intuir que moltes persones desconeixen la història d'aquest paratge. Un dels fets que més m'han preocupat és que ni els mateixos professionals del sector turístic coneixen aquest període de riquesa cinematogràfica. Penso que se'n podria fer un ús com a reclam turístic des d'organismes com ara les oficines de turisme, els museus, els centres d'interpretació...

Malauradament, a la majoria dels territoris de la Costa Brava el record d'aquest període és cada vegada més dèbil i fràgil, fet que dificulta la preservació d'aquest llegat. Haver estat en la majoria de municipis del litoral m'ha servit per reafirmar que des de les institucions no s'està fent prou per promoure i donar a conèixer aquesta part de la història, tenint en compte que les eines d'un consistori són suficients per oferir al visitant l'oportunitat de mostrar aquesta desconeguda faceta de la Costa Brava.

Fins i tot trobo adient crear una ruta programada pels indrets que hagin format part del plató natural de la Costa Brava, ampliant així l'oferta lúdica i cultural. Aquest model turístic ja s'ha dut a terme en altres indrets com ara Girona, Almeria, Dubrovnik i Svinafellsjokulls, i ha suposat una injecció de diners per al conjunt dels territoris.

M'agradaria remarcar que crec que, a partir d'ara, els òrgans governamentals i les persones del carrer hem de remar junts perquè l'herència d'aquests llocs pugui persistir durant molts més anys. Per aquest motiu és fonamental la cooperació i l'entesa entre

aquests dos col·lectius.

Com he esmentat en reiterades ocasions, la finalitat d'aquest treball és insistir en el valor que ha tingut la Costa Brava en temps passats. I per això és obligació de tots recuperar la memòria, per fer que aquesta pel·lícula no tingui un final.

12. Agraïments

Aquest apartat del treball tot i estar ubicat a la part final considero que és el fragment més important i rellevant d'aquest document. En ell s'hi recullen els noms de totes aquelles persones que han contribuït en la creació d'aquest projecte.

En primer lloc, vull donar les gràcies al meu tutor, el Sr Ramon Moncunill, que m'ha donat llibertat creativa.

He de confessar que ara bé la part més complicada del treball, ja que aquest paràgraf va dirigit a unes persones molts especials al qual estimo molt. Tot i que per escrit és impossible expressar el meu profund agraïment, he intentat escollir les millors paraules i mots perque aquesta part realment plasmi el que sento. Són companys de pis, taxistes, cuiners i sobretot pares. Sense la seva infinita paciència i safricifi, aquest treball no hagués estat possible. Per això vull agrair profundament que hagin estat al meu costat en tot moment. En definitiva, gràcies per ser com sou.

Continuaré els meus agraïments donant les gràcies a totes les persones entrevistades en aquest treball. Noms propis com Jordi Pons, Lluís Molinas, Guillem Tarribas, Isaki Lacuesta, Lluís Benejam, Jaume Balagueró, Xevi Sala (Mag Xevi), Joan Vehí, Jordi Sargatal, Àngel Quintana, Ricard Carreras, Ció Abellí, Jordi Boy, Enrique, han format part d'aquest petit projecte.

Un agraïment molt profund a Xicu Carcassés i a la meva germana Marta per voler-me posar les veus en off del documental. Gràcies per fer-ho tan bé i tan fàcil.

D'altra banda també m'agradaria donar les gràcies a tota la família de la Televisió de Girona que durant 2 mesos em va acollir per ensenyar el procediment que havia de seguir a l'hora d'encarar aquest projecte. La vostra constància, i insistència, m'ha servit per exigir-me a fer les coses ben fetes. Moltes gràcies Àlex Martí.

No voldria deixar-me a la persona que ha corregit el Treball de Recerca, Mei Brescó. La seva tasca ha sigut primordial per tal de poder entregar el treball degudament acabat.

També m'agradaria dedicar unes paraules d'agraïment, als arxivers dels arxius municipals, especialment al de Palafrugell i Begur, que des del primer moment, es van posar a la meva disposició i em van atendre amb molta amabilitat.

Per acabar, vull agraira tots els amics, companys i familiars, que m'heu fet costat en aquest procés. Gràcies.

BIBLIOGRAFIA

- ALSINA THEVENET, Homero: El libro de la censura cinematográfica. Editoral Lumen. Barcelona 1977

- ARRIBAS, Víctor: El cine negro I. Notorius ediciones. Madrid 2010.

- ARRIBAS, Víctor: El cine negro II. Notorius ediciones. Madrid 2015.

- BALMORI, Guillermo. MANERO, Antonio, RODRÍGUEZ, Hilario J. Enciclopedia ilustrada de los Oscar. Notorius ediciones. Madrid 2011.

- BERGALA, Alain: El libro de Luis Buñuel. Colección Cahiers du Cinema. Núm. 17. Edición El País. 2007.

- CEBOLLADA, Pascual: Fernando Rey. Biografía y películas de Fernando Rey. Centro de Investigaciones Literarias Españolas e Hispanoamericanas, SA. Edición 1992.

- COUSINS, Mark: HISTORIA DEL CINE. Editorial Blume

- FIERRO NOVO, Andrés: Atlas ilustrado del Cine español. Susaeta ediciones, SA.

- FUJIWARA, Chris: Momentos clave 100 años de cine. Actores, actrices, películas, escena, diálogos y acontecimientos que han marcado el panorama del cine. Editorial Blume. Barcelona 2009.

GUBERN, Roman: El cine sonoro en la República 1929 – 1936. Historia del cine español II. Editorial Lumen. Barcelona 1977

- GUBERN, Roman: Cine español en el exilio. Editorial Lumen. Barcelona 1976

- GUTIERREZ DA SILVA, Manuel: Diccionario de actores cinematográficos. T&B editores. Madrid 2004

- JAY SCHNEIDER Steven: 501 estrellas de cine. Una guía imprescindible de los mejores actores de cine. Editorial Grijalbo. Barcelona 2008

- JAY SCHNEIDER Steven: 1001 películas que hay hay que ver antes de morir. Editorial Grijalbo. Barcelona 2004

- MANNONI, Laurent. Georges Méliès. La magia del cine. Obra social la Caixa. 2013

- MEREGHETTI, Paolo: El libro de Orson Welles. Colección Cahiers du Cinema. Núm. 1. Edición El País. 2007.

- MOLINAS I FALGUERAS, Lluís: Costa Brava plató de cinema. Editor. Llibreria Ulysus. Setembre 2009.

- MOLINAS I FALGUERAS, Lluís: Protagonistes de la Costa Brava. Entrevistes, vivències… i unes gotes d'humor. Col·lecció edicions de Revista del Baix Empordà núm. 5. Abril 2016.

- MORDDEN, Ethan: Los estudios de Hollywood. Editorial Torres de Papel. 2014.

- ORTS, Edmon: El libro de oro del cine mundial. Las películas. Ediciones B. Octubre 1994.

- OSÁCAR, Eugeni: Catalunya de pel·lícula. Més de 3000 propostes per fer turismo cinematogràfic. Editorial Dièresi. Barcelona. Juny 2014

- PRATS, Juan Carlos. Ava Gardner. La diosa descalza. Ediciones JC Clementine. Madrid. 2000

- ROMAGUERA RAMIÓ, Joaquim: Silenci, rodem! Història del cinema a les comarques de Girona. Edició: Col·legi de Periodistes de Catalunya. Demarcació de Girona. Girona, juny 2005

- SEGUIN, Jean-Claude. Historia del cine español. Acento Editorial. Madrid 1995

- Revista del Baix Empordà. El glamour de Hollywood a la nostra comarca. Revista núm. 32. Juny 2011.

WEBGRAFIA

- https://es.wikipedia.org/wiki/Captura_de_movimiento

- https://es.wikipedia.org/wiki/Cinemascope

- https://es.wikipedia.org/wiki/Olorvisi%C3%B3n

WEBGRAFIA IMATGES

- www.archivocine.com

- http://labocinadeharpo.blogspot.com.es/2013/10/el-viaje-la-luna-de-george-melies.html

- https://39escalones.wordpress.com/2014/06/23/cine-en-fotos-el-cantor-de-jazz-the-jazz-singer-alan-crosland-1927/

- http://www.moonmagazine.info/charles-chaplin-charlot-o-la-conciencia-sonora-del-cine-mudo/

- http://www.elmulticine.com/noticias2.php?orden=451386

- http://www.iamag.co/features/dawn-of-the-planet-of-the-apes-motion-capture/

- http://www.platovirtual.com/

- http://anemixd.com/2015/02/no-te-olvides-de-mi-en-rodaje-la-nueva-pelicula-de-leo-sbaraglia/

- http://www.panoramio.com/photo/68758279

-http://www.cinemecum.it/newsite/index.php?option=com_content&view=article&id=4233%3Ae-venne-viridiana-cannes-1961&catid=210&Itemid=574

- https://en.wikipedia.org/wiki/Frankenstein_(1931_film)

- http://www.allposters.es/-sp/Gone-with-the-Wind-Clark-Gable-Vivien-Leigh-1939-Posters_i5131511_.htm

- http://clementinelagranpantalla.blogspot.com.es/2011/02/chaplin-en-estado-puro.html

- http://www.benitomovieposter.com/catalog/el-barbero-de-sevilla-p-67481.html

- http://www.filmaffinity.com/es/film411127.html

- https://zoomf7.net/2015/02/23/bunuel-el-cineasta-de-la-metafora-y-la-critica-social/

- https://en.wikipedia.org/wiki/Gaston_Modot

- http://www.vodkaster.com/films/l-age-d-or/85804

- http://www.pujades.net/rutes/rutes_peu/cap_creus.html

- http://www.visitcadaques.org/?lang=es&sec=natura&sub=naturals

- http://www.todocoleccion.net/cine-folletos-mano/pelicula-bienvenido-mister-marshall-programa-sencillo-publicidad-teatro-arango-gijon-asturias~x15979896

- http://leelibros.com/biblioteca/?q=node/68207

- https://www.pinterest.com/whistlingreaper/movies-musicals-singin-in-the-rain-1952/

- http://www.impawards.com/1958/vertigo_ver3_xlg.html

- http://www.ecartelera.com/peliculas/pandora-y-el-holandes-errante/cartel/15639/

- http://creadoresimagenes.blogspot.com.es/2011/04/estudio-albert-lewin-4-pandora-y-el.html

- http://www.thefamouspeople.com/profiles/james-mason-7295.php

- http://www.thefamouspeople.com/profiles/ava-gardner-4652.php

- http://www.diaridegirona.cat/comarques/2011/10/03/tossa-de-mar-lescenari-du

na-pellicula-amb-toros/519454.html

- http://www.benitomovieposter.com/catalog/mr-arkadin-p-6195.html?language=en

- http://parentesisplus.com/2015/08/01/orson-welles-el-mago/

- http://www.wikiwand.com/tr/Akim_Tamiroff

- http://thereel.scroll.in/811477/five-star-cinema-the-many-lives-of-orson-welless-mr-arkadin

- https://schlockwave.files.wordpress.com/2014/02/arkadinhuh.png

- http://2.bp.blogspot.com/-u4T9_rdmQI0/UxB4FtxQ4eI/AAAAAAAB-1Y/tD8KhEbD3X4/s1600/KATHARINE+HEPBURN+FILM+1959.jpg

- http://www.thefamouspeople.com/profiles/joseph-l-mankiewicz-7697.php

- https://printandpattern.net/welcome-to-hollywood/katharine-hepburn/

- https://en.wikipedia.org/wiki/Elizabeth_Taylor#/media/File:Elizabeth_Taylor_1.JPG

- http://en.r8lst.com/pictures%20of%20Montgomery%20Clift

- http://www.diaridegirona.cat/servicios/lupa/lupa.jsp?pIdFoto=1151201&pRef=2009102500_1_365664__Girona-Begur-commemora-seductora-actriu-Taylor

-http://www.elpuntavui.cat/article/-/19-cultura/387363-rodatge-a-begur.html#&gid=1&pid=1

CARRER DE LA
FONT DE BAIX
ANNEX

INDEX ANNEX

1. Introducció

He decidit incloure l'annex en aquest treball per tal de poder aprofundir i analitzar el procés d'elaboració del documental. Aquest apartat agrupa alguns dels mecanismes utilitzats a l'hora de confeccionar l'audiovisual.

En aquesta secció del treball he volgut introduir elements com ara calendaris, fotos i infografies, amb la finalitat de fer més atractiu i complet aquest projecte.

Considero que l'annex és l'eina adient per transmetre d'una manera més gràfica tots aquests aspectes rellevants d'una producció.

L'annex s'estructura en tres parts: preproducció, producció i postproducció. L'aplicació d'aquest ordre posa èmfasi el procés que ha de seguir una modalitat audiovisual com és ara el documental. La fragmentació del treball en 3 unitats proporciona ordre i coherència al document.

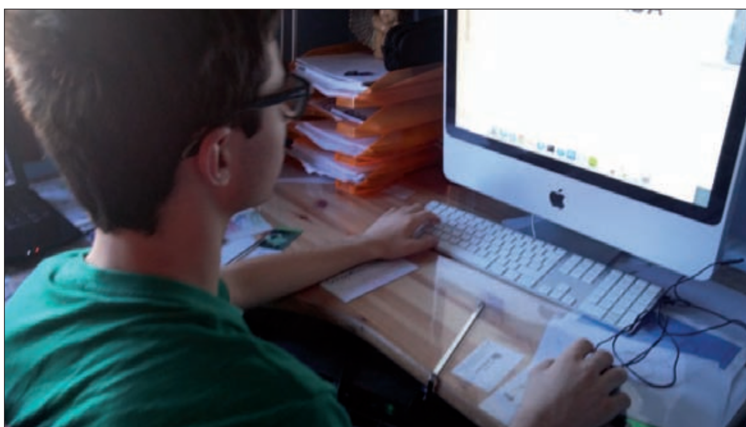
2. Preproducció

La preproducció és la fase inicial d'un projecte audiovisual. Aquest procés consisteix en la preparació de la producció. Inclou aspectes com la confecció del guió, la planificació del rodatge, el càsting, les localitzacions...

Aquest període és primordial per a un projecte audiovisual, ja que es marquen les pautes que ha de seguir una pel·lícula. Realitzar un bona preproducció et garanteix un previ èxit, respecte a la producció.

Pel que fa al documental que he realitzat, la preproducció ha ocupat aproximadament uns dos mesos d'elaboració, un període realment curt tenint en compte que normalment per completar aquesta etapa s'inverteixen molts mesos i anys.

Per a mi ha estat tot un repte enllestir aquest procés en un període tan breu. El poc temps que he tingut per realitzar aquest treball m'ha obligat a intercalar la preproducció amb la producció. Tot i que aquesta pràctica no és gens habitual en projectes d'aquest caire, considero que inserir aquests dos processos m'ha donat agilitat i diligència a l'hora d'executar el treball.

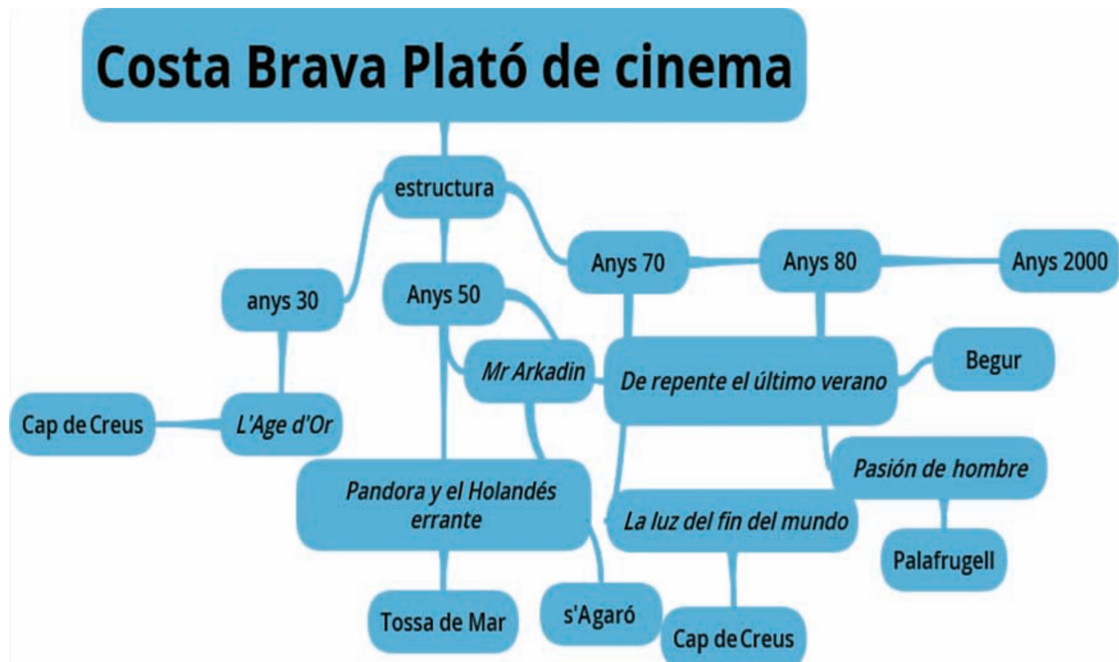

Preparant el calendari d'entrevistes. Foto: Marta Vega

2.1 Escaleta

La primera etapa de la preproducció consisteix en estructurar les parts de l'audiovisual. Per completar aquesta fase pots utilitzar tècniques com el guió, mapes conceptuals, esquemes i escaletes...

A l'hora de realitzar el treball, he utilitzat eines com el mapa conceptual i l'escaleta, que han fet de fonaments d'aquest documental. Els dos suports han estat omnipresents des de l'inici del projecte, ja que els he utilitzat durant les tres etapes de la producció.

El primer mapa conceptual que vaig fer.

L'armari empaperat m'ha acompanyat tot el temps que realitzat aquest Treball de Recerca. Foto: David Vega

Núm. de talls veus en off	Entrevistats	Parts	BSO	Temps aprox.
1	/	Inici opening	Hans Zimmer "*Time*"	2'23"
2	/	Costa Brava intro	Ludovico Enaudi "*Nuvole Bianch*"	1'27"
7	Jordi Sargatal Jordi Pons Jaume Balagueró	*"L'Âge d'Or"*	Bso *"L'Âge d'or"* de George von Parys Ludwing Van Beethoven "*5th symphony*"	4'23"
10	Isaki Lacuesta Jordi Pons Àngel Quintana Ció Abellí Lluís Molinas	*"Pandora y el holandés errante"*	Chuck Berry "Johnny B Goode" Ludovico Enaudi "*Four Dimension*"	8'17"
4	Guillem Terribas	*"Mr Arkadin"*	BSO: *"Mr Arkadin"* de Paul Misraki Ludovico Enaudi "*Twice Variation*"	1'52"
7	Ricard Carreras Lluís Molinas	*"De repente... el último verano"*	Bso: *"De repente... el último verano"* Buxton Orr i Malcom Arnold Ludovico Enaudi "*Night*"	4'50"
10	Lluís Benejam Jordi Sargatal	*"La Luz del fin del mundo"*	Huey lewis & the news "*The power of love*" Ludovico Enaudi "*Divenire*"	6'26"
9	Enrique Jordi Boy Lluís Benejam	*"Passión de Hombre"*	George Harrison *"Got my mind set on you"* Ludovico Enaudi "*Nightbook*" i *"La nascita delle Cose Segrete"* Bso: *"Pasión de Hombre"* de Vladimir Horunzhy	7'50"
2	/	Ending	Ludovico Enaudi "*Experience*"	1'38"

L'escaleta que vaig dissenyar per a realitzar el documental, amb talls de veus, entrevistats, pel·lícules, bandes sonores i minuts aproximats de durada de cada tall.

2.2 Els contactes

El contacte amb els entrevistats és un dels procediments més complexos i llargs del procés de preproducció. Aquesta etapa es realitza després de la guionització del documental i consisteix a seleccionar la gent entrevistada i posteriorment contactar-hi.

He escollit els entrevistats mitjançant el missatge que volia transmetre en l'audiovisual. Per això necessitava un perfil molt concret, que tingués un excel·lent domini del tema i una perfecta comunicació verbal. Tot i que cercar aquest patró pot resultar complicat, per una altra banda et garanteix un dinamisme i sapiència que no et pot dotar un recurs documentalístic com la veu en off .

El correu electrònic ha estat l'eina que he utilitzat per establir el primer contacte amb els entrevistats; posteriorment, després, per concretar el lloc i l'hora utilitzava el mòbil. La complementació dels dos mitjans em va permetre tenir diferents vies de comunicació per

parlar amb l’entrevistat.

Tot i que tenia molt definida la gent que volia entrevistar, no sempre aconseguia contactar amb la persona adient. A vegades un cúmul d’imprevistos em va fer portar a buscar altres alternatives amb l’objectiu de compensar el buit.

Adjunto 3 models de correu electrònic, el primer està escrit en anglès i va dirigit a l’actriu britànica Samantha Eggar; encara que el correu mai va ser retornat amb resposta, té la seva transcendència, ja que va dirigit a una actriu de Hollywood. El segon model està esctit en català i és el prototip estàndard que utilitzava per dirigir-me a l’entrevistat.

Els imprevistos són constantment presents dins d’un projecte audiovisual, un clar exemple és el cas de l’entrevista amb el fotògraf de Cadaqués Joan Vehí

Joan Vehi <joan.vehi@gmail.com> 19 jul.
per a usuari

Bon dia David,

Sóc la Magda la noia que treballa per el senyor Joan Vehí.
Em sap greu però demà no et podrà atendre, ahir va caure i s'ha trencat el fèmur.
Quan estigui bé ja ens posarem en contacte amb tu per fer l'entrevista.

Moltes gràcies

David Vega <davidmartav@gmail.com> 8 jul.
per a isakilacuesta

Bona tarda Isaki,
Em presento, em dic David Vega, sóc un estudiant de batxillerat de l'escola Bell-lloc del Pla de Girona i aquest estiu estic realitzant el treball de recerca que consisteix en un documental i un treball escrit. M'agrada molt el món del cinema i he decidit que podria ser interessant fer el treball sobre la Costa Brava com a plató de cinema. Concretament amb centro amb les 5 pel·lícules més rellevants, segons el meu criteri: *"La Edad de Oro","Pandora y el holandés errante", "Mr Arkadin","La luz del fin del mundo"* i *"Pasión de hombre"*.
T'escric aquest correu electrònic perquè m'agradaria comptar amb la teva col·laboració, com a cineasta i expert en la matèria. La meva intenció és poder-te fer una petita entrevista. Les preguntes que et formularia se centrarien bàsicament amb la filmació de "Pandora y el holandés errante".
Sóc conscient que deus estar molt enfeinat i entendria que descartessis ajudar-me, malgrat tot ho haig d'intentar ja que m'agradaria molt comptar amb la teva col·laboració, donat que per mi *"La noche que no acaba"* ha estat un dels referents a l'hora de realitzar el meu treball.
Pel que fa a disponibilitat Tinc totes les tardes lliures i fins i tot els caps de setmana (matí i tarda).Faria tots els possibles per adaptar-me.

Moltes gràcies per endavant
Salutacions cordials,
David Vega
Tel. 697 90 42 62

David Vega <davidmartav@gmail.com> 26 ag.
per a EggarWeb

Dear Miss Samantha Eggar
My name is David Vega and I live in Girona, a city near Barcelona (Spain). I am 17 years old and now I am studying the last course, in the high school. These summer my holidays homework is to do a research work about one of the most important motion picture filmed in the "Costa Brava", "The light at the edge of the World"

I write this Email, because I would like to do a small interview. It's impossible for me going far away from where I am. For these reason if you accept to collaborate, we will do it through the email

The process is very fast and easy. At the end of this mail I have sent the questions I want you to answer me, if it's possible.

If you have any doubt, do not hesitate to contact me. Thank you for read this email.
Yours cordially,

David Vega

Correus electrònics del sr. Joan Vehí, Isaki Lacuesta i S. Eggar

2.3 Calendari

A l'hora de fer el treball de recerca (TdR) és molt important marcar un calendari per realitzar les entrevistes i les localitzacions.

Aquest procés es dur a terme després de la guionització. A partir de l'organització del calendari ja es pot començar a produir les entrevistes, gravacions i veus en off.

Tot i que aquesta part se sol elaborar en la preproducció, a vegades, imprevistos i problemes d'última hora alteren les previsions inicials. Una planificació òptima és garantia d'una bona estructuració i ordre al realitzar la filmació.

juny 2016

dl	dm	dc	dj	dv	ds	dm
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20 Entrevista a Lluís Molinas	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

juliol 2016

dl	dm	dc	dj	dv	ds	dm
				1	2	3
4	5	6	7	8	9 Entrevista a Lluís Benejam	10
11	12 Entrevista a Ricard Carreras	13 Entrevista a Isaki Lacuesta	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26 Entrevista a Jordi Pons	27	28	29	30	31

agost 2016

dl	dm	dc	dj	dv	ds	dm
1 Entrevista a Guillem Terribas	2 Entrevista a Jordi Sargatal	3 Entrevista a Àngel Quintana	4	5	6	7
8	9 Entrevista a Ció Abellí	10	11	12	13	14
15	16 Entrevistes a Jaume Balagueró i Mag Xevi	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28 Entrevista a Joan Vehí
29	30	31 Entrevista a Joan Boy				

setembre 2016

dl	dm	dc	dj	dv	ds	dm
			1	2 Entrevista a Enrique	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Calendari de les entrevistes realitzades

3. Producció

La producció és la segona etapa que ha de dur a terme un projecte audiovisual. Aquest període consisteix a gravar tot allò que el guionista i el director han introduït en el guió. Aquest procés, tot i que pot semblar el més complex de tots, realment no té tanta determinació que la pre i postproducció.

És important remarcar que aquesta fase és la més curta de totes, tenint en compte que una producció habitualment té una duració d'un mes. Tot i així normalment per agilitzar el procés es divideix l'equip de rodatge en dues unitats, amb l'objectiu de gravar el major nombre d'escenes de manera més ràpida.

En el cas del meu documental, el fet de comptar amb pocs mitjans i moltes localitzacions per gravar ha estat una de les causes que aquest procés aparentment ràpid fos realment complex i llarg.

Imatge mentre filmava al paratge de la Tudela. Foto: Pitu Anaya

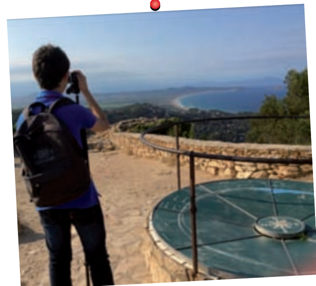
3.1 El rodatge en imatges

Aquest apartat del treball de recerca és un recull de fotografies del procés de gravació del documental.

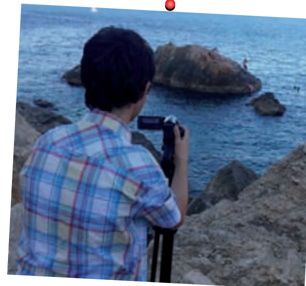
El rodatge m'ha permès conèixer racons de la Costa Brava, abans desconeguts per mi. Un exemple ha estat el paratge de la Tudela i el Molinet de l'Estartit.

La singular geologia, la forta tramuntana i les elevades temperatures van ser tres fets que em van dificultar l'enregistrament d'imatges.

Probablement la gravació ha estat el procés més entretingut i més enriquidor del documental.

Begur

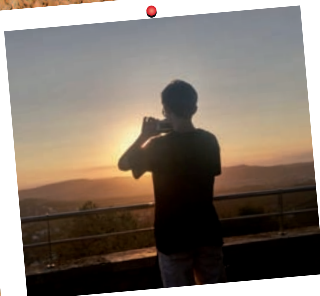

Camí de Ronda S'Agaró

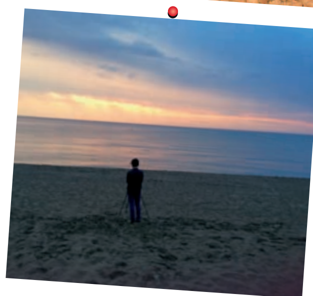

L'Estartit

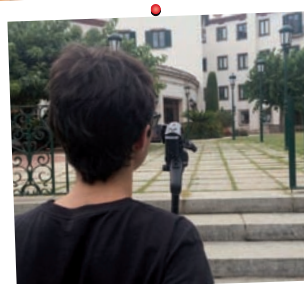

Paratge de laTudela
(Cap de Creus)

Tossa de Mar

Cap de Creus

El Far de Sant Sebastià

Platja de Pals

Hostal la Gavina S'Agaró

Escultura d'Ava Gardner a
Tossa de Mar

Mont-ras

L'Estartit

Diferents racons de la Costa Brava. Fotos de: Marta Vega, Pitu Anaya, Eva Fontquerna

3.2 Els entrevistats

Aquest és el recull d'entrevistes que he anat realitzant a diferents persones de diversos àmbits. Tots ells han estat molt receptius a la meva proposta d'intervenir i explicar les seves experiències.

Ció Abellí (escultora)

La llicenciada en Belles Arts Ció Abellí és una de les escultores referents de Catalunya. Ha exposat a Catalunya, Andorra i França, i està especialitzada en bronze.

L'any 1998 va ser l'escollida per l'Ajuntament de Tossa per realitzar una escultura d'homenatge a Ava Gardner pel seu pas per les terres tossenques.

Jaume Balagueró (director i productor de cinema)

El realitzador lleidatà Jaume Balagueró és un reconegut director de cinema de terror i intriga. Juntament amb Paco Plaza, van crear la famosa saga de "Rec", culminada amb 4 entregues.

A part de "Rec", Balagueró també va dirigir el film "Mientras duermes", protagonitzat per l'actor Luis Tosar. Aquest va resultar el gran guanyador dels Gaudí de l'edició de l'any 2011.

Actualment el director lleidatà està treballant a Irlanda, on està acabant d'ultimar la seva última pel·lícula, "La Musa".

Lluís Benejam (impressor i col·leccionista de material de cinema)

L'impressor gràfic figuerenc Lluís Benejam és el més important col·leccionista de material cinematogràfic de l'Estat espanyol i un dels més rellevants d'Europa. Tot i que la seva col·lecció està especialitzada en pòsters i programes de mà, també hi podem trobar storyboards, llibres, i tot tipus de material de marxandatge.

Durant aquets últims anys, gràcies a la tecnologia, Lluís Benejam ha pogut digitalitzar bona part de la seva col·lecció, que es pot consultar a través de la pàgina web http://archivocine.com

Jordi Boy (projeccionista del cine Teatre Municipal a Palafrugell)

El projeccionista i pescador palafrugellenc Jordi Boy durant molts anys va ser l'operari

que va fer gaudir els vilatans de Palafrugell del bon cinema.

El seu contacte directe amb el setè art li ha provocat l'estimació i admiració envers aquesta modalitat artística.

Gràcies a la seva prodigiosa memòria, encara recorda els moments més emblemàtics d'aquells rodatges que es van realitzar a la Costa Brava.

Ricard Carreras (fotògraf)

Fill del fotògraf begurenc Josep Carreras, fotògraf oficial escollit per la productora Paramount per realitzar el reportatge fotogràfic del film "De repente... el último verano".

Actualment, el seu fill, Ricard, regenta una botiga de fotografia ubicada al centre de Begur.

Isaki Lacuesta (director de cinema)

El director gironí Isaki Lacuesta, en aquets darrers anys s'ha convertit en un dels màxims exponents del cinema contemporani europeu i espanyol. Al llarg de la seva trajectòria ha guanyat prestigiosos premis com els Gaudí, la Conquilla d'Or de Sant Sebastià, la Biznaga de plata i el Premi Nacional de Cinema concedit per la Generalitat de Catalunya.

Aquest mes d'octubre passat, el realitzador català juntament amb la seva esposa, Isa Campo, han estrenat la seva última pel·lícula anomenada, "La propera pell". Aquest film sona com un dels ferms candidats per guanyar els premis Goya, que atorguen cada any l'Academia de las Artes y las Ciencias Cinematográficas de España.

Xavier Sala Costa, "Mag Xevi" (il·lusionista)

El mag Xevi, nascut al municipi de Santa Cristina d'Aro, és un dels il·lusionistes més importants del panorama mundial. Els seus espectaculars trucs de màgia s'han convertit en referents dins del món de la màgia.

Durant la seva llarga trajectòria, ha fet jocs de màgia a rellevants personatges com Salvador Dalí, Joan Pau II, Sean Connery, Joan Brossa...

Tot i ser mundialment conegut com a il·lusionista, Xevi va entrar en el món del cinema fent de localitzador de pel·lícules, encara que també va efectuar una breu carrera com a actor, treballant juntament amb Fernando Fernán Gómez, Ana Belén, Ana Obregón...

Actualment el Mag Xevi regenta la prestigiosa "Casa màgica"ubicada al seu poble natal.

Lluís Molinas (escriptor i periodista)

Nascut a Palafrugell l'any 1935, l'escriptor i periodista Lluís Molinas és un dels principals testimonis de l'època daurada de la Costa Brava.

És de les poques persones que poden presumir d'haver conegut estrelles de cine com Kirk Douglas, Liz Taylor, Xavier Cugat, Carmen Amaya...

Durant la seva llarga trajectòria com a escriptor, ha centrat la seva carrera en temes de la Costa Brava i el cinema. A partir d'aquesta combinació han sorgit llibres com "Costa Brava, plató de cinema", "Protagonistes de la Costa Brava" i "Madeleine Carroll, la senyora de Treumal".

Jordi Pons (director del Museu del Cinema de Girona)

L'historiador Jordi Pons és el màxim responsable del Museu del Cinema de Girona. L'any 2002 va recopilar en un llibre catàleg la major part de les peces exposades de la col·lecció Tomàs Mallol.

I el 2011 va editar juntament amb Àngel Quintana el llibre "La construcció de l'actualitat en el cinema dels orígens".

Àngel Quintana (professor d'història i teoria del cinema)

Nascut a Torroella de Montgrí, el professor i crític de cinema Àngel Quintana és un dels majors experts i coneixedors del setè art.

Quintana combina la seva docència a la UdG amb la seva tasca com a crític de cinema, i des de fa un grapat d'anys col·labora amb diaris com El Punt Avui i La Vanguardia. També és col·laborador de la prestigiosa revista francesa "Cahiers du Cinéma".

Jordi Sargatal (ornitòleg i naturalista)

L'ornitòleg empordanès Jordi Sargatal és un dels activistes naturalistes més importants d'Espanya. Durant els anys 70 va encapçalar la conservació dels aiguamolls de l'Empordà, amenaçats per l'especulació urbanística.

Jordi Sargatal ha escrit nombrosos llibres i articles, i destaquen títols com: "Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra", "Espacios naturales protegidos de España" i "Terra de Gantes".

He decidit incorporar aquest naturalista en el treball amb l'objectiu que em pugui relatar l'impacte mediambiental que suposa un rodatge de grans dimensions en un ecosistema com la Costa Brava.

Guillem Terribas (llibreter, activista cultural i president del Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona)

L'any 1978 va fundar la Llibreria 22. El 2007, amb l'editorial Ara Llibres, va publica les seves memòries sota el títol "Demà serà un altre dia: aventures d'un llibreter".

És el màxim responsable del funcionament del cinema Truffaut de Girona, on es projecten cinema d'autor, art i assaig i V.O.

Fa 8 anys, l'ajuntament del seu poble, Salt, li va concedir el Premi 3 de Març.

Joan Vehí (fuster i fotògraf)

El fuster cadaquesenc Joan Vehí va trobar en la fotografia un mitjà per captar els moments més importants de la vila de Cadaqués.

Vehí pot presumir d'haver treballant de fuster durant més de 35 anys sota les ordres del polifacètic pintor Salvador Dalí. La confiança entre aquets dos personatges va permetre al cadaquesenc poder retratar el pintor d'una manera més íntima i profunda.

Al llarg dels anys Joan Vehí ha recollit un patrimoni fotogràfic únic. Actualment podem trobar la seva col·lecció a l'arxiu de la seva fundació, al mateix poble de Cadaqués.

Recull de les entrevistes fetes pel documental. Fotos fetes per: Pitu Anaya, Eva Fontquerna

3.3 Les veus en off

Les veus en off és un recurs habitual dins del món audiovisual, cada vegada més, pel·lícules, documentals i anuncis utilitzen aquesta tècnica originària del teatre.

En el meu projecte, la presència d'aquest procediment té una gran rellevància, ja que a través d'ella intento plasmar el màxim d'informació possible.

En el documental podem apreciar dos contrastos de veus en off. La primera, una veu femenina, dolça i harmoniosa. La segona, en canvi, és forta i profunda. He utilitzat aquesta d'intercalació amb l'objectiu de marcar el tempo i ressaltar amb força i potència els moments rellevants del film. La veu masculina està interpretada pel periodista Francesc Sánchez Carcassés i la femenina, per Marta Vega.

Les veus en off han estat enregistrades íntegrament a l'estudi de gravació de Televisió de Girona. La importància de gravar en un recinte professional dota el treball d'una excel·lent qualitat.

Gravació de les veus en off al estudis de Televisió de Girona. Foto: Pitu Anaya

Veus en off

Inici: Entrem a la sala. Tot és fosc. S'il·lumina la pantalla. Comença la pel·lícula. És hora de compartir il·lusions i de somiar. Deixem-nos portar als mons imaginaris. Siguem els herois que salven el món i enamoren la protagonista. Deixem-nos mullar per la pluja d'estrelles (veu femenina).

La Costa Brava

Fa més de 100 anys que el periodista gironí Ferran Aguiló va denominar el territori que va de Blanes fins a Portbou com a Costa Brava. A partir d'aquest període aquest litoral s'ha convertit en un dels paradisos més idíl·lics d'Europa (espai).

Aquells mil·lenaris pins, la infinita sorra i les velles roques han estat partícips d'una de les etapes més importants i meravelloses d'aquest paratge. Mentrestant,(breu espai) discretament la furiosa tramuntana s'està enduent aquells vells records, protagonitzats per estrelles de cinema, pescadors i caravel·les.

Els anys 30:

Els anys 30 van suposar un període molt convuls per a la història d'Espanya. La proclamació de la República i la Guerra Civil va abocar aquest país en una profunda depressió (aquesta frase ha de tenir una duració aproximada de 9 segons)

En temps de guerra, l'art i la cultura van passar a un segon terme, per això el cinema d'aquesta dècada és bastant escàs (7 segons)

Mentrestant al continent americà el setè art experimentava un canvi. (6 segons)

La Edad de Oro

El 1930, el realitzador aragonès Luis Buñuel juntament amb Salvador Dalí varen rodar la pel·lícula "La Edad de Oro" al cap de Creus. (8 segons)

La pel·lícula va ser rodada al xap de Creus, malgrat que no es tingui constància del lloc concret on es va gravar; pel que podem observar al metratge tot fa pensar que el film es va realitzar en el paratge del parc de la Tudela. (12 segons)

Les escenes que va rodar Buñuel a la Costa Brava tenen una duració de 16 minuts i estan ubicades a l'inici del film (8 segons)

El parc de la Tudela, antigament assentat al Club Mediterranée, va ser l'indret que va inspirar el pintor empordanès Salvador Dalí (7 segons)

Els anys 50

Després de la forta sotragada que va patir el món amb la Segona Guerra Mundial, els anys 50 van ser un període de recuperació i bonança econòmica pels Estats Units i Europa. (9 segons)

Tot i que la Segona Guerra Mundial havia finalitzat, s'iniciava un nou conflicte entre la Unió Soviètica i els nord-americans. La guerra freda (7 segons)

Mentrestant a l'Estat espanyol es van establir els fonaments dels règim dictatorial franquista, que es van mantenir fins a la mort del dictador Francisco Franco (9 segons)

Tot va canviar aquell maig del 1950, quan el realitzador Albert Lewin, influenciat per Albert Puig Palau, va escollir la Costa Brava per rodar les escenes de "Pandora y el holandés errante". (11 segons)

Aquesta producció va portar dues grans estrelles del moment com James Mason i Ava Gardner a rodar la pel·lícula en el desconegut litoral català. (8 segons)

Ava Gardner brillava per sobre dels altres convertint-se així en l'atracció principal del metratge. La bellesa que desprenia l'actriu deixava captivat el públic. Aquella dolça mirada dibuixada a la seva cara va enamorar tot el món (15 segons)

El rodatge va tenir lloc en municipis com Tossa de Mar, Palamós, Platja d'Aro, Sant Feliu de Guíxols i Girona. (6 segons)

Tot i la diversitat d'escenaris que utilitza el director per recrear les escenes de la pel·lícula, la gravació es va concentrar a Tossa de Mar, on podem identificar espais com la platja gran, la muralla i alguns dels carrers de la pintoresca vila (15 segons).

La filmació va ser llarga i polèmica a causa del suposat idil·li entre Ava Gardner i Mario Cabré. Les males llengües diuen que això va portar Frank Sinatra, aleshores espòs de l'actriu protagonista, a viatjar fins al lloc del rodatge, amb l'objectiu de controlar la seva muller. (17 segons)

Ja fa 65 anys del rodatge de "Pandora" i el llegat d'Ava Gardner i James Mason encara està present a la vella vila de Tossa de Mar, on escultures, plaques i botigues recorden que en aquest poble va començar l'edat d'or del cinema a la Costa Brava. (15 segons)

Després de revolucionar la indústria del cinema amb "Ciudadano Kane", l'any 1954, el geni de Wisconsin, Orson Welles, va gravar escenes de la pel·lícula "Mr. Arkadin" al terme municipal de s'Agaró. (13 segons)

Tot i que pot resultar difícil identificar les seqüències gravades a la Costa Brava, podem distingir emplaçaments com l'Hostal La Gavina i la senya blanca, dos dels llocs on es va dur a terme el rodatge. (15 segons)

Encara que "Mr. Arkadin" no assolís l'èxit de públic, el metratge destaca per la presència del polifacètic Orson Welles, que a través de la seva manera d'utilitzar la càmera fa d'aquesta pel·lícula una obra notable.(11 segons)

De repente... el último verano

L'any 1968, l'edat d'or de la Costa Brava va culminar el seu punt àlgid amb el rodatge de "De

repente...el último verano", una producció de gran renom, basada en una obra de teatre del gran dramaturg nord-americà Tennessee Wiliams (15 segons)

Aquesta producció, encapçalada pel famós cineasta Joseph L. Mankievich, comptava amb un gran repartiment format per: Katharine Hepburn, Liz Taylor i Montgomery Clift (12 segons)

El rodatge es va dur a terme a municipis com s'Agaró, Pals, Begur i Sant Antoni de Calonge. Tot i la diversitat de paratges que s'hi van filmar, Begur és l'indret on es va concentrar la major part del rodatge. (14 segons)

Encara que la pel·lícula comptava amb un brillant repartiment, només Liz Taylor va venir a rodar a la Costa Brava, per realitzar l'escena final de la pel·lícula on uns caníbals perseguien els protagonistes. (13 segons)

La seva bellesa seductora i la qualitat interpretativa de l'actriu van portar Liz Taylor a ser una de les estrelles més famoses de Hollywood. Durant gairebé 20 anys va ser el cap de cartell de grans produccions com "Cleopatra", "Quo Vadis", o "La gata sobre el tejado de zinc" (18 segons)

Encara que el film es va estrenar el 1960, va arribar a Espanya amb 20 anys de retard PER CULPA DE LA CENSURA IMPOSADA PEL RÈGIM FRANQUISTA *(10 segons)*

El llegat de la pel·lícula encara batega a municipis com Begur, on recorden amb orgull el pas de Liz Taylor per la vila. L'any passat es va rememorar la figura de l'artista en el marc del I Festival de Cinema de Begur, on es promou tot tipus d'actes per homenatjar l'actriu. (16 segons)

Els anys 70

La icònica dècada dels 70 va estar marcada pels colors llampants dels vestits i el poder de la música, que igual que el cinema era el mitjà d'expressió d'aquella societat. Aquest període va estar influenciat pel bon moment econòmic i social que estava vivint Europa i els Estats Units. (espai de un segon). Ja quedaven endarrere aquells anys obscurs i foscos de la guerra del Vietnam, no obstant encara perdurava la frustració i tristesa que va suposar haver participat en aquell conflicte.(espai de un segon) Pel que fa al nostre país, els anys 70 van ser un període d'inestabilitat a causa de la mort del dictador Francisco Franco, que posava punt final a 35 anys de dictadura franquista.(45 segons)

El cinema, en aquesta etapa, va experimentar un període de renovació i canvi per al món del setè art, gràcies a l'aparició d'una nova generació de directors encapçalats per Steven Spielberg, James Cameron, Francis Ford Coppola i George Lucas. Aquests cineastes van assentar les bases d'un cinema comercial i més selectiu pel que fa a gèneres cinematogràfics.(23 segons)

L'any 1971 es va filmar "La luz del fin del mundo", un dels metratges més ambiciosos i importants gravats mai a la Costa Brava. (8 segons)

La pel·lícula comptava amb la participació de grans actors com Kirk Douglas, Yul Brynner,

Samantha Eggar i Fernando Rey (8 segons)

L'intèrpret americà Kirk Douglas és un dels actors més rellevants de la història del cinema. Pel·lícules com "Espartaco", "Senderos de gloria" i "El gran carnaval" s'han convertit en films icònics, en gran part gràcies a la identitat que proporcionava Douglas a l'hora d'encarnar els seus personatges. (17 segons)

L'antagonista del film estava interpretat per l'actor d'origen rus Yul Brynner, protagonista de grans produccions com "Los Diez Mandamientos", "Los siete magníficos" i "El rey y yo" (11 segons)

Els exteriors de la pel·lícula van ser rodats íntegrament al cap de Creus, on es van construir dos fars i una caseta.(7 segons)

Tot i que la productora es va comprometre a destruir aquestes construccions tan bon punt va acabar la gravació, finalment no es va dur a terme l'enderrocament fins l'any 1998. A partir d'aquest esdeveniment van sorgir grups i associacions amb l'objectiu de preservar el far de la Fi del Món. (20 segons)

Aquest film, tot i ser un dels esdeveniments més rellevants de la història de la Costa Brava, s'ha convertit en una efemèride poc coneguda i recordada. El pas del temps i la destrucció del far, senya identitària del film, van condemnar aquesta pel·lícula al més profund dels càstigs, a l'oblit... (20 segons)

A la dècada dels 80, igual que la seva predecessora, la música seguia essent una de les grans característiques d'aquesta era. (7 segons)

Els 80 van ser un període convuls i alhora fonamental per entendre la societat d'avui dia. Fets com la Guerra de les Maldives, el plebiscit de Pinochet i la caiguda del mur de Berlín, van ser alguns dels esdeveniments que van marcar la història del món (15 segons)

Pel que fa a Espanya, els 80 van ser un període d'inestabilitat i alhora il·lusió. El cop d'estat del general Tejero, el 23 de febrer de 1981, tot i generar incertesa al principi, finalment va servir perquè els espanyols nedessin cap a un únic objectiu, la democràcia. (20 segons)

L'any 1988, van aterrar en terres catalanes Antony Quinn i Maud Adams per protagonitzar el film "El meu avi" o també conegut com "Pasión de hombre". (10 segons)

"Pasión de hombre" va ser rodada a cavall de l'Alt i el Baix Empordà. Al metratge hi podem apreciar municipis com l'Estartit, Fortià, Figueres (Museu Dalí), Mont-ras, Empuriabrava, Pals i Begur (14 segons).

El personatge principal del film, Mauricio, està inspirat en el pintor català Modest Cuixart. El director va plasmar alguns dels costums i rituals que tenia l'artista a l'hora de realitzar les seves obres artístiques. També podem apreciar algunes de les seves obres emblemàtiques, que estan presents durant el metratge.(20 segons)

Qualitativament, estem davant d'un film pobre i incoherent, tot i així aquesta pel·lícula té una certa rellevància històrica, ja que va portar Antony Quinn a gravar a la Costa Brava. El llegendari actor mexicà va ser un dels actors més importants del món del setè art; pel·lícules com "Lawrence de Arabia", "Viva Zapata" o "La Strada" avalen l'actor de Chiuaua com un dels grans actors de la història del cinema. (25 segons)

Tot i comptar amb un repartiment de luxe, el pobre guió i la poca definició del film van ser els causants del fracàs que va suposar "Pasión de hombre" (10 segons)

"Pasión de hombre" va posar el punt final a l'edat d'or de la Costa Brava com a plató de cinema. El massiu turisme i l'abundant edificació van ser els causants de convertir aquella costa verge i desconeguda en un autèntic ressort turístic. (16 segons)

Tot va ràpid, cada cop més ràpid. El temps no s'atura, el batec és constant, la pulsació s'accelera, les pupil·les se't dilaten, les hores són minuts, els minuts són segons... tot va ràpid.

Respira... Atura el temps, obre els ulls, olora l'aroma del mar, escolta les llegendes dels vells mariners i no ignoris el passat que amaga aquestes terres. No esborris de la memòria que la Costa Brava va ser, és i serà territori cinematogràfic (veu femenina)

4. Postproducció

La postproducció és la tercera i última etapa de l'elaboració d'un projecte audiovisual. Aquesta fase consisteix a ordenar els vídeos de tal manera que segueixin una certa coherència cinematogràfica. Normalment per realitzar aquesta part es necessita el suport de la tecnologia, ja que el procés es culmina a través de softwares informàtics.

Gràcies a aquest període, el cineasta pot solucionar alguns dels problemes que s'han dut a terme en l'etapa de la producció. Aquest fet evidencia la importància d'aquest cicle, per això s'inverteix bona part del pressupost d'una pel·lícula en la postproducció.

En el meu documental aquesta etapa s'ha dut a terme mitjançant tres programes d'editatge: l'Adobe Premiere, Imovie i Movie Maker. He decidit complementar aquests softwares amb l'objectiu de tenir més eines a l'hora de muntar el curtmetratge. Tot i que aquesta metodologia, alenteix el procés de postproducció, per una altra banda adquireix més professionalitat i personalitat el treball.

Muntatge del documental. Foto: Marta Vega

5. La premsa d'aquella època

Des de fa molts anys els mitjans de comunicació han estat present dins la nostra societat, especialment la premsa escrita, que va ser el canal de comunicació més freqüentat a Espanya a l'època tractada en aquest treball de recerca. Setmanaris, diaris i revistes es feien ressó de les produccions que es duien a terme a la Costa Brava. Aquest fet m'ha portat a visitar els arxius municipals del territori amb l'objectiu de trobar fragments de diari que relatessin notícies, anècdotes i vivències viscudes en aquell període.

No ha estat gens fàcil trobar informació de les primeres pel·lícules, especialment *L'Âge d'Or* i *De repente... el último verano.* La primera perque hi ha escassetat de premsa digitalitzada d'aquella època, i la segona degut a que es va filmar els anys 50 però va ser censurada pel règim franquista, i no va ser fins als anys 70 que es va poder veure a les grans pantalles.

Revista de Banyoles setembre 1979

Angels Santos. «El món», 275x300 cm. Oli (1930) Museu de l'Empordà, Figueres.

se a Cadaqués amb el final noucentista de Dalí i les noves vies que aquest investigava. El cert és que el 1928, Dalí, que ja havia fet la seva primera individual noucentista a les Galeries de Josep Dalmau tres anys abans, el presentà al reputat marxant, el qual, a la vista dels quadres, inclogué a Planells a una col·lectiva en la que també hi figurà Dalí. Sebastià Gasch, a «L'Amic de les Arts», de Sitges, faria la primera crítica, en la que diria, entre altres coses, que «Planells es mostra molt ric del que manca a la majoria dels nostres pintors: la imaginació. Ha exposat teles on ha plasmat intensament somnis, visions d'al·lucinat». Planells, en aquells dies, conegué a Feliu Elies, a Massanet, i començà a llegir a J.V. Foix.

Durant l'estiu del 1929 arribaren a Cadaqués amics de Dalí com els Breton, Eluard, Magritte, Ernst, Buñuel, García Lorca...: es rodaven els exteriors de «L'Age d'Or», al Cap de Creus, als quals col·laborà, quasi des de l'anonimat, Planells. Als vespres s'aplegaven a casa d'en Dalí. La germana d'aquest, Anna M.ª, ens deia que Planells «escoltava les insòlites converses i polèmiques, que duraven fins a la matinada, sense obrir boca: mirava i deambulava per la casa com un fantasma». El cadaquesenc es féu molt amic de René Magritte i visqué d'aprop com el belga pintava «Temps menaçant» i «La naissance des fleurs». A la tardor prengué part a col·lectives de les Dalmau; una primera junt amb Miró, Torres García, Carbonell, de Sucre, Sandalines etc. i una segona amb els holandesos de la revista «Stijl»: Mondriaan Van Doesburg, Vantangerloo,... i altres com Arp, Lhôte, Weber. A l'any següent hi féu una individual presentat per Gasch. Participà a l'exposició organitzada per ADLAN (Amics de l'Art Nou) del «Grup Logicofobista» ja comentat. André Breton i Herbert Read, el mateix any 36, l'invitaren a participar a l'exposició mundial del surrealisme que tingué lloc a Londres. La resta dels espanyols invitats foren nogensmenys que Miró, Dalí, Domínguez, Mallo i Picasso. Amb la guerra s'estroncaria el desenvolupament creacional de Planells. Malgrat que el cadaquesenc no és el que s'entén per un intel·lectual, col·laborà amb escrits i il·lustracions en revistes d'avançada de l'època, com «Hèlix», de Vilafranca del Penedès, o «Recull», de Blanes. Li reproduïen «Variétés» i «Intervention Surréaliste», de Brussel·les, «Minotaure», de Paris...

La'portació més reeixida de Planells cal situar-la en la dècada 1926-36, feta a cavall entre el noucentisme i el surrealisme. No hi hagué ruptura entre ambdós estils; el seu camí fou paral·lel, sovint amb una cruïlla difícil de delimitar, ja que el quadre «realista», a voltes assoleix un clima màgic, més enllà de la pura anècdota, endinsant-se subtilment cap el surrealisme o la metafísica. Quan realitzava surrealisme pur mantenia la mateixa tècnica i detallisme noucentista, però amb una càrrega d'agressivitat més punyent. Evidentment s'hi nota una certa influència de Magritte i de Dalí, encara que, com amb en Massanet, és innegable el segell de l'època. En els seus quadres hi passen les coses més inversemblants a plena llum del dia. Accions en les que la mar i la gent del seu poble en són els principals protagonistes.

En la postguerra Planells visqué en estat de precarietat permanent. Es dedicà llavors al paisatgisme convencional. Ens diria: «A mi m'agradava pintar. El pinzell era la meva única eina per a poder menjar, i com deia el meu avi Antón, mariner de tots els mars, qui es nega no mira pas de quina aigua beu». Un cas viscut per Tharrats pot il·lustrar la qüestió: un dia, a Cadaqués, Tharrats el va veure pintant arran de mar. A l'acostar-s'hi per a contemplar la suposada «marina» s'adonà que la tela res tenia a veure amb el paisatge de l'entorn. «Estic pintant Olot» —féu Planells—, aclarint: «és un encàrrec», i diu que es va quedar tan tranquil fent el «paisatge olotí», davant del seu mar.

Per ordre cronològic ara seria el torn de **Salvador Dalí**. El donem per vist a l'haver tractat exclussivament d'ell en la passada revista.

La portbouenca **Angels Santos**, filla d'un funcionari d'aduana o del ferrocarril, quan tenia 18 anys, el 1930, prengué part a una important i sonada mostra, a Madrid, en la qual hi presentà un quadre surrealista de grans dimensions («El món»), de tècnica més aviat elemental, però de concepció molt original, ben de collita seva, cosa rara d'assolir en obres primarenques. La pintura, que es conserva al museu de l'Empordà, en aquella època esperverà a no pocs de la capital d'Espanya. L'artista exposà després a Paris i Figueres. Acabada la guerra anà a viure a Osca.

Esteve Francès també era de Port-Bou. El coneguerem («—Voleu dir que encara hi ha algú que es recorda de mi a l'Empordà?») quan vivia pràcticament retirat a Deià (Mallorca), fent la viu-viu d'escadussers encàrrecs per a decorats teatrals. Forem dels últims que el veierem en vida al retornar-li en un pis d'un amic seu, a Barcelona, uns documents que ens havia deixat amablement quan es projectava un assaig i antològica sobre l'inici surrealista a les comarques de la Catalunya Vella, projecta marginat, suposem, per motius polítics del moment. Francès morí en circumstàncies dramàtiques, sol i oblidat o desconegut de molts. La crònica del fet divers d'un diari qualsevol portava una nota, com tantes se'n publiquen cada dia, encapçalada per un innominat «Murió en la casa donde estaba invitado», sense saber-se que es tractava d'un dels pintors històrics del surrealisme internacional. Quan Francès estudiava per a advocat, a Barcelona, es relacionà amb Paul Eluard i Oscar Domínguez, i exposà amb el «Grup Logicofobista». A l'any següent ingressà al moviment surrealista de Paris (1937), ciutat a la que es traslladà. André Breton el cità elogiosament entre l'élite dels artistes en re-

Esteve Francès. «Retorn a la terra» (1938) Grattage sobre oli Col·lecció Onslow-Ford, USA.

R de B./18

Canigó Revista Literaria, 1 de juliol de 1959 - pàgina 27

LA COSTA BRAVA Y EL CINE

En la plasmación artística de los encantos y bellezas de nuestra Costa Brava, no podía faltar el homenaje de la más joven de las artes: la cinematografía. En pocos años el cine la ha descubierto para sus fines, primeramente sin trascender del ámbito nacional, para más tarde sobrepasar aquel límite, centrando el interés de numerosos cineastas extranjeros. Todos ellos se han sentido cautivados por su incomparable atractivo y últimamente no transcurre un año sin que en alguno de sus hermosos parajes no hallemos un equipo fílmico tomando algunas secuencias y exteriores. No obstante, hasta la fecha, aparece más como espléndido fondo donde encuadrar las historias que se relatan que como relación íntima con el argumento y los personajes. He ahí, cronológicamente, unos títulos de lo que podríamos llamar pequeña filmografía de la Costa Brava.

En 1946 Ramón Torrado rueda en Cadaqués MAR ABIERTO, realización muy simple, que sólo tiene el interés de ser la primera película de un gran actor: Jorge Mistral.

EN UN RINCON DE ESPAÑA, 1948, de Jerónimo Mihura, fue el primer film español en cinefotocolor. Los exteriores se nos ofrecen con delicados matices que hacían conferir grandes esperanzas a este procedimiento hispano. En varias escenas el color cuadraba bastante con el tema. España, siempre hospitalaria y acogedora, abría sus brazos de paz a las víctimas de la entonces reciente conflagración.

El año 1950 señala una fecha muy importante para el bello litoral. El equipo inglés de la Romulus Films rueda en Tossa de Mar PANDORA Y EL HOLANDES ERRANTE bajo la dirección de Arthur Lewin. Con ello se le abren las puertas a la cinematografía universal. Esta famosa leyenda llevada ya anteriormente a la pantalla en 1926 por el dinamarqués Olsen, y en 1928 por el alemán Pabst, se filma ahora en technicolor por el excelente fotógrafo Jack Cardiff, siendo ello su único aliciente,

El equipo inglés de la Romulus Films rueda — año 1950 — en Tossa de Mar PANDORA y el HOLANDES ERRANTE, bajo la dirección de Arthur Lewin.

UN VASO DE WHISKY, película que contiene diferentes escenas ampuritanas

ya que artísticamente es inferior a las otras versiones. Sin embargo, la categoría del equipo técnico y la de los intérpretes, James Mason y Ava Gardner, significaba su exhibición en la mayoría de las salas del mundo.

ROSTRO AL MAR, 1951, película española muy deficiente, no obstante estar dirigida por el gran teórico Carlos Serrano de Osma. Era un ejemplo más de cómo los intelectuales mejor preparados son a veces impotentes para luchar contra los clásicos enemigos de nuestro cine, la improvisación y los elementos extraños que pululan por él y que afortunadamente van desapareciendo poco a poco.

En 1953 Antonio Momplet rueda en Cadaqués LA HIJA DEL MAR, el famoso drama de Guimerá del que se hizo otra versión en 1917 por Adrián Gual. En ésta, la obra se nos presenta en su propio ambiente natural con cuidados encuadres y escogidos exteriores debidos a la cámara de Foriscot, pero una mala adaptación, seguida de una mediocre dirección e interpretación, malbaratan lo que hubiese podido ser un auténtico reflejo de la vida de los hombres que habitan nuestra costa.

De nuevo ingleses en Palamós para efectuar algunas tomas en Vista-Visión de la conocida novela de Cronin EL JARDINERO ESPAÑOL, con Dick Bogarde y Mauren Swanson. En Estartit los italianos filman con el gran actor Víctor Mac Laglen LA FURIA DEL MAR.

También los alemanes se asomaron a la Costa para rodar exteriores de VERANO, SOL Y VINO, a las órdenes de Antel Franz y cuyo reparto estaba encabezado por Hanneline Bollman, Heidi Bruel y el gran cómico Hans Moser.

La película británica SOMBRAS ACUSADORAS, 1957, muy bien dirigida por Michael Anderson y magníficamente interpretada por Richard Todd y Anne Baxter, representa no sólo la mejor película filmada en la Costa sino también la mejor de las realizadas por los extranjeros en España. Esta producción de Douglas Fairbanks Jr. se rodó en Tamariu, S'Agaró, Tossa y Palamós.

En Ampurias se tomaron escenas para una de las más recientemente filmadas, UN VASO DE WHISKY, dirigida por Julio Coll sobre un argumento muy valiente y humano, pero que resulta fallida por la forma de tratarlo.

En este breve examen de los films rodados en la Costa Brava, vemos que la verdadera película sobre la misma, la obra que esté plenamente enraizada con ella, sus hombres, su mar y sus fieros acantilados, está todavía por hacer. Por eso, aún conservamos la esperanza de que algún día salga un poeta de la cámara para realizar la cinta que ella merece.

Durante el rodaje de los films mencionados, algunos equipos efectuaron desplazamientos por el interior para tomar algunas escenas, por lo que la provincia de Gerona se convierte en la predilecta de los cineastas. Ya años atrás, debido a las magníficas condiciones que reúne, había corrido el rumor de que iban a establecerse unos estudios cinematográficos cerca de Figueras.

Finalmente queremos hacer destacar que la importancia turística y fílmica de la Costa Brava, constituiría el marco ideal para que se celebrase en ella anualmente un Certamen Internacional de Cine, que sin duda tendría grandes posibilidades de éxito, ya que a ello contribuiría no sólo su privilegiada situación sino también su gran renombre.

Juan BUSCATO

Hoja del lunes, 27 de març de 1950 - pàgina 005

Todo ultimado para la filmación de "Pandora" en nuestra ciudad

Ava Gardner, James Masson y Mario Cabré, protagonistas

Tendremos toros, artistas, filmación, y todo cuanto desde estas mismas columnas precisamente, insinuamos como perspectivas halagüeñas, que van tomando realidad a medida que transcurre el tiempo y nos acercamos a la fecha señalada: 23 de abril.

La noticia primitiva original, fué recibida con precauciones. Encerraba demasiado de bello para ser real. Ahora se halla ya todo ultimado. En nuestro coso serán filmadas las escenas taurinas del film en tecnicolor "Pandora" o "El Holandés volador", y no errante como se dijo en principio. Protagonistas del mismo serán la sugestiva Ava Gardner, James Mason y Mario Cabré, a quien tras unas pruebas, se le ha dado un papel en la misma, en contra de solo el doblaje para el que había sido contratado. Junto con Mario Cabré, alternará en nuestra plaza Julio Pérez "Vito".

El polifacético Mario Cabré, que aparte de sus triunfos en el ruedo, ha conquistado otros no menos destacados en las tablas, el cine y en literatura, se trasladará ya a nuestra ciudad con dos días de antelación, proponiéndose dar un recital de poesías a través de Radio España de Gerona, y dedicado a todos los radioyentes en general, y de un modo particular a las muchas amistades con que cuenta en nuestra ciudad.

El film "Pandora" lo realiza Mr. Lewis con un interés especial, por ser el último que realiza antes de abandonar definitivamente el cine, y como tal, quiere dejar un grato recuerdo a cuantos le han admirado a través de sus producciones.

Nota simpática del film, es la aportación desinteresada en calidad de técnico taurino, del director de "Currito de la Cruz", señor Lucia, quien con la misma se propone que nuestra Fiesta Nacional, quede bien reflejada en un film americano.

En avión, procedentes de los campos de Salamanca y Centro, llegaron don Lorenzo Alcalde y don Esteban Gironés. Han comprado entre otros, ganado de los Hermanos Ortega-Estévez, que es el que se lidiará el día 23.

Toros y cine. O cine y toros. Es igual, lo que importa es el realce que ello ha de dar a Gerona, y el interés que para los amantes de uno y otro arte, encierra tan destacado acontecimiento.

G. B.

TEATRO y CINEMA

Arriba el telón

MELANCOLIA TEATRAL

Según se desprende de la tónica actual, el Teatro declina a marchas forzadas, y lo hace sembrando entre la infinita pléyade de aficionados un regusto de melancolía. El Teatro ha vivido, siempre, uncido al fervor contumaz de las grandes capitales, y son éstas, ahora, las que lo están estrangulando irremisiblemente. Un botón de muestra es Barcelona, donde lo teatral, en su sentido incontrovertible, está perdiendo valores en su lánguida Bolsa de cotizaciones. Los buenos salones que se dedican en la actualidad a esta rama del espectáculo no ven florecer, en la cantidad que sería necesaria, el público en las hileras de sus butacas pese al «slogan» publicitario que se emplea a fondo al «lanzar» cualquier Compañía. Nadie cree en la fortuna o en el cabildeo de los programas y de los empresarios. La gente no gusta de lo que le dan, sino lo que se toma, y, ahora, el cenit de la obsesión la tienen el cine y los deportes, mejor dicho, el fútbol.

Esta grave crisis está asestando un duro golpe a los que viven del Teatro, particularmente a los artistas que, «teatrales» siempre, conservan el prurito del amor propio. Ni el cine ni la revista son camino de rosas, y por él van, solamente, los escogidos y los que no tienen otra coyuntura.—A. P. F.

Salón Gran-Via

"LA ISLA PERDIDA"

"La isla perdida", producción J. Arthur Rank, es un film en maravilloso technicolor, rodado al aire libre, en una isla de las inmensidades del Pacífico, en parajes donde no ha llegado aún la avalancha civilizadora. La fotografía en color imprime a las imponentes escenas del huracán azotando los más bellos paisajes de la Isla Perdida, una grandiosidad que jamás pudo alcanzar la fotografía en blanco y negro.

Un argumento sencillo que pinta la vida primitiva y desconocida de una isla remota, sólo habitada por los náufragos que llegan a ella, sirve de sugestivo tema a "La isla perdida".

La bellísima Jean Simmons y Donald-Houston son los protagonistas de esta originalísima producción; ella es la actriz consagrada ya en muchas películas — recordemos a la dulce Ofelia de Hamlet —, él hace su primera aparición en el blanco lienzo, pero no sin antes haber tenido que probar sus aptitudes en un reñido concurso que acertadamente abrió la casa productora y en el que concurrieron más de cuatro mil aspirantes. En suma la "Isla perdida", por su realismo y por la pulcritud con que han sido escogidos escenarios y protagonistas, tiene aval suficiente para ser presentada como una gran producción.

Complementará el programa la gran película Universal "PREFIERO LA SECRETARIA" con Dennis O'Keefe y Joan Fontaine.

Coliseo Imperial

"SUBLIME DECISION"

Siete grandes estrellas interpretan "SUBLIME DECISION", Clark Gable, Walter Pidgeon, Van Johnson, Brian Donlevy, Charles Bisckford, John Hodiak y Eward Arnold. Metro Goldwyn Mayer ha realizado un excelente trabajo al trasladar "SUBLIME DECISION" a la pantalla. La versión fílmica de la obra teatral de William Wister Haines ha justificado ampliamente las predicciones de que se trataba de la película más grandiosa de 1949. Interpretaciones viriles son las que realizan todos y cada uno de los actores del reparto bajo la dirección magistral de Sam Wod. Su campo de acción se ha extendido mucho más allá de los límites de la produción teatral, sin perder en lo más mínimo la esencia del original. Clark Gable ofrece una magnífica interpretación de un general que tiene el terrible deber de mandar a sus soldados a la muerte. Walter Pigdeon, como su superior, no desmerece en nada y Van Johnson es otro que se merece aplausos.

De complemento, "PESCADORES PESSADOS" con Stan Laurel y Oliver Hardy.

Teatro Albéniz

"HURACAN"

Inspirado en una popular novela de Zane Grey, la "Universal-International" ha producido un film que lleva por título "HURACAN", romántica y espectacular aventura en technicolor, llena de dramáticas escenas, que tiene por fondo la majestuosa grandeza de los paisajes del estado de Utah, Estados Unidos. Ann Blyth, Howard Duff y George Brent coprotagonizan este film, que combina emociones sin límites, entre las que se cuentan la caza y captura de caballos salvajes y luchas a tiro limpio entre peligrosas pandillas de cuatreros.

El film es el primero en que Ann Blyth se nos muestra en technicolor y su belleza luce más esplendorosa que nunca. Es también el primer film en el que Duff interpreta un papel romántico.

De extraordinaria se califica la actuación del caballo "DIAMANTE", conocido en la película con el nombre de "Huracán". "HURACAN" fué dirigida por George Sherman.

Además "EL HUEVO Y YO" con Claudette Colbert y Fred Mc Muray.

Cine Moderno

"LA VENANZA DE FRANK JAMES"

LAS HAZAÑAS DE UN HEROE LEGENDARIO

En la historia de todos los pueblos abundan los días turbulentos, yunque imprescindible donde se forja la historia de los mismos, a tono con la marcha de la época que ha sido mudo testigo de su crecimiento.

La historia de los Estados Unidos no podía escapar a esas luchas, ni a la creación de las figúaas legendarias que en ellas intervinieron, y una de ellas llega a nosotros aureolada por el relieve que le presta el séptimo arte, al describir, bajo la experta dirección del genial Fritz Lang, las aventuras del famoso Frank James, cuando, al contemplar la impotencia de Ley para castigar a los asesinos de su hermano, hubo de tomar la justicia por su cuenta, dando lugar con ello al apasionante film de la Century-Fox, titulado "LA VENGANZA DE FRANK JAMES", cuyo estreno en CINE MODERNO, está anunciado para el próximo miércoles.

Gene Tierney, Henry Fonda asumen los papeles estelares, junto con Jackie Cooper, actor al que admiramos cuando era un chiquillo.

De complemento "REVOLUCION EN ALTA MAR", con Alan Land, Brian Donlevy.

Teatro Ultonia

"¡EL SANTUARIO NO SE RINDE!"

Esta película tiene, ante todo, el poder de reactualizar las emociones que en todos los pechos españoles despertara aquella gesta de héroes, digna del historial y espíritu de la Guardia Civil y una de las que con mayor elocuencia hablan del temple de nuestra raza. Arturo Ruiz Castillo ha dirigido "¡EL SANTUARIO NO SE RINDE!", poniendo en su tarea hondo sentido de la rsponsabilidad con que deben acometerse empresas de tan elevada significación. El film vibra y hace vibrar a los espectadores, transmitiendo a los ánimos la esencia de aquel magnífico impulso que informó el abnegado sacrificio de un puñado de valientes que prefirió la muerte a la rendición.

"¡EL SANTUARIO NO SE RINDE!" está magistralmente interpretada por Tomás Blanco, Beatríz de Añara, Alfredo Mayo, José María Lado, Eduardo Fajardo, Mary Lamar y Carlos Muñoz, bajo la dirección del excelente realizador Arturo Ruiz Castillo.

La excelente calidad de la fotografía y la propiedad de los decorados son méritos destacados del film.

De complementaria, la jocosa astracanada del gordo y el flaco "Oliver y Stan, toreros".

Cine amateur

XIII Concurso Nacional

Pasado mañana miércoles se celebrará la cuarta sesión de clasificación, pasándose las siguientes películas:

"Ferias gerundenses" (documental en color), de Joaquín Bonet, de Gerona.

"Fiesta mayor" (documental), de Joaquín Bonet, de Gerona.

"Manolo" (documental).

"Puñado de héroes" (argumento).

Los niños, la ostra y la perla (argumento).

"Tributo a las hadas (argumento).

Emisora E. A. J. 38 — RADIO ESPAÑA de GERONA

LUNES, DIA 27

15'00: "Nautilus". Programa del Mar, que dirige el capitán de navío, don Ludgardo López.

20'45: Crónica semanal deportiva por nuestro cronista Miguel Gil Bonancia.

22'15: Velada radiofónica "Lexiol": Radiación de la obra "El sombrero de tres picos", según la novela de don Pedro de Alarcón.

MARTES, DIA 28

22'15: Emisión especial fin de programa con la quinta eliminatoria del "Concurso de animadores".

MIERCOLES, DIA 29

22'15: Emisión especial fin de programa con la crónica semanal de Arte por nuestro colaborador Juan Cabo Llompart.

Teatro radiofónico de E. A. J. 38: Radiación del romance medieval, original de Enrique Guasch "Leonor del alma mía", por el cuadro escénico de la Emisora.

JUEVES, DIA 30

20'00: Emisión infantil a cargo del tío "Sisel", la pequeña "María Dolores" y "Crispín".

22'30: "Clarines": Revista radiofónica de toros por Pepe Vilá.

22'45: Emisión semanal "velada selecta".

VIERNES, DIA 31

14'20: Revista radiofónica "Cine-Radio", con las críticas de los estrenos de la semana por nuestro cronista Vila-Casañas.

22'15: "Micrófono de leyenda", por nuestro colaborador Enrique Guasch. Radiación del capítulo noveno "La loma del perdón".

22'30: Emisión policiaca semanal "En busca del culpable. Radiación del enigma "Charla con el inspector Nicols".

SABADO, DIA 1 DE ABRIL

13'45: "Nostra dansa". Audición de sardanas.

14'30: Revoltijo de fin de semana por nuestro colaborador Baltasar de Odena.

22'15: Emisión especial fin de programa.

DOMINGO, DIA 2

14'00: Emisión disco solicitado.

20'00: Resultados deportivos.

20'45: Crónica local deportiva "Esta tarde en Vista Alegre", por nuestro cronista Miguel Gil.

22'15: Reportaje magnetofónico del partido de fútbol Gerona-Orensana jugado por la tarde en Vista Alegre.

Diariamente: 14 y 21, hora exacta; 13'30 y 20'30, Boletín de información local; 20, Radio Fémina; 21'45, Radio Nacional de España en Madrid; 22'15, Emisión fin de programa.

Los Sitios, 10 de setembre de 1955 - pàgina 006

CINE MODERNO y T. ULTONIA.— Estreno de "Un granto de locura".

Danny Kaye tiene indudable gracia y es actor de grandes recursos escénicos para divertir al público. No es de extrañar, pues, que un argumento intrascendente y totalmente inocuo sirva de sostén a la cinta porque sólo tiene como finalidad el lucimiento del celebrado cómico. No es preciso añadir que las situaciones hilariantes se suceden sin interrupción, unas más divertidas, otras menos, aunque la mayoría sean poco originales. Pero se pasa un rato agradable viendo al dinámico y nervioso Kaye, acompañado de una estela de segundos actores que le secundan con mucho acierto. El color da relieve y vistosidad a no pocas secuencias y amenidad al relato.

COLISEO IMPERIAL. Estreno de **"Mr. Arkadin".**

Película biográfica de un tipo sin escrúpulos que al llegar al cénit de la fama y del dinero, quiere desterrar toda noción de su pasado llegando, para ello, al asesinato. Esta sencilla exposición nos da idea de la índole del asunto, de su carácter psíquico intentando presentarnos los distintas reacciones de un espíritu dominador y forzo. Presentado a la manera de Orson Welles, un tanto así surrealista, tiene enfoques fotográficos de gran fuerza expresiva captados en el momento preciso para dar el clima adecuado a la secuencia que el actor interpreta. Este claro-oscuro tan acusado y la fotografía del protagonista tomada a escasa distancia quieren presentarnos a éste como un gigante psíquico y físico.

Buena la interpretación de Orson Welles así como la de los colaboradores y en general muy expresiva la fotografía de enfoques atrevidos. Lo más endeble es ese ir y venir de la cámara con una rapidez vertiginosa y las exageradas reacciones de ciertos personajes que suenan a huecas de contenido.

GRAN-VIA.— Estreno de "Mastes negro".

Otra de "gansters". Y conste que al hacer esta afirmación no queremos indicar que tales cintas no puedan tener su mérito y su interés. Pero está el asunto tan trillado y tan visto que si no hay una desviación original es difícil interese pese a la tensión dramática que es su denominador común.

Esta que nos ocupa es la simple escapada, de la silla eléctrica, momentos antes de ser ejecutados de dos criminales y la consiguiente lucha y captura después de morir hasta el apuntador. Desde luego el clima es de una tal dureza que hasta a las personas sensatas repepues el ambiente denso y enrarecido se ve constantemente absorbido por el "jefe" que no tiene un momento de humanidad frente a las víctimas que tiene que inmolar para conseguir su huda.

La interpretación de Edwart G. Robinson y sus compañeros muy ajustada a las características de sus respectivos papeles. No obstante es muy convencional la fuga desde la prisión y desde la misma cámara de la silla eléctrica.

M. OLIVER ARBERTI

Becas para ampliar estudios en los Estados Unidos

El 30 de septiembre ha quedado abierto el plazo de admisión de solicitudes para las becas que permiten cursar estudios en Estados Unidos de América durante el curso académico 1956-57, tramitadas por la Casa Americana en colaboración con la Comisión Asesora para Estudios en los Estados Unidos, en Madrid. Dicha Comisión está integrada por representantes de la Dirección General de Relaciones Culturales, del Ministerio de Educación Nacional, del Instituto de Cultura Hispánica, del Consejo Superior de Investigaciones Científicas y de la Casa Americana.

Los candidatos a las becas serán examinados, según la provincia donde residan, por la Comisión Asesora en Madrid o por las Sub-Comisiones existentes en Barcelona, Valencia, Sevilla y Bilbao. Las solicitudes aprobadas se cursarán al Instituto de Educación Internacional en Nueva York o a las universidades americanas correspondientes para su consideración.

Pueden aspirar a estas becas Licenciados de las distintas facultades o escuelas especiales, o estudiantes no licenciados que tengan cursado el bachillerato. La cuantía de las becas varía según los casos: unas cubren solamente gastos de matrícula, otras matrículas y estancia, y algunas, las menos, cubren también viajes. Los candidatos han de ser españoles, tener buena salud y ser moral e intelectualmente aptos; la edad máxima varía entre los 30 y 35 años. Es imprescindible leer y escribir el inglés con facilidad.

Las personas interesadas, residentes en Cataluña, Zaragoza, Huesca y Baleares, deberán solicitar lo antes posible en la Casa Americana, calle Diputación, 241, Barcelona, los correspondientes impresos de solicitud, que habrán de ser presentados, debidamente cumplimentados, al Director de la Casa Americana en Barcelona, antes del 31 de octubre.

EL MERCADO SEMANAL

El mercado de ayer estuvo bastante desanimado, tanto por la poca concurrencia de compradores como por la falta de ganado y volatería.

Los precios variaron poco de los cotizados en el anterior mercado, salvo en las terneras que se pagaren a dos pesetas más en kilo y los pollos que registraron un aumento de 4 pesetas en kilo vivo.

El detalle de los precios cotizados, es el siguiente:

POLLERIA:

Huevos, 29-30 pesetas docena; gallinas, 80-110 pesetas par; pollos, 35 pesetas kilo vivo; patos, 90 pesetas par; ocas, a 100 pesetas una.

GANADO VACUNO:

Vacuno mayor, clase primera, a 26-27 pesetas kilo canal; clase segunda, a 22 pesetas íd. íd.

Vacuno menor, terneras, a 39 pesetas kilo canal.

GANADO D ECERDA:

Cerdos cebados, a 27.50-28 pesetas kilo canal. Cerdos de siete semanas, para recría, de 500 a a 550 pesetas uno.

Las obreras españolas hacen deporte por medio del Departamento de Sindicadas de la Hermandad de la Ciudad y el Campo.

LOS SITIOS
Gral. Primo de Rivera, 6, pral. Teléfonos 1882 y 2042

La Vanguardia Española, 29 de juny de 1955

MUSICA, TEATRO Y CINEMATOGRAFIA

TEATROS

CALDERON. - Presentación del cantor argentino Alberto Castillo

Alberto Castillo, que suma a su profesión de médico la de intérprete de la canción argentina en sus diversas y sugestivas facetas, se presentó anoche en el Teatro Calderón, como destacada figura de un excelente espectáculo de variedades, ganándose desde los primeros momentos el favor del público, al que la voz de «el cantor de los cien barrios porteños», según ha sido llamado, era ya familiar a través de la radio.

Alberto Castillo establece prontamente una corriente de simpatía entre el escenario y la sala, quedando ésta dominada por el cantor, infatigable en la interpretación de típicos tangos argentinos y algunas canciones españolas, a los que aporta gratos acentos, estilo y expresiva mímica. El numerosísimo público, que se sentía retrotraído a tiempos pretéritos, aquellos tiempos de los grandes triunfos de Carlos Gardel, tributó ovación tras ovación a Castillo, que no se mostró parco en atender las múltiples peticiones que se le formularon.

Completan el espectáculo, acogido en su totalidad con evidente complacencia, números que merecieron encendidos aplausos, y que presentó con amenidad el locutor de radio José Félix Alcázar. Estos números están a cargo del «Ballet Pericet», conjunto coreográfico animado por un alto sentido artístico; Luis Rueda, entusiasta «cantaor»; Lola Carmona, bella y expresiva estilista de la canción andaluza; Rocío y Elva, dos bailarinas aptas para lo clásico y lo popular y de gran comicidad en lo caricaturesco, y Tip y Top, humoristas de verdadera gracia. Recordemos todavía a Angel Condercuri, bandonelista, muy musical, que colabora con Alberto Castillo, y a los guitarristas Manuel Carmona y José María Pardo, rítmicamente impecables en sus acompañamientos. — U. F. ZANNI.

COMEDIA. - Mañana noche, la 50.ª representación de «La ratonera»

El éxito que viene obteniendo en el Comedia la famosa obra policíaca «La ratonera», crece por días y mañana, jueves, noche, se celebrarán las cincuenta representaciones de este suceso teatral que lleva ya más de cuatro años en el «Ambassadors», de Londres, con un Gran fin de fiesta. El director de la Compañía, Arturo Serrano, quiere obsequiar al público que asista a la función del jueves, noche, con los ya populares «ratoncitos de la suerte», como recuerdo del medio centenar de representaciones de «La ratonera», tan brillantemente interpretada por María Luisa Ponte, Antonia Mas, Juanita Solano, Antonio Casas, Francisco Chuliá, Antonio Gandía, Gregorio Alonso y Rafael Cores.

CINEMATOGRAFIA

LOS ESTRENOS

WINDSOR. - «Mr. Arkadin»

El estreno de la última producción de Orson Welles, nos ha convencido de que en él concurren todos los talentos menos el de saber usarlos. Queremos decir con ello que «Mr. Arkadin» nos da clara muestra de la originalidad y el ímpetu de Welles en una serie de facetas parciales, al paso que nos evidencia su incapacidad para sumarlas y armonizarlas creando un conjunto coherente, logro éste que diputamos de imprescindible y fundamental en cualquier iniciativa cinematográfica. Tiene mucho de literario el empeño de Welles por valerse de la palabra como medio expresivo, lo cual le lleva a dilatar desmesuradamente los diálogos y a añadir una narración en «off», y tiene también sus ribetes de servidumbre a determinados estilos modernos de novela la concepción del relato como una serie de episodios poco conexos, que no tienen en común, sino la creación de una atmósfera tensa, crispada y malsana.

Dentro de estos episodios figuran abundantes visiones españolas —no muy lisonjeras para nuestra Patria— que son resultado de la estancia de Welles entre nosotros hace unos meses. Estos planos forman parte de la ambición desmedida de cosmopolitismo que impregna la película, cuyo hilo argumental se desfleca en una dispersión de panoramas y de paisajes diversos que producen algún desconcierto en el espectador. Por todo ello, la mejor manera de degustar las cualidades cinematográficas que, a pesar de los pesares, laten en «Mr. Arkadin» consiste en considerar cada secuencia por separado y admirar en ella la perfección de la fotografía, la maestría de los encuadres, el color y la densidad de los ambientes y la viveza con que están descritos los personajes. Otro grupo de valores de la película radica en la brillante interpretación desarrollada por un excepcional conjunto de actores, entre los cuales se cuentan Amparo Rivelles, Irene López Heredia, Patricia Medina, Akim Tamiroff, Mischa Auer, Peter Van Eyck y el propio Welles, quien reincide en el mismo género de papeles que le hemos visto en sus últimas cintas, cintas todas que nos invitan a recordarle el consejo cervantino de «Llaneza, muchacho, que toda afectación es mala».

FANTASIO. «Americanos en Montecarlo»

El principal atractivo de «Americanos en Montecarlo» estriba en su sobria y desenvuelta simpatía, en su carencia de pretensión alguna. La película desarrolla una intriga a la que llamaremos infantil, y ello no sólo porque esté centrada en un bebé, y da ocasión de que luzcan sus habilidades los músicos de la orquesta de Ray Ventura, en el marco de la Costa Azul. Con ello quedan puntualizados los tres factores que intervienen en ella, hermanados por el deseo de proporcionar un pasatiempo liso y llano. El único alarde técnico que se exterioriza en ella consiste en la facilidad de la narración, porque por todos los restantes estilos la película nos parece hermana gemela de aquellas musicales del cine europeo de hace cuatro lustros. Conste que con ello no queremos menoscabar «Americanos en Montecarlo», sino precisamente emparentarla con un filón cinematográfico que dió claras muestras de optimismo de sencillez y de alegría. Junto con la mencionada orquesta intervienen en la acción Philippe Lemaire, Danielle Godet, Jeannette Batti y Audrey Hepburn, cuya labor nos parece anterior a sus últimos triunfos cinematográficos, y con todo tan chispeante y original como la que hemos admirado en creaciones posteriores.

ALCAZAR, BORRAS y PRINCIPAL PALACIO. - «La espada de Montecristo»

Como se desprende de su título, «La espada de Montecristo» se propone apoyarse en la estela dejada por el personaje de Dumas, para montar una narración de aventuras y de intriga situada en el seno de las luchas políticas de la época romántica. Las incidencias de la pugna de los patriotas italianos por la libertad de su país proporcionan el marco donde se desarrolla una sucesión acelerada de lances de amor y fortuna, concebidos según una falsilla ya conocida, cuya perpetua eficacia sobre los públicos poco exigentes no admite dudas. «La espada de Montecristo» se distingue, empero, por una presentación cuidada, una correcta ambientación y la adición de algunas escenas exteriores amplias y vistosas. Estas circunstancias, unidas a la vibración dramática infundida en las situaciones cruciales, redimen a la película de las abundantes puerilidades que se advierten en ella y permiten que el público tome en serio, todo lo que cabe, la sucesión de sus episodios. Interpretan los papeles principales John Derek, Anthony Quinn y Judy Lawrence, dirigidos por Phil Karlson. — P. V. B.

NOTICIARIO

«Désirée»

Cuando Marlon Brando se puso «enfermo», para no participar en el rodaje de «Sinué, el egipcio», poco podía figurarse las consecuencias que podía reportarle aquel incumplimiento de contrato.

Por fortuna Brando y la productora 20th Century-Fox hallaron una fórmula de arreglo, salvándose Marlon Brando de indemnizar a la productora, a base de hacerse cargo de la interpretación del rol de Napoleón Bonaparte en el cinemascope «Désirée», que tan rotundo triunfo está consiguiendo en el Cine Kursaal.

«Lanza rota»

Superándose en su norma de integrar los repartos de sus producciones en cinemascope, por estrellas de primera magnitud, 20th Century-Fox ha llevado a cabo un notable esfuerzo al reunir en un mismo film a figuras de la cinematografía de la importancia del veterano Spencer Tracy, el gran actor Richard Widmark, el varonil galán Robert Wagner, la encantadora Jean Peters y la extraordinaria actriz Katy Jurado, cabecera brillantísima del cinemascope «Lanza rota», que alcanza un ruidoso éxito en el señorial Cine Fémina.

¡¡¡Vuelve...!!!

JUANITA REINA

con la fantasía lírica de QUINTERO, LEON y QUIROGA

EL LIBRO DE LOS SUEÑOS

VIERNES Noche, en el **Teatro BARCELONA**

TEATRO GRIEGO DE MONTJUICH

Ciclo de Teatro Griego

Patrocinado por el Excmo. Ayuntamiento de Barcelona

Compañía de Teatro «CIUDAD CONDAL»

Dirección: DOLLY LATZ

LAS TROYANAS

EURIPIDES

ESTRENO: Mañana jueves, día 30 junio, a las 10'45 noche

(Días 1 y 2 de julio, no hay función)

Días de función: 3 de julio, a las 7 de la tarde.
4 de julio, no hay función.
5 de julio, a las 10'45 noche.
6 de julio, a las 10'45 noche.
7 de julio, a las 10'45 noche (patrocinado por «Educación y Descanso»).

Taquillas: Pl. de Cataluña y entrada del teatro.

Autobuses: Salidas Pl. Cataluña y Pl. de España

---

5 ULTIMOS DIAS del gran éxito cómico

¡Cornejo tiene un complejo!

por el insuperable

MARTINEZ SORIA **TALIA**

TOROS — MONUMENTAL

Hoy miércoles Tarde, a las 5'45

Fiesta de San Pedro

La sensación del año cómico-taurino

Presentación del espectáculo

Renovación del Bombero Torero

¡Lo más artístico! ¡Lo más emocionante! ¡Lo más gracioso!

Laurelito, Coyote, Luichi

La cuadrilla cómica

Eduardini y sus 9 enanitos

4 bravos becerros de casta, 4

3 para la parte cómica y

1 para la seria

El extraordinario novillero

JUAN VILA

El espectáculo triunfante en todas las plazas de España y Francia

---

TOROS — MONUMENTAL

Mañana jueves 6 tarde

Extraordinaria novillada

6 novillos de Manuel Sánchez Cobaleda, 6

Bernadó

Juan Antonio Romero

«Chamaco»

NOTA: Se despachan localidades en las taquillas de la Empresa.

TEATRO CLUB

WINDSOR PALACE

La luna es azul

Local refrigerado

¡Ultima semana!

de la comedia más fina de la temporada

ROMEA

Martes, 5 de julio, 10'45 noche

Salvador Bonavia presenta a

BELLA DORITA

con el estreno de su comedia en catalán

«LA NUVIA HA PERDUT EL RAM»

Primer actor y director:

Paquito de OSCA

Alexis

(vestíbulo Alexandra)

INGRID BERGMAN

GEORGE SANDERS

TE QUERRE SIEMPRE

Además:

«El demonio de las armas»

Hoy, matinal

TIVOLI

MAÑANA JUEVES, TARDE 4'15

GRANDIOSO ESTRENO

RKO RADIO

SERES REALES Y DIBUJOS ANIMADOS EN OTRO ALARDE DE HUMOR PARA TODOS LOS PUBLICOS. TRES NUEVOS PERSONAJES DEL INGENIO DE....

WALT DISNEY QUE PRESENTA

CANCION DEL SUR

COLOR POR TECHNICOLOR

¡Linda como un arco iris... Tierna como una canción de cuna...!

¡¡Tres nuevos personajes!!

(APTA PARA TODOS LOS PUBLICOS)

Abierto el despacho de localidades para las sesiones numeradas

---

KURSAAL 20th CENTURY FOX **FEMINA**

«DESIREE» (DESEADA) **CINEMASCOPE** **«LANZA ROTA»**

Con el relieve del sonido estereofónico magnético

PRECIOS DE VERANO Y ACONDICIONAMIENTO DE AIRE EN AMBOS LOCALES

Hoy, matinales a las 11

Punt diari, 1 de maç de 1980 - pàgina 022

CINEMA

Girona

MODERN - Sala A: "De repente, el útlimo verano" de Joseph L. Mankiewicz, amb Elisabeth Taylor, Katherine Hepburn i Montgomery Clift. Sessions: 4, 6, 8 i 10 nit. Més frans de 16 anys

MODERN - Sala B: "Dulce secuestro" amb Linda Blair i Martin Sheen. Sessions: 4'15, 6.15, 8'15 i 10'15 nit. Més grans de 14 anys

ALBÈNIZ: "El bueno, el feo y el malo", de Sergio Leone, amb Clint Eastwood i Lee Van Clef. Completarà, el programa curt-metratges. Sessions, 4, 7 i 10 nit

GRAN VIA: "Harcorde" ("Un mundo oculto"), amb George C. Scott. Sessions 3'40, 7 i 10'25 i "Ruta Suicida", amb Clint Eastwood. Sesions 5'20 7'45 (Per a majors de 18 anys)

COLISEUM: "Confidencias eróticas de una dama" amb Olga Georgies i Michael le Robert. Sessions: 5, 7'50 i 10'35 i "La novicia musulmana" amb Florinda Bolkan (Per a més grans de 18 anys)

ULTÒNIA: "Guyana" (El origen del siglo" amb Stuart Whitman i Gene Barry. Sessions 3'10, 6'50 i 10'20 i "Operación Cabaretera" amb Gracita Morales i José Luis López Vázquez (Per a més grans de 16 anys)

CATALUNYA - Sala 1: "La noche de Halloween", de Jhon Carpenter. Horari 6'15, 8'15 i 10'15.

CATALUNYA - Sala 2: "Hollywood Mann", amb el popular Falconetti de la sèrie de TVE "Hombre rico, hombre pobre". Sessions: 6'10, 8'10, i 10'10.

ORIENT - "Alelluya, cada uno con la suya". Sessions: 6'10, 8'10 i 10'10. Per a majors de 18 anys.

Sta. Coloma

FEMINA. — "La Cama", de Jacques Lem, amb Alice Spritch i Michael Galabru. Per a majors de 18 anys. A les 10 del vespre.

CATALUNYA. — "Fuga de Alcatraz" de Don Siegel, amb Clint Eastwood i "Madres solteras", amb Juan Luís Galiardo, Mary Francis i Charo López.

Blanes

MARYAN - "La joven virgen" amb Sonja Jeanine i Jean Patrick. Dirigida per Anthony Whiles. i "Running" amb Michael Douglas i Susan Anspach. Dirigida per Steven Hilliard Stern. (Per a majors de 18 anys).

BAHIA. — "La joven virgen" amb Sonja Jeanine i Jean Patrick. Dirigida per Anthony Whiles, i "Running" amb Michael Douglas i Susan Anspach.

Palamós

ARINCO. — "La chica del atardecer", dirigida per Dino Risi, amb Ugo Tognazzi i Ornella Mutti, i "Masacre en Condor Pass", amb Anton Diffring i Christiane Göt. Contínua des de les 7 del vespre. Majors de 16 anys.

Banyoles

CINEMA CLUB. — "Aguirre y la cólera de Dios", de Werner Herzog, amb Klaus Kinski. Hora a les 10'15.

Cassà de la Selva

LA COMA. — "Nickelodeon" de Peter Bogdanovich amb Ryan O'Neal, Burt Reynolds i Tatum O'Neal, i "Dos hombres y un destino", de George Roy Hill, amb Robert Redford, Paul Newman i Katherine Ross. A dos quarts de deu del vespre.

TELEVISIÓ

Primera Cadena

10'15 Lliçons de català.
10'30 Quitxalla.
12'05 "Animales, animales, animales".
12'30 "003 y medio".
13'15 "El Mundo de la Música".
14'00 "Parlamento".
15'00 "Noticias del Sábado".
15'30 "El oso de Moscú: Mischa llega a la aldea". L'acció comença quan un tren es deté a l'estació d'una aldea. Això és tot un esdeveniment, perquè des de tres anys abans cap tren no es detenia en el poble. La família de "Mischa" baixa del tren i el seu pare confon a "Tigre" amb un gat. "Tigre" s'enfada i pretén venjar-se però el seu pare comprèn que els nois han de pagar per seguir essent nois.
16'00 "Primera Sesión: Desfile de Pascua", de Charles Walters. Amb Fred Astaire, Judy Garland, Peter Lawford. (Mireu plana 21).
17'45 "Aplauso", amb l'actuació de Victor Manuel.
19'30 "Los Angeles de Charlie: "Angeles en el colegio". Los ángeles adopten una falsa identitat amb l'objecte d'averiguar què ha succeït en un col.legi per a dones, a on s'ha comès un misteriós crim. Després de les primeres indagacions, descobreixen que en el col.legi hi ha una xarxa de consum d'alcohol i consum de droga.
20'30 "Informe semanal".
21'30 "Noticias del Sábado".
22'05 "Sábado cine: Empezó con un beso", de George Marshall, amb Glen Ford, Debbie Reynolds, Eva Gabor i Gustavo Rojo.
23'55 Bona nit i cloenda.

Segona Cadena

15'30 Hawai 5-0: "No se ven tantos piratas hoy en día". En aquest primer episodi de la nova etapa, l'armador Stabrik demana ajuda a Steve Mac Garret i mobilitza a tota la policia costera perquè un dels seus vaixells ha estat atracat a alta mar.
16'25 "Las Olimpíadas de la Risa".
17'00 Dick Turpin: "El pueblo secreto".
17'30 "Retransmisión deportiva: Balonmano".
19'00 "La Clave: Olimpíadas amb l'emissió de la pel.lícula 'Olimpíada de Berlín' de Leni Riefenstalth. Al debat hi assistiran Francisco Delgado, senador del PSOE; Anselmo López, secretari general del Comitè Olímpic Espanyol; Bob Beamont: recordman mundial de salt de longitud; Vladimir I. Popof, vice-president del comitè organitzador de les olimpíades; Emil Soctopek, Campió olímpic txecoslovac.

Arriba "Mischa", l'ós de Moscou

Havent acabat la sèrie del Quixot, TVE comença una nova sèrie que té com a protagonista l'ós que farà de mascota en les properes Olimpíades de Moscou. Fet altament curiós, ja que quan tothom parla de boicot a l'Olimpíada, TVE decideix emetre una sèrie per infants, tot tenint en compte aquesta mascota. La productora de la sèrie és la mateixa companyia japonesa que tantes sèries infantils ha portat darrerament a TVE.

La sèrie constarà de vint-i-sis episodis de mitja hora de durada cada un en què es narraran les aventures de "Mischa", que viu en una població que està pràcticament incomunicada de les altres. Amb l'arribada del tren, comença la vida a la població, i també les diferents aventures de Mischa. La sèrie esperem que tindrà gran popularitat i amb el temps es convertirà en una altra mena de "Heidi" o "Marco", i les diferents cases comercials es treuran diversos productes. Podem dir, dones, que tindrem "ós de Moscou" per a una bona estona.

VICTOR MANUEL. — El popular cantant asturià que ha aixeçat més d'una polèmica amb les seves cançons, dividides en cançó de tipus comercial i cançó popular reivindicativa de tipus polític, és avui l'estrella principal del programa "Aplauso", que s'emet cada dissabte a les 17'45 de la tarda.

HAWAI 5-0. — La popular sèrie, que s'emetia a la segona cadena i que narra les aventures del detectiu Steve Mac Garret i els casos existents a les illes Hawai, torna avui de nou a TVE, i també a la segona cadena. El seu protagonista continua essent l'actor Jack Lord, encara que amb uns quants anys més.

Punt, El, 1980-03-01, p. 22.
Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions de l'Ajuntament de Girona (www.girona.cat/sgdap)

Canigo Revista Literaria-1970_09_01-pagina 018

VIDA Y ESPIRITU DE LA COSTA BRAVA

Los deportes de tierra que actualmente pueden jugarse en la Costa Brava son múltiples. Aparte las innumerables instalaciones de tenis, existen en el sector las siguientes: 7 de Clubs hípicos. (La Platja d'Aro, Santa Cristina d'Aro, Llançà, Palafrugell, Sant Feliu de Guíxols, Lloret de Mar y Blanes); 2 de golf (Pals y Santa Cristina d'Aro); 7 de minigolf (Cadaqués, Sant Feliu de Guíxols, Segueró, Cap Sa Sal, Lloret de Mar, Tossa y Montgó); 3 de tiro al pichón (Sant Feliu de Guíxols, Cap Sa Sal y Santa Cristina d'Aro); 1 de karting (Palafrugell) y 2 cortijos (Roses y Santa Cristina d'Aro).

CADAQUES

Se declaró un violento incendio en el barco que sirve de escenario de la película que actualmente se está rodando en el Cap de Creus, "La luz del fin del mundo". El violento incendio empezó por la popa. Las llamas se divisaban desde todos los puntos de la población. Dada la oscuridad de la noche fue dificilísimo sofocar el voraz incendio, pese a la colaboración de los habitantes de la vila, que pusieron a disposición de los productores de la película todos los extintores que tenían en sus casas y las barcas para trasladarlos a bordo.— **P. G.**

ROSAS

Desde hace tres o cuatro años, los atunes en los finales del mes de agosto hacen acto de presencia en la bahía, y los hermanos Jaime y Pedro Deulofeu, aunque en la actualidad no se dediquen profesionalmente a la pesca, se dedican a su captura. Y se les da muy bien, pues día sí día no logran una buena pieza que pesa alrededor de los 200 kilos.— **E. B.**

CASTELLO DE AMPURIAS

Según comunica la Dirección General de Arquitectura al Gobierno Civil de Girona, por Orden Ministerial de 31 de agosto pasado, ha sido aprobado el expediente de gasto motivado por el proyecto de restauración de la Catedral-Iglesia de Santa María, cuyo presupuesto asciende a la cantidad de 7.729.694 pesetas.— **M. B.**

LA ESCALA

Se celebró el primer Concurso Internacional de Fotografía "Esculapi de bronze", obteniendo el Premio de Honor don Joaquín Abril Roig, miembro de la Agrupación Fotográfica y Cinematográfica de Blanes, adjudicándose así este trofeo consistente en una artística reproducción en bronce del famoso Esculapi d'Empúries.— **R. G.**

TORROELLA DE MONTGRI

En el marco incomparable de la iglesia, de estilo gótico, se celebró con gran brillantez un concierto. En la primera parte se interpretaron composiciones clásicas y la segunda fue dedicada a canciones populares.— **A. R.**

ESTARTIT

Se ha obtenido un crédito de dos millones y medio de pesetas, concedido por el Ministerio de la Gobernación, que será destinado a cubrir parte del presupuesto a que ascienden las obras de ampliación del suministro de agua, que suma la cantidad de cinco millones de pesetas. Se trata de la construcción de un nuevo depósito de agua de mayor capacidad que el actual, con las instalaciones de la red de tuberías pertinentes, e instalado en un punto alto de la montaña para la consecución de la indispensable potencia de presión en los canales distribuidores del preciado líquido.— **J. P.**

PALS

Se acaba de cerrar la temporada veraniega de competiciones en el Club de Golf porque las próximas anunciadas no se celebrarán hasta el otoño. Entre el 15 de agosto y el 13 de septiembre se han jugado ocho pruebas de distintas fórmulas y destinadas a diversos jugadores. Denominador común de la temporada ha sido el conocimiento del nuevo recorrido de 18 hoyos y comprobación de las marcas que sobre él se podían realizar. Todo ello culminado con la organización del Campeonato Internacional Individual Amateur de España, el torneo de mayor categoría anual en el plano nacional amateur.— **M. C.**

PALAFRUGELL

Casi doscientos ramos y canastillas de flores, llegaron de toda España hasta Llafranc, con motivo del homenaje que se dedicó a la memoria de Carmen Amaya, descubriendo una placa que reproducía a la bailarina tal como la había dibujado Llopis. El acto, organizado por el "Gitano de la Costa Brava", se celebró a medianoche, coincidiendo con el décimo aniversario de la fecha en que Carmen Amaya había bautizado a Manolo Bisbe, con el sobrenombre de "Gitano de la Costa". Tras el descubrimiento de la placa, versos, una dedicatoria sentida, y la edición de un disco que guarda la voz, los "cantes" y el taconeo de Carmen Amaya. Al acto se sumaron con su presencia y ofrenda, Marisol y Antonio Gades.— **J. G.**

PALAMOS

El Jurado del premio de pintura "Vila de Palamós", ofreció un homenaje al señor Vergara Navarro, director de las galerías de arte "Tramontán", al que se sumó el Ayuntamiento, Cámara de Comercio Industria y Navegación y autoridades provinciales así como diferentes personalidades vinculadas con el arte. En el curso de una cena le fue entregado al señor Vergara un valioso obsequio como recuerdo del homenaje, por haberse cumplido la 5.ª edición del premio de pintura "Vila de Palamós" y por su incansable dedicación a fomentar el arte pictórico en esta ciudad.— **M. I.**

PLAYA DE ARO

Llegaron los afortunados participantes que resultaron premiados en el ya famoso y mundialmente popular concurso-sorteo "El amor se cita en La Platja d'Aro". Fueron saludados por el alcalde, don José Cargol y atendidos por el personal e intérpretes correspondientes, quienes les acompañaron a los hoteles. El grupo está compuesto por 50 parejas; 25 de ellas de matrimonios jóvenes, mientras las otras 25 son las que ya conmemoran sus bodas de plata.— **I. O.**

SAN FELIU DE GUIXOLS

La visita de varias barcas de Málaga, Ceuta, Melilla, Alicante, Castelló de la Plana y de una flotilla pesquera vasca ha ratificado los fundados temores de los pescadores guixolenses, acerca de la longitud ideal de las redes con artes de cerco. Todo viene a cuento de la fijación para las redes en 400 metros como mínimo, proposición sostenida por los pescadores de Roses, en contra de los 300 metros que proponían los del resto de la costa gerundense. La inquietud entre los pescadores locales es grande y, creemos, más que justificada. La pregunta que se hacen —y nos hacemos— es: ¿se podría rectificar la actual longitud de las redes y fijarlas en 300 metros como en Barcelona, para así poder hacer frente a la competencia forastera en igualdad de condiciones?— **R. S.**

TOSSA

Se celebró el concurso de pesca submarina Trofeo "Mero de Oro". Un total de 25 submarinistas se afanaron en cobrar las mejores piezas del sabroso y suculento pez, que deben sacar de sus escondrijos situados al pie de los acantilados. Obtuvo el preciado Trofeo Sebastià Carbonell, de la Federación Balear, con la captura de una pieza de 10'25 kilos.— **J. F.**

LLORET DE MAR

Existe gran satisfacción en el municipio por los acuerdos recientemente adoptados por el Gobierno que conducirán a la total reforma de la carretera que une nuestra vila con Blanes, y de otra parte a la construcción de una carretera de una anchura de diez metros que unirá el sector sur de la Costa Brava con la autopista de Massanet, por Vidreras.— **E. M.**

BLANES

Finalizó en nuestra vila la VI Caravana de coches Vetustos, organizada por el Motor Club Gerona. En diferentes etapas recorrió 371 kilómetros por carreteras de la provincia. Partieron 41 vehículos, alguno de ellos extranjero, resultando vencedor absoluto de dicha prueba la señora Cantarell, de Manresa, que se adjudicó el Trofeo donado por el ministro de Información y Turismo.— **J. B.**

La Vanguardia, 4 de novembre de 1998

LA VANGUARDIA

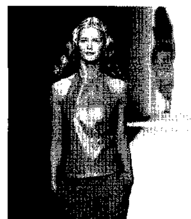
MIÉRCOLES, 4 NOVIEMBRE 1998

vivir en Girona

GENTE

Moda con ribetes latinos en la pasarela de Nueva York

PÁGINA 13

El fin del faro

Comienza el derribo del último vestigio del rodaje de "La luz del fin del mundo"

MIQUEL RUIZ

El derribo del faro, y de la barraca vecina también construida para el rodaje, debe hacerse de manera prácticamente manual

■ LAS OBRAS

Con ayuda de helicópteros

La demolición del faro del fin del mundo durará aproximadamente un mes, ya que, al encontrarse en un lugar de difícil acceso, deberá hacerse de manera casi manual. Los operarios ya han levantado los andamios que les servirán para sacar uno a uno los bloques de hormigón revestidos de piedra que forman el faro. Una de las partes más complicadas de la operación será la retirada de los escombros, que deberá hacerse en helicóptero. El material será guardado en sacos de un metro cúbico de capacidad, y transportados por vía aérea hasta los camiones que los llevarán al vertedero. El faro del fin del mundo es una torre hexagonal de 15,4 metros de altura y de 5,5 metros de diámetro en la base. También se derribará una barraca cercana construida asimismo para el rodaje. La obra, llevada a cabo por el Ministerio de Medio Ambiente, costará 12,8 millones de pesetas

GEMMA RIBAS | CADAQUÉS

Ayer comenzó a desmoronarse en el Cap de Creus el último vestigio del día en que Cadaqués se convirtió en capital del cine. El faro en el que estrellas de la talla de Yul Brynner, Kirk Douglas, Samantha Eggar y Fernando Rey rodaron "La luz del fin del mundo" ha comenzado a ser demolido esta semana.

Los vecinos de Cadaqués recuerdan todavía aquel final de septiembre de 1970, durante el que llegaron al Cap de Creus los primeros trailers cargados con el material del rodaje. "Asegurad bien las carpas", advertía la gente mayor a los operarios, es de imaginar que con media sonrisa. O no les hicieron caso o lo que se entiende en Estados Unidos por "asegurar bien" no coincide con el significado que tiene en el Empordà: los toldos bajo los que trabajaba y comía el grueso del equipo volaron el primer día en que sopló la tramontana. El faro del fin del mundo, como se le conoce popularmente, había sido levantado durante el verano por el constructor local Josep Claveguera.

La filmación trajo a Cadaqués juergas, "glamour" y también mucho dinero. La mayoría de actores principales se encontraban a gusto en esta población, que está acostumbrada a ver personalidades famosas por sus calles sin acosarlas. El más arisco era Yul Brynner: "Iba todo el día en Mercedes, y cuando pasaba por el pueblo corría las cortinas para que la gente no pudiera verle", explica el cronista local, Heribert Gispert. De todas formas, hay quien asegura que en más de una ocasión su pasión por el arroz con mejillones de Casa Anita pudo más que sus ganas de pasar inadvertido. Kirk Douglas, quizá debido a sus humildes orígenes –su autobiografía se titula "El hijo del trapero"–, se mostraba mucho más accesible. "Por la mañana le gustaba ir a charlar con los pescadores", recuerda un vecino. También se le solía ver comprando la prensa norteamericana en la librería del paseo.

Fernando Rey, que actuaba de actor secundario, solía aceptar las invitaciones de los vecinos para degustar las anchoas caseras, mientras que Renato Salvatore, otro secundario, ni durante aquellos días dejó de ejercer de "latin lover", y se dedicaba a lucir cuerpo y bronceado desde su yate.

El principal escenario del rodaje fue el "Jylland", un barco pirata que cada noche anclaba en la bahía. Su tripulación, formada por marineros británicos –dos adjetivos

SIGUE EN LA PÁGINA 3

Depósito Legal: B-22.327-97

Punt diari, 13 d'abril de 1988 - pàgina 003

PUNT DIARI — Punt i apart — Dimecres, 13 d'abril de 1988 **3**

L'actor d'origen mexicà Anthony Quinn interpretarà el paper d'un pintor, inspirat en la personalitat de Modest Cuixart, a la pel.lícula *El meu avi,* que dirigirà el proper mes de juny José Antonio de la Loma a les nostres comarques. *El meu avi* és una producció de Golden Sun, S.A. pensada per al mercat internacional. El film parteix d'un guió del mateix de la Loma en què s'explica la història d'un pintor que rep la visita del seu nét i l'educa en les belleses i qualitats de la terra empordanesa. Per poder interpretar el paper de Modest Cuixart, l'actor Anthony Quinn ha vist un vídeo realitzat per una empresa empordanesa i ha quedat captivat per la fesomia del pintor. Anthony Quinn vol fer-se un pentinat inspirat en els cabells de Cuixart i pensa conèixer el pintor abans de començar el rodatge del film. Cuixart, per la seva banda, pintarà dos quadres, que seran els que el pintor de ficció Anthony Quinn realitza en el film. *El meu avi* tindrà un pressupost aproximat de 300 milions.

L'actor americà ha vist un vídeo del pintor empordanès i vol ser com ell

Anthony Quinn farà de Cuixart en un film que es rodarà a Girona

GIRONA (De la nostra Redacció, per **Àngel Quintana**).— Roses, Cadaqués i Riudellots de la Selva seran els principals escenaris del rodatge de la pel.lícula de José Antonio de la Loma *El meu avi.* En ella, l'actor Anthony Quinn, popular per la seva intervenció en films com *Zorba el griego, Los dientes del diablo* i *La Strada*, interpretarà el paper d'un pintor empordanès que està molt lligat a la terra i que aplica una filosofia bohèmica enfront de la vida. El personatge del pintor està inspirat en la figura de Modest Cuixart. **«En el guió de José Antonio de la Loma el personatge principal era un pintor en el qual hi havia diversos aspectes de la meva personalitat** —ha dit Modest Cuixart— **De la Loma em va oferir l'oportunitat de convertir aquest pintor en el meu doble. A la pel.lícula representa que Anthony Quinn pinta obres meves. Al seu estudi té quadres de la meva producció i, a més, realitza un retrat d'una dona inspirat en el meu model de dona».**

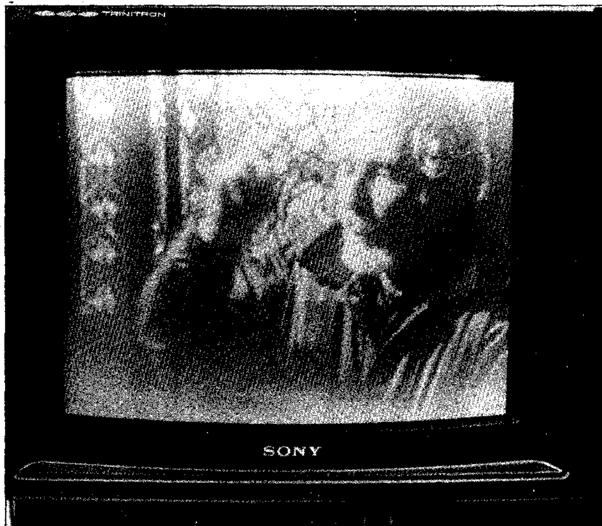
Per a la producció d'*El meu avi,* Modest Cuixart pintarà expressament dos o tres olis. L'estudi on el pintor Anthony Quinn pintarà les obres són les golfes de Can Batlle de Riudellots. La finca té al seu interior una de les col.leccions més importants d'obres de Cuixart i el pintor hi va passar llargues temporades invitat pel seu company, el difunt Ramon de Batlle.

L'actor Anthony Quinn desconeixia la personalitat de Modest Cuixart, i la gent de la productora Golden Sun li va portar diversos llibres amb quadres de Cuixart i un vídeo realitzat per Serveis Vídeo Empordà en què és recollida la biografia del pintor. **«Sembla que Anthony Quinn ha quedat molt sorprès per la meva personalitat** —ha dit Modest Cuixart— **M'han parlat que pensa visitar un perruquer de Roma perquè li faci un pentinat que recordi el meu model de cabells. Anthony Quinn s'ha interessat per la meva pintura i em vol conèixer abans que comenci el rodatge de la pel.lícula».**

José Antonio de la Loma, conegut popularment pel seu film *Perros callejeros,* pensa llançar la pel.lícula *El meu avi* al mercat internacional. **«La pel.lícula podria estrenar-se pel novembre a Nova York i difondre's en un miler de cinemes americans** —han indicat persones autoritzades de la productora Golden Films, S.A.—. **La pel.lícula és intimista i no té res a veure amb les anteriors històries d'acció de José Antonio de la Loma. Vàrem decidir moure-la quan vàrem veure que al passat Mercat Internacional del Film de Los Angeles hi havia una gran saturació de pel.lícules d'acció i que la gent demanava històries més intimistes, protagonitzades per nens».**

La història d'*El meu avi,* que a la resta de l'Estat Espanyol s'anomenarà *Mi abuelo y yo,* és la història d'un pintor empordanès que rep la visita del seu nét, educat en l'estricta disciplina d'un *college* anglès. El nen és fill d'una actriu i queda commogut per la conducta de l'avi. En un principi el nen se sent incòmode davant la visió de la vida de l'avi, vol marxar, però finalment acaba quedant-se. **«El tema central de la pel.lícula és la relació entre un avi i un nét** —han dit la gent de Golden Sun—. **«Paral.lelament a això, es produeix la descoberta del Mediterrani per part del nen. L'actor Anthony Quinn s'ha mostrat molt interessat pel guió, principalment pels aspectes humans i mediterranis de la història».**

José Antonio de la Loma no té decidit encara el càsting definitiu, però la productora Golden Sun ha confirmat la presència de l'actriu Maud Adams, antiga noia Bond, a *Octopussy*, en el paper de comtessa. El paper del nen seria interpretat per Rick Williams, fill de l'actor americà Robin Williams, i també hi participaria el secundari Ray Wallston, que havia intervingut a *El apartamento*, de Billy Wilder. Entre els actors catalans, De la Loma pensa comptar amb la presència de Juanjo Puigcorbé i Assumpta Serna. *El meu avi* començaria a rodar-se a mitjan juny. La pel.lícula té un pressupost aproximat de 300 milions i té sol.licitades actualment subvencions al Ministeri de Cultura de Madrid i a la Generalitat.

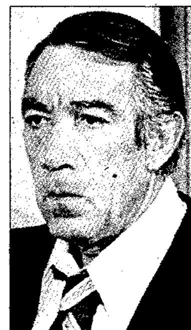
L'actor Anthony Quinn ha conegut Modest Cuixart mitjançant un vídeo realitzat per una empresa empordanesa. Quinn s'ha interessat en la personalitat de Cuixart i vol assemblar-se a ell en la pel.lícula *El meu avi,* de José Antonio de la Loma. Foto: **Joan Castro**.

L'actor exòtic de Hollywood

Els trets facials toscos i vigorosos d'Anthony Quinn varen convertir aquest actor d'origen mexicà en l'home ideal per interpretar els personatges més exòtics i estranys. Quinn ha disposat d'uns curiosos dots camaleònics que li han permès transformar-se en pirata, esquimal, rural mexicà, indi, bandoler del *far west,* rodamon, forçut, batlle d'un poble italià, papa d'origen soviètic i natiu de l'illa de Creta. Els personatges de Quinn no han tingut mai res a veure amb els galans hollywoodians, unes vegades eren sers mesquins i cruels i en altres eren personatges de gran humanitat. Anthony Quinn ha passat a la història del cinema com l'actor de Hollywood que ha aconseguit fer creïbles més personatges de països diferents.

La filmografia d'Anthony Quinn comprèn pel.lícules de tota mena, tant dins de Hollywood com a fora de la indústria americana. Va debutar en el cinema l'any 1938 amb el film *Los bucaneros,* de Cecil B. De Mille, i el va seguir *Union Pacific,* del mateix director. Entre els títols més populars, s'hi troben *Viva Zapata,* d'Elia Kazan, *El mundo en sus manos,* de Raoul Walsh, *La strada,* de Federico Fellini, *Lawrence de Arabia,* de David Lean, *Los dientes del diablo,* de Nicholas Ray, *Barrabás,* de Richard Fleisher, *Zorba el griego,* de Michael Cacoyanis, *El tesori de Santa Victoria,* de Stanley Kramer, *Viento en las Velas,* d'Alexandre Mackendrick, *La hora 25,* d'Henri Vernueil, i *Las sandalias del pescador,* de Michael Anderson.

Els telespectadors catalans varen poder veure recentment Anthony Quinn en la sèrie *L'home i la ciutat.* A l'Estat espanyol, Anthony Quinn va rodar-hi l'any 1982 el film *Valentina,* de José Antonio Betancour. Actualment l'actor té 73 anys. En *El meu avi* no serà el primer cop que Anthony Quinn interpreta el paper de pintor. L'any 1956 havia fet el paper de Gaugin en el film *El loco del pelo rojo,* de Vicente Minelli, al costat de Kirk Douglas.

Anthony Quinn.

Les produccions internacionals de De la Loma

L'any 1982 el director José Antonio de la Loma va decidir començar les seves produccions internacionals, que tenien com a principal objectiu obrir-se camí en el mercat americà.

De la Loma va fundar la productora Golden Sun, S.A. i amb ella es va proposar produir films d'acció pensats directament per al mercat internacional. La seva estratègia és reunir una sèrie de rostres famosos del mercat cinematogràfic o televisiu i fer-los participar en un producte d'acció amb les característiques pròpies d'un sèrie B. Els productes de De la Loma s'han comercialitzat a mercats cinematogràfics com el *Film Market de Los Angeles* i el *Marché du Film de Canes,* beneficiant-se d'una distribució a diversos països i de la penetració en altres pel mercat de vídeo.

L'any 1982, Golden Sun, S.A. va promoure la seva primera *producció* internacional, *Jugando con la muerte.* Els seus protagonistes eren Jorge Rivero, inseparable de les produccions internacionals de De la Loma, Maud Adams, que poc temps després triomfaria com a noia Bond a *Octopussy,* George Peppard, popular per sèries televisives com *Banaceck* i *El equipo A* i antic protagonista de *La conquista del Oeste,* i l'actor Max Von Sydow, intèrpret de moltes pel.lícules del suec Ingmar Bergman. El rodatge de *Jugando con la muerte* va tenir lloc a diversos indrets de les comarques gironines, entre els quals es trobava la discoteca Chic de Roses.

El tema de la cremada de camions espanyols a les poblacions frontereres va inspirar a De la Loma una ficció anomenada *Goma-2,* que es convertiria en un dels seus principals èxits comercials. La pel.lícula tenia com a principals protagonistes Margaux Hemingway, néta de l'escriptor americà i protagonista de *Lipstick,* de Lamont Johnson, i Lee Van Cleft, protagonista de nombrosos westerns, com *El bueno, el feo y el malo* i *La muerte tenia un precio,* de Sergio Leone, entre d'altres.

El passat mes de gener, De la Loma va estrenar *Esquadró (Counterforce),* una pel.lícula inspirada remotament en el tema terrorista libi que es beneficiava del doblatge en català.

El darrer film de De la Loma és *Oro fino,* encara no estrenada al nostre país, que compta amb la presència de Stewart Granger, el protagonista de *Scaramouche* i *Los contrabandistas de Moonfleet.*

José Antonio de la Loma ha rodat nombroses pel.lícules com a director i com a productor. El seu primer film data de l'any 1959 i es titula *Manos sucias.* Entre els seus principals èxits es troben *Metralleta Stein, La nueva Marilyn, Golpe de mano, El magnífico Tony Carrera, El último golpe del Far West* i *Perros callejeros* i la seva seqüela.

Punt, El, 1988-04-13, p. 3.

Avui, 27 d'abril de 1988 - pàgina 38

Dimecres, 27 d'abril del 1988

espectacles, avui

«El meu avi», nova incursió internacional del director català

José Antonio de la Loma converteix Anthony Quinn en un pintor bohemi

38

Àngel Quintana

PALAFRUGELL — El director de cine català José Antonio de la Loma convertirà Anthony Quinn en un pintor bohemi, en una pel·lícula per la qual l'actor nord-americà cobrarà 500 mil dòlars (més de 50 milions de pessetes). Quinn interpretarà el paper d'un pintor lleugerament inspirat en la personalitat de Modest Cuixart en la pel·lícula *El meu avi*, que De la Loma rodarà a diversos indrets de les comarques gironines.

El meu avi, que José Antonio de la Loma defineix com un film «en què seran present la tramuntana, la llum i la bogeria empordanesa» començarà a rodar-se el pròxim 13 de juny a la comarca de l'Alt Empordà. La col·laboració entre José Antonio de la Loma i Modest Cuixart va iniciar-se fa uns anys quan De la Loma rodava el seu film *Jugando con la muerte*. «En aquella pel·lícula hi havia una escena d'una exposició de pintura al Rish en què apareixia Chuck Connors, que saludava un pintor que era el mateix Modest Cuixart. En el moment d'escriure el guió d'*El meu avi* vaig pensar en Modest com a prototip de pintor empordanès i li vaig proposar la mseva col·laboració en el film», va indicar José Antonio de la Loma.

El protagonista d'*El meu avi* és un pintor d'aspecte bohemi en què estan refelectits molts apectes de la personalitat d'en Cuixart. «De la Loma em va oferir la possibilitat de convertir aquest pintor en el meu doble —ha indicat Modest Cuixart—. A la pel·lícula representa que Antony Quinn té obres meves. Al seu estudi té quadres de la meve producció i a més dibuixarà un retrat d'una dona inspirat en els meus models de dona.» Per la producció d'*El meu avi*, Modest Cuixart pintarà expressament dos o tres olis. De la Loma pensa acompanyar la projecció internacional del film amb alguna exposició de Modest Cuixart.

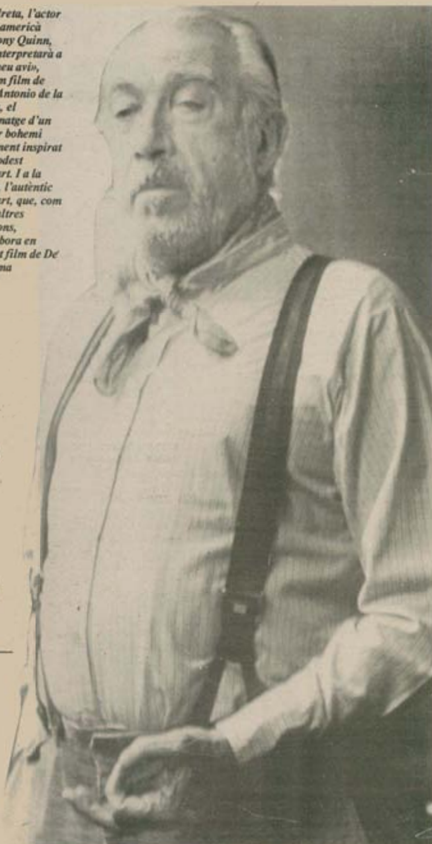
El cineasta ha instal·lat unes oficines de la seva productora Golden Sun S.A. a Los Angeles, des d'on vol llançar els seus productes al mercat internacional. La setmana passada una cadena de la televisió per cable de la capital californiana va emetre el seu film *Goma-2* (*Killing Machine* als EUA). La presència d'Anthony Quinn a *El meu avi* està pensada per consolidar el producte al mercat internacional. «Quinn era l'únic actor que podia interpretar el paper de pintor a la pel·lícula», ha assenyalat De la Loma. És un home molt obert que té l'edat del personatge i que a més a més pinta i fa escultura com a hobby. Per la seva participació a la pel·lícula, Anthony Quinn cobrarà 500.000 dòlars més un 5 per cent del rendiment de la pel·lícula al mercat americà i uns 300 dòlars diaris en concepte de dietes.

La història d'*El meu avi*, que a la resta de l'Estat s'anomenarà *Mi abuelo y yo*, és la d'un pintor empordanès que rep la visita del seu nét educat a l'estricta disciplina d'un Col·lege anglès. El nen és fill d'una actriu i queda commogut per la conducta de l'avi.

Fins *El meu avi*, el cinema de José Antonio de la Loma s'ha caracteritzat per ser un cinema d'acció per a un públic poc exigent. «Últimament he pogut comprovar que les pel·lícules d'acció no funcionen al mercat internacional —indica De la Loma—. El públic està començant a cansar-se de tanta acció. Si ens fixem en les últimes pel·lícules americanes d'èxit, gairebé totes tenen un fort component sentimental. Amb *El meu avi* vull vendre una història sentimental amb un nen de protagonista als diversos mercats internacionals.»

A la dreta, l'actor nord-americà Anthony Quinn, que interpretarà a «El meu avi», l'últim film de José Antonio de la Loma, el personatge d'un pintor bohemi vagament inspirat en Modest Cuixart. I a la dreta, l'autèntic Cuixart, que, com en d'altres ocasions, col·labora en aquest film de De la Loma

La pel·lícula està inspirada vagament en la vida de Modest Cuixart, que ja havia col·laborat amb el cineasta

La producció es començarà a rodar el pròxim mes de juny a la comarca de l'Alt Empordà

José Antonio de la Loma és un director que sempre ha intentat de fer un tipus de cinema d'acció, molt comercial, que pogués ser competitiu amb els productes del mateix signe que es rodaven a Hollywood. En els seus films, el cineasta català ha comptat amb la col·laboració d'intèrprets de fama internacional, com Margaux Hemingway, Louis Jourdan o Stewart Granger

Un realitzador de films d'acció que busca mercats

A. Q.

José Antonio de la Loma, director de pel·lícules tan populars com *Perros callejeros*, *Metralleta Stein* o *Golpe de mano*, va començar l'any 1982 amb la productora Golden Sun una operació encaminada a conquerir el mercat internacional amb pel·lícules d'acció. La seva estratègia era reunir una sèrie de rostres famosos del panorama cinematogràfic o televisiu i fer-los participar en productes d'acció amb les característiques pròpies de sèrie B. Els films de De la Loma s'han comercialitzat en mercats cinematogràfics com el Film Market de Los Angeles i el Marché du Film a Cannes. En nombrosos països la seva penetració ha estat en el mercat del vídeo. L'any 1982, Golden Sun S.A. va realitzar la seva primera producció internacional, *Jugando con la muerte* en què apareixien actors com George Peppard, Max Von Sydow, intèrpret de moltes pel·lícules d'Ingmar Bergman i la sex-symbol Maud Adams, que poc temps després s'oferia com a noia Bond.

El 1984 va rodar una pel·lícula de ficció sobre les cremades de camions de l'Estat espanyol al sud de França, *Goma-2*. La pel·lícula tenia com a principals protagonistes Lee Van Cleef i Margaux Hemingway, néta de l'escriptor nord-americà. El passat mes de gener De la Loma va estrenar *Esquadró*, una pel·lícula inspirada en el tema terrorista libi, interpretada per Louis Jourdan i Jorge Rivero. L'últim film de De la Loma és *Oro fino*, encara no estrenat al nostre país i compta amb la presència de Stewart Granger com a protagonista.

Avui, 1988-04-27, p. 38.

6. Informació complementària

Aquest apartat és un recull d'informacions vàries per tal de que es pugui comprendre millor el què ha estat l'elaboració d'aquest treball de recerca.

Vaig començar a realitzar aquest treball a mitjans del mes de juny, encara que ja feia temps que ja el tenia en ment.

Aquest treball ha suposat fer un total de 927,6 quilòmetres i s'han enregistrat un total de 150 minuts de gravació d'entrevistes i 138 minuts de localitzacions.

viatges	localitzacions	quilòmetres
2	Cadaqués i Cap de Creus	65,9 + 75,4
4	Begur	44,5 x 4
1	Campmany	47,6
2	Girona	7,1 x 2
1	Fornells de la Selva	18,2
2	Tossa de Mar	59,6 x 2
1	Calella de Palafrugell	42,5
3	Palafrugell	38,4 x 3
2	S'Agaró	46,9 x 2
1	Ullà i l'Estartit	29,2 + 7,7
1	Empúries	36,1
1	Figueres, Fortià i Empuriabrava	29,6 + 10,3 + 9,6
1	Pals	35,1
		Total quilòmetres 927,6